

عن أبي هريرة عنه قال: قال رسول الله ﷺ

خير الناس من ينفع الناس

तरજુમા : तुममें जेहतरीन लोग वो हैं, जे लोगो को फायदा पहुँचाये।
(कलमुल हिम्मात)

तोशअे मोमिन

कुरआन व हदीस
के किंमती
जे-मिपाव जमाने

कुरआन के जरिये
अपनी बीमारीयों
का धवाज कीजिये

हिकमतभरे
मोती

घस्तीजारे का मकसद,
इंगीलत और हिकमतें

औरतों की जिम्मेदारीयां,
हुक्क और पाकी-नापाकी
के मसाधल

मुरतिब : (मुह्मती) मुहंमद हम्मा इलाही

यंद किंमती अहम बातें
परेशानियों के अस्त्राल
और उस्का हल

नाशीर

मकतलह हिमायतुल मुसलीमीन

خير الناس من ينفع الناس
(كثرة المال)

તરુણા : તુમ મેં બેઠતરીન લોગ વો હે, જો લોગોં શો ફાસદા પહોંચાએ. (ચતુરુલ ઉમાલ)

توشہ مؤمن

તોશએ મોમિન

યાની : મોમિન કા તોશા

इस किताबमें कुआँन व हदीष की रोशनी में
 दुनिया और आभिरत की परेशानीयों का खलाश और
 धारे आका और हज़राते सहाबा की हिकमतमयी
 बातें और औरतों का मकाम, इनकी जिम्मेदारियाँ,
 इनके हुक्म और पाकी-नापाकी के अहम-मुफ़्तसर
 मसाल्लों को जमा किया है।

મુરતિબ : (મુશ્તી) મુહંમદ હમ્મી ફલાહી

जमशेद

મકતબ હિમાયતુલ મુસ્લિમીન
ખજુરી ગલી, હાસલ ચાકુબ શહીદ મસ્જિદ કે પાસ,
બલુચાવાડ, દરિયાપુર, અહમદાબાદ

તફસીલાત

કિતાબ કા નામ	: તોશએ મોમીન
મુરતિબ	: મુફતી મુહમ્મદ હમઝહ ફલાહી
તઅદાદ	: ૧૧૦૦
સાલ	: ૧૪૩૬-૨૦૧૫
આવૃત્તિ	: ચોથી આવૃત્તિ
કમ્પોઝીંગ	: ઈફેક્ટીવ કોમ્પ્યુટર (કાલુપુર ટાવર)

મિલને કા પતા

મકતબહ હિમાયતુલ મુસ્લિમીન
ખજૂરીગલી, બલુચાવાડ, દરિયાપુર
મો. મુફતી મુહમ્મદ હમઝહ (ફલાહી)
મો. ૯૭૨૨૮૨૦૯૨૫

મોમીન સ્ટોર્સ	: કાલુપુર ટાવર કે પાસ.
નિઝામી બુક ડેપો	: કાલુપુર ટાવર કે સામને.
અલ-કમર સ્ટોર્સ	: ચંદન તલાવડી, દરિયાપુર.
મદિના એજન્સી	: છાપા બઝાર, સુરત

અગર કિતાબ કે બારે મેં કુછ માલુમ કરના હો
યા બતાના હો તો ઘસ નંબર પર ફોન કરેં.

મુફતી મુહમ્મદ હમઝહ (ફલાહી)
મો. ૯૭૨૨૮૨૦૯૨૫

ઇનિસાબ

માઘરે ઇલ્મી દારૂલ ઉલૂમ ફલાહે
દારૈન તડકેશ્વર કે નામ, જિસ કી આગોશ
મેં રેહકર બંદા કુછ લિખને કે કાબિલ
હુઆ...

અપને મુશ્કિક વ બેપનાહ દિલી
મુહબ્બત કરનેવાલે ઉસ્તાદે મુહતરમ
હઝરત મોલાના સૈયદ મુલ્કિકાર
અહમદ સા. કાસિમી (રહ.)

શેખુલ હદીષ વ નાઝિમે તાલીમાત
દારૂલ ઉલૂમ ફલાહે દારૈન-તડકેશ્વર
હઝરત મોલાના ઇમ્દાદુલ હક સા.

કાસિમી (રહ.)

કે નામ, જિનકી આગોશ મેં રેહકર બંદા
લિખને-પઢને કે કરીબ હુઆ.

ઔર મેરે મુશ્કિક વ બેપનાહ
મુહબ્બત કરનેવાલે વાલિદૈન કે નામ.

ઔર પૂરી ઉમ્મતે મુસ્લિમા કે નામ
ઔર તમામ મર્દુમીન કે નામ
મુફતી મુહમ્મદ હઝાહ ફલાહી

ફેદરિસ્તે મઝામીન

મઝામૂન	પેજ નં.
૮૦ સાલ કે ગુનાહ માફ	
ઔર ૮૦ સાલ કી ઇબાદત કા સવાબ	૧૫
સદકએ જાસ્થિયા	૧૬
અકવાલે અરબીય	૧૭
તકરીમ હઝરત મૌલાના મુફતી યામીન સાહબ (દા.બ.)	૧૮
તકરીમ હઝરત મૌલાના મુફતી ઇસ્માઇલ સાહબ (ફલાહી)	૨૩
તકરીમ હઝરત મૌલાના ઇલ્યાસ સાહબ (ફલાહી)	૨૫
તાઈદી કલિમાત - હઝ. મુફતી કેસ સાહબ કાસિમી	૨૭
પેશે લફઝ	૨૮
હિસ્સા - ૧	
(ખઝાના નંબર : ૧)	
(૧) અચ્છે ખાતમે કે લિયે સબસે મુજર્બ અમલ	૩૪
ખઝાના નંબર : ૨	
(૨) જન્મત મે જાનેકા આસાન રાસ્તા	૩૫
ખઝાના નંબર : ૩	
(૩) સારી બીમારીયોં સે બચને કા અમલ	૩૬
ખઝાના નંબર : ૪	
(૪) સબસે બહેતરીન અમલ	૩૭
ખઝાના નંબર : ૫	
(૫) આયતુલ કુર્સી કી ફઝીલત	૩૮
ખઝાના નંબર : ૬	
(૬) મા-બાપ કા હક	૩૯
ખઝાના નંબર : ૭	
(૭) દુશ્મન યા ખતરાત સે હિફાઝત કા નુસ્ખા	૪૧

ચામૂળ	પેજ નં.
ખાનાના નંબર : ૮	
(૮) દુનિયા કે હર ખતરે સે હિકામત કા અમલ	૪૧
ખાનાના નંબર : ૯	
(૯) કર્મ વ રંજ વ ગમ દૂર કરને કા અમલ	૪૨
ખાનાના નંબર : ૧૦	
(૧૦) એક અઝીમુશ્શાન વાઝીફા	૪૩
ખાનાના નંબર : ૧૧	
(૧૧) અલ્લાહ તઆલા કી મોહબબત હાસિલ કરને કા અમલ	૪૫
ખાનાના નંબર : ૧૨	
(૧૨) ફરિશ્તો કી હિકામત ઔર શહાદત કા મરતબા	૪૬
ખાનાના નંબર : ૧૩	
(૧૩) ખૈર પાને કા ઔર શર સે બચને કા અમલ	૪૮
ખાનાના નંબર : ૧૪	
(૧૪) કયામત મે નેકીયો કે પલ્લે કો ભારી કરનેવાલા દુરુદ	૪૮
ખાનાના નંબર : ૧૫	
(૧૫) ઇસ્તિગફાર કી બરકત વ ફઝીલત	૪૯
ખાનાના નંબર : ૧૬	
(૧૬) અલ્લાહ કો રાઘી કરને કા અમલ	૫૦
ખાનાના નંબર : ૧૭	
(૧૭) હમ્દત આદમ અલૈ. કી દુઆ	૫૧
ખાનાના નંબર : ૧૮	
(૧૮) બેહિસાબ સવાબ-ફરિશ્તો પર લિખના દુસ્વાર	૫૨
ખાનાના નંબર : ૧૯	
(૧૯) મહબુબ કી મહબુબ કો વસીયત	૫૩
ખાનાના નંબર : ૨૦	
(૨૦) નાસ્તે બદ દુર કરને કા સબસે મુજર્બ અમલ	૫૩
ખાનાના નંબર : ૨૧	
(૨૧) રોઝી મે બરકત કે લીચે એક મુજર્બ નુસ્ખા	૫૫

ખાનાના નંબર : ૨૨	
(૨૨) રિઝક કી બરકત કે લિયે બઝવી નુસ્ખા	૫૬
ખાનાના નંબર : ૨૩	
(૨૩) હર ફિક વ પરેશાની સે હિફાઝત	૫૭
ખાનાના નંબર : ૨૪	
(૨૪) બે-હિસાબ રોગી કા અમલ	૫૭
ખાનાના નંબર : ૨૫	
(૨૫) હમરત અબુ-બક્ર (રદી.) કા દુરૂદ શરીફ	૫૮
ખાનાના નંબર : ૨૬	
(૨૬) છે બડી નેઅમતે	૫૮
ખાનાના નંબર : ૨૭	
(૨૭) જાહુ સહર ઔક કરતબ વઝેરહ સે હિફાઝત કા મસ્તુબ અમલ	૬૦
ખાનાના નંબર : ૨૮	
(૨૮) ઈમામ અબુ હનીફા (રહ.) કી દુઆ અલ્લાહ કે અઝાબ સે બચને કે લિયે	૬૧
ખાનાના નંબર : ૨૯	
(૨૯) હુમર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કી શફાઅત વાજુબ	૬૩
ખાનાના નંબર : ૩૦	
(૩૦) હર કિસમ કે દર્દ ઓર તકલીફ કે લિયે બડી જામેઅ દુઆ	૬૩
ખાનાના નંબર : ૩૧	
(૩૧) દુઆ કી કુબુલિયત કા અમલ ઈસ્મે આઝમ (દુઆએ હમરત આઘશા રદિ.)	૬૪
ખાનાના નંબર : ૩૨	
(૩૨) દુઆ કી કુબુલિયત કા એક મુજર્બ અમલ	૬૫
ધ્યારે આકા કી પેશનગોહ	૬૮

હિસ્સા - ૨

અર્શ કે સાથે મેં જગા પાનેવાલે સાત આદમી

બિમારી ઓર મુસીબત પર અર્થ
કયામત કે રોગ અલાહ તઆલા કી હુજાત
મોમીન હોને કી શર્ત
ઇન્સાન કે જોહર
પાંચ જન્મતી આદમી
પાંચ અઝીમ નેઅમતેં
દિલ કી સખ્તી
દિલ કી દવા
શેતાન કી બદબખ્તી કી વજહ
આદમ (અલે.) કી નેકબખ્તી કી વજહ
દુશ્વાર તરીન અમલ
સચ્ચે મોમીન કો ૧૦ (દસ) રાહતેં
નમાઝી કા ઇકરામ

૭૦
૭૧
૭૧
૭૨
૭૩
૭૩
૭૪
૭૪
૭૪
૭૫
૭૫
૭૫
૭૬

હિસ્સા - ૩

મુજરબાત : હઝરત મોલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી

૮૦

નાસૂર યા દાગ ઇબ્ને કા રહાની ઇલાજ
ગુદેં ઓર પિત કી પથરી કા રહાની ઇલાજ
મૂઝી જાનવર યા દુશ્મન સે હિફાઝત કા નુસ્ખા
ગફલત દૂર કરને કા નુસ્ખા
હર દર્દ સે શિક્કા હાસિલ કરને કા નુસ્ખા
તંગી સે નજાત હાસિલ કરને કા નુસ્ખા
અવલાદ કે રિશ્તે કે લિયે મુજરબા અમલ
મુકદ્દમે મેં કામિયાબી હાસિલ કરને કા નુસ્ખા
ગુસ્સે કો દૂર કરને કા નુસ્ખા

૮૦
૮૧
૮૧
૮૨
૮૨
૮૩
૮૩
૮૪
૮૪

દિલ કી ઘબરાહટ ઔર બીમારી સે નજાત કા નુસ્ખા	૮૫
લડકી કે રિસ્તે કે લિયે એક મુજર્બ અમલ	૮૫
તંગી ઔર પરેશાની દૂર કરને કા નુસ્ખા	૮૬
ધાર્મત હાસિલ કરને કા નુસ્ખા	૮૬
નરીના અવલાદકે હુસૂલ ઔર રિઝક કી તંગી દૂર કરનેકે લિયે બેહતરીન નુસ્ખા	૮૭
મિયાં-બીવી મેં મુહબબત પેદા કરને કા નુસ્ખા	૮૭
ખાદૂ કા રૂહાની ઘલાજ	૮૮
ખાવિંદ કો રાહે રાસ્ત પર લાને કા નુસ્ખા	૮૯
હર જાઘા મુરાદ કે લિયે મુજર્બ અમલ	૮૯
ધાર્મત, નેક નામી ઔર સેહતે બદન કે લિયે મુજર્બ અમલ	૯૦
કુબ્લ મદન કા રૂહાની ઘલાજ	૯૦
હર રંજ વ ગમ દૂર કરને કા બેહતરીન નુસ્ખા	૯૧
ઘમ્તિહાન વગૈરહ મેં કામિયાબી કે લિયે મુજર્બ અમલ	૯૧
અપની ઔર અવલાદ કી ઇસ્લાહ કે લિયે મુજર્બ અમલ	૯૨
દિલ ઔર ચેહરે કો નૂરાની બનાને કા મુજર્બ અમલ	૯૨
ભટકે હુએ કો રાહે રાસ્ત પર લાને કા નુસ્ખા	૯૩
મઅમૂર કે લિયે બેહતરીન અમલ	૯૪
ચરકાન (ચાની કમળા) કા રૂહાની ઘલાજ	૯૪
લા-ઘલાજ બીમારી ઔર માલિમ કે મુલ્મ વ સિતમ સે નજાત હાસિલ કરને કા બેહતરીન નુસ્ખા	૯૫
રિઝક મેં બરકત ઔર કામ મેં આસાની કે લિયે મુજર્બ અમલ	૯૫
હજ કી ઇસ્તિતાઅત હાસિલ કરને કે લિયે મુજર્બ અમલ	૯૬
ઉલ્લત વ મુહબબત પેદા કરને કી બેહતરીન નુસ્ખા	૯૬
માલિમ કો દફા કરને કે લિયે જલાલી અમલ	૯૭
તાલિબ અવલાદ કે લિયે મુજર્બ અમલ	૯૭
રિઝક મેં કુશાદગી ઔર કારોબાર કી તરક્કી કે લિયે મુજર્બ અમલ	૯૮

દુશ્મન કે શત્રુ સે ઢિફાગત કા બેહતરીન ગુસ્ખા	૯૯
હુમરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કી ઝિયારત કે લિયે મુજરબ અમલ	૯૯
અવલાદ કી હયાત ઔર મુસીબત સે નજાત કા ગુસ્ખા	૧૦૦
ખબલુલ ફિરદોસ કા વારિસ બનને કે લિયે મુજરબ અમલ	૧૦૦
અવલાદ કી મહરૂમી કે લિયે	૧૦૧
બીમારી યા કમઝોરી કો દૂર કરને કા ગુસ્ખા	૧૦૨
અવલાદ સે મહરૂમ હઝરાત કે લિયે બેહતરીન ગુસ્ખા	૧૦૨
રિઝક મેં કુશાદગી કે લિયે મુજરબ અમલ	૧૦૨
ખુબૂલ ઔર ખદૂ વઝીરત કા શુબા ઝાઘલ કરને કા ગુસ્ખા	૧૦૩
બુખાર કી તેઝી, ગુસ્સા ઔર ઝિદ કો ખત્મ કરને કે લિયે નિહાયત મુકીદ અમલ	૧૦૪
ખૂદે મુકદ્દમોં, તોહમતોં, બે-ઘઝઝતી સે નજાત પાને કા ગુસ્ખા	૧૦૫
નેઅમત કે હાસિલ કરને કા મુજરબ અમલ	૧૦૫
નાફરમાન અવલાદ કી ઇસ્લાહ કે લિયે મુજરબ અમલ	૧૦૬
મરતે દમ તક સહીદ સલામત રહને કા ગુસ્ખા	૧૦૬
અવલાદ સે મહરૂમ હઝરાત કે લિયે બેહતરીન વિદ	૧૦૭
ના-માલૂમ ઔર લા-ઘલાજ બીમારી સે શિક્ષા કે લિયે મુજરબ અમલ	૧૦૮
બેટા યા બેટી કે નિકાહ કે લિયે બેહતરીન અમલ	૧૦૮
હર મુસ્કિલ કી આસાની કે લિયે મુજરબ અમલ	૧૦૯
ઇસ્તિખારત મેં દુરુસ્ત બાત માલૂમ કરને કે લિયે	૧૦૯
દુશ્મન સે ઢિફાગત કા ગુસ્ખા	૧૧૦
સરતાન, તાબિલ ઔર ફોડે-કુંસી સે બચને કે લિયે મુજરબ અમલ	૧૧૦
ગુનાહોં મેં મુબતલા ઔર ગાફિલ કો રાહે શસ્ત પર લાને કા ગુસ્ખા	૧૧૧
મસાઇલ સે નજાત કા બેહતરીન ગુસ્ખા	૧૧૧

બદનામી સે બચને કા ઉમ્દા નુસ્ખા
ગમ ઓર પરેશાની કો દૂર કરને ઓર માલી હાલત કો દૂરુસ્ત
કરને કા નુસ્ખા
દુનિયા ઓર આખિરત કી નેઅમતોં કો હાસિલ કરને કા
શાનદાર નુસ્ખા

૧૧૧

૧૧૨

૧૧૨

હિસ્સા - ૪

ઇસ્તિખારે કા બયાન
ઇસ્તિખારે કી ફઝીલત
ઇસ્તિખારે કા મતલબ
ઇસ્તિખારે કા મકસદ
ઇસ્તિખારા કરને કી હિકમતોં ઓર ફાયદે
કોઇ ફૌરી કામ કરને કે લિયે ઇસ્તિખારે કા અમલ
ઇસ્તિખારે કા મસ્નૂન તરીકા
ઇસ્તિખારા કિતની બાર કિયા જાયે
ઇસ્તેખારે કે બાદ અગર નુકસાન હો ગયા તો

૧૧૭

૧૧૭

૧૧૮

૧૧૯

૧૨૦

૧૨૧

૧૨૧

૧૨૩

૧૨૪

હિસ્સા - ૫

ન્યામ
ઇતાઅતગુઝાર બીવી કે લિયે જન્નત
ઓરત કેસી હોની ચાહિયે
પેશે લફઝ
ઓરતોં કા મકામ
ઓરતોં કી ઝિમ્મેદારીયાં
મેરી માંચે ઓર બહનેં ! ઝરા ગૌર કરેં !

૧૨૭

૧૨૯

૧૩૧

૧૩૨

૧૩૯

૧૪૨

૧૪૭

પાકી કે મસાઇલ	૧૪૯
હેઝ કા બયાન	૧૪૯
હેઝ કી તથરીફ	૧૪૯
ઔરતોં કો જો ખૂન આતા હૈ, ઉસ કી કિતની કિસ્મૈં હૈં.	૧૫૦
હેઝ કે અથ્યામ ચાની દિન કિતને હૈં	૧૫૧
હેઝ કે ખૂન કા રંગ કેસા હોતા હૈ	૧૫૧
હેઝ કા ખૂન કબ સે શુમાર હોગા	૧૫૧
કિસી ઔરત કી આદત બદલ જાયે તો કયા કરે.	૧૫૨
અગર કિસી ઔરત કો પેહલી મરતબા ખૂન આયે ઔર મુસલસલ જારી રહે તો કયા કરે	૧૫૨
પાકી કી મુદત કિતની હૈ	૧૫૩
અગર કિસી ઔરત કો નમાઝ કે દરમિયાન મેં ખૂન આયે તો કયા કરે	૧૫૩
અગર કિસી ઔરત કો નમાઝ કે આખિરી વકત મેં ખૂન આયે તો કયા કરે	૧૫૪
કિતના વકત બાકી રહેને સે નમાઝ માફ હોતી હૈ	૧૫૪
અગર કિસી ઔરત કો રમઝાનુલ મુબારક કે દિનોં મેં ખૂન બંદ હો જાયે તો વો કયા કરે	૧૫૫
અગર કિસી ઔરત કો રમઝાનુલ મુબારક મેં મુકમ્મલ દસ દિન ખૂન આને કે બાદ બંદ હો જાયે ઔર વો પાક હો જાયે તો વો કયા કરે	૧૫૫
હાલતે હેઝ મેં નમાઝ, તરાવીહ ઔર રોઝે કા કયા હુકમ હૈ	૧૫૬
હાલતે હેઝ મેં સજદએ તિલાવત કા કયા હુકમ હૈ	૧૫૬
હાલતે હેઝ મેં કુરઆન કો પઠ્ઠના, ઉસ કો હાથ લગાના કેસા હૈ	૧૫૭
હાલતે હેઝ મેં મસ્જિદ મેં આના, ઢોઢના ઔર બાતેં કરના કેસા હૈ	૧૫૮

હાલતે હેઝ કે દિનોં મેં ઔરત લમાઝ કે અવકાત મેં કયા અમલ કરે	૧૫૯
હાલતે હેઝ મેં સહવત કરના, બીવી સે ફાઇદા ઉઠાના, ઘસ કા કયા હુકમ હે	૧૫૯
હાલતે હેઝ મેં ખાના-પિના ઔર પકાના કેસા હે	૧૬૧
એતેકાફ કી હાલત મેં ઔરત કો હેઝ કે અલાવા કોઇ દૂસરા ખૂન આયે તો કયા કરે	૧૬૨
ઇસ્તિહાઝ કા બયાન	૧૬૨
ઇસ્તિહાઝ કી તઅરીફ	૧૬૨
મુસ્તહાઝ ઔરત કા કયા હુકમ હે	૧૬૨
ઔરત મુસ્તહાઝ કબ કેહલાતી હે	૧૬૩
૫૫ સાલ કી ઉમ્મ મેં ખૂન આયે તો ઉસ કા કયા હુકમ હે	૧૬૩
હાલતે હમલ મેં ઔરત કો ખૂન આયે તો ઉસ કા કયા હુકમ હે	૧૬૪
હાલતે હેઝ ઔર નિફાસ મેં એતેકાફ કા કયા હુકમ હે	૧૬૪
નિફાસ કા બયાન	૧૬૫
નિફાસ કિસે કેહતે હેં	૧૬૫
નિફાસ કી મુદત કિતની હે	૧૬૫
અગર કિસી ઔરત કો ખૂન ૪૦ દિન સે ઝિયાદા આ જાયે તો કયા કરે	૧૬૫
અગર કિસી ઔરત કા બચ્ચા આઘે સે ઝિયાદા નિકલ આયા લેકિન પુરા નહીં નિકલા, ફિર જો ખૂન આયે તો ઉસ કા કયા હુકમ હે	૧૬૬
નિફાસ કા ખૂન કબ સે શુમાર હોગા	૧૬૭
અગર કિસી ઔરત કો બચ્ચા પેદા હોને કે બાદ ખૂન ન આયે તો કયા કરે	૧૬૭
અગર કિસી ઔરત ને અપના હમલ ગિરા દિયા યા ઉસ કા હમલ ગિર ગયા, ફિર ઉસ કે બાદ જો ખૂન આયે તો ઉસ કા કયા હુકમ હે	૧૬૭

અગર બચ્યા પેદા હોને સે પેહલે ખૂન આચે તો ઉસકા કયા હુકમ હે

૧૬૮

લિકોરીયા કિસે કેહતે હૈં ઔર લિકોરીયા કા કયા હુકમ હે

૧૬૯

હેઝ, નિફાસ ઔર ઇસ્તિદામદ કે અહકામ

૧૭૦

ઇદત કે અહકામ

૧૭૩

ઇદત મેં ચે બાતેં જરૂરી હૈં

૧૭૪

ઔરતોં કે મુતફરિક મસાઇલ

૧૭૫

ઔરતોં કા ઇતર લગાના કેસા હે

૧૭૫

ઔરતોં કા જદીદ (મોર્ડન) તરીકે પર બાલ કટવાના કેસા હે

૧૭૬

ઔરતોં કા બ્યુટી પાર્લર મેં મેકઅપ કરાના કેસા હે

૧૭૬

લિપ-સ્ટીક, નાખુન પોલીસ લગાના કેસા હે

૧૭૭

આઇ બ્રો કરાના કેસા હે

૧૭૮

મઈ ઔર ઔરતોંકા સિયાહ ખિઝાબ યા બાલ કાલે કરવાના કેસા હે

૧૭૮

લિબાસ કે બારે મેં કુછ ગરૂરી બાતેં ઔર મસાઇલ

૧૮૦

લિબાસ કે બારે મેં ઇસ્લામ ને ચંદ હુકૂક કાયમ કી હૈં

૧૮૧

ચંદ કીમતી અહમ બાતેં

૧૮૩

હકીકી મુફલિસ કૌન હે

૧૮૩

મસાઇલ મેં હિમ્મત ન હારેં

૧૮૮

પરેશાનીયોં કે અસબાબ ઔર ઉસકા હલ

૧૯૬

દિલોં કી નરમી કે અસબાબ

૨૦૩

એક બેહતરીમ જામેઅ દુઆ

૨૦૭

દુઆએ હાજત

૨૦૮

જન્નત મેં કૌન લોગ રહેંગે

૨૦૯

ખીરે ખુદાકી અલામત

૨૧૦

શૌહર-બીવી કે હુકૂક

૨૧૧

દુઆ કી કુબૂલિયત કે અસબાબ

૨૧૨

તલબે ઇલ્મ કી એહમિયત

૨૧૩

આખિરી બાત

૨૧૪

મઅખીર વ મસાજેઅ (વો કિતાબેં જિનસે ઇસ્તિફાદ કિયા ગયા હે)

૨૧૪

૨૧૫

તોશઅે મોમિન

યાની

મોમિન કા તોશા

ધજમાલી ફેહરિસ્ત

- (૧) જિસ મેં ઇમાનવાલોં કે લિયે દુન્યા ઓર આખિરત કે કીમતી ખજાનોં કો જમા કિયા હે.
- (૨) જિસ મેં પ્યારે આકા صلوات الله عليه وسلم કી પ્યારી બાતેં ઓર સહાબા (રદિ.), તાબીઈન (રહ.) ઓર તબે-તાબીઈન (રહ.) કી પ્યારી બાતોં કો જમા કિયા હે.
- (૩) હાજરત મૌલાના ઉમર સાહબ પાલનપુરી (રહ.) કે મુજર્હબ આમાલ કુરઆન કી રોશની મેં જમા કિયે હેં.
- (૪) ઇસ્તેખારે કા બયાન, ઉસકે ફજાઇલ, મકાસિદ ઓર હિકમતોં કો જમા કિયા હે.
- (૫) ઓરતોં કા મકામ, ઉનકી ઈમ્મેદારીયાં ઓર પાકી-નાપાકી કે અહમ મુખ્તસર મસાઇલ કો જમા કિયા હે.

૮૦ સાલ કે ગુનાહ માફ ઓર
૮૦ સાલ કી ઇબાદત કા સવાબ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ
الْاُمِّيِّ وَعَلَى اٰلِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِيْمًا

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિનિન નબિયિયિલ
ઉમ્મિયિ વ અલા આલિહી વ સલ્લિમ તસ્લીમા

હમરત અબૂ હુરૈર (રદિ.) હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા ઇશાદ નકલ કરતે હૈં કે જો શખ્સ જુમ્હૂર કે દિન અસર કી નમાઝ કે બાદ અપની જગહ સે ઉઠને સે પેહલે ૮૦ (અસ્સી) મરતબા યે દુરદ શરીફ પઢે ઉસકે ૮૦ (અસ્સી) સાલ કે ગુનાહ માફ હોંગે ઓર ૮૦ (અસ્સી) સાલ કી ઇબાદત કા સવાબ લિખા જાએગા.

(અલ-કવલુલ બદીઅ)

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.)

સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂર ﷺ કા ઈરશાદ હૈ કે જબ આદમી મર જાતા હૈ તો ઉસકે આમાલ કા સવાબ ખતમ હો જાતા હૈ. મગર તીન ચીઝેઝે ઐસી હૈં જિનકા સવાબ મરને કે બાદ ભી મિલતા રહેતા હૈ :

- (૧) સદકઅે જારિયા
- (૨) ઇલ્મ, જિસસે લોગોં કો ફાયદા પહોંચાએ
- (૩) નેક-સાલેહ ઔલાદ

(મુસ્લિમ શરીફ: ૪૦૫, અબૂ દાઉદ: ૩૯૮)

(૧) સદકઅે જારિયા :

જૈસે મસ્જિદ બનવાના, કુંવા ખુદવાના, નદી યા નહર બના દેના, કોઈ ઇબાદતગાહ કે લિયે જગા દેના. યે સારી ચીઝેઝે સદકઅે જારિયા હૈં. ઇનકા સવાબ મરને કે બાદ ભી મચ્ચિત કો મિલતા રહેગા.

(૨) ઇલ્મ :

વો ઇલ્મ જિસસે લોગોં કો ફાયદા પહોંચાયા. દીની કિતાબેં છપવાઈ, યા લીખીં, બચ્ચોં કો આલિમ-હાફિઝ બના દિયા.

(૩) નેક-સાલેહ ઔલાદ :

જો ઉસકે મરને કે બાદ ઉસકે લિયે દુઆ-ઈસ્તિફાર-ઈસાલે સવાબ કરતી રહે.

અકવાલે અરબઅ

હમરત અબૂ બક સિદીક (રદિ.)

કા ઇરશાદ હૈ કે જો શખ્સ કબ્ર મેં બિલા તોશા દાખિલ હોગા વો ઐસા હૈ જેસા કે સમુંદર મેં બગૈર કશ્તી કે દાખિલ હુઆ.

હમરત ઉમર (રદિ.)

કા ઇરશાદ હૈ કે (૧) દુન્યા કી ઇઝ્ઝત માલ કે ઝરિયે હૈ ઓર (૨) આખિરત કી ઇઝ્ઝત નેક આમાલ કે ઝરિયે હૈ.

હમરત ઉસ્માન (રદિ.)

કા ઇરશાદ હૈ કે (૧) દુન્યા કા ગમ દિલ કે અંદર ઝુલ્મત પૈદા કરતા હૈ ઓર (૨) આખિરત કા ગમ દિલ મેં નૂર પૈદા કરતા હૈ.

હમરત અલી (રદિ.)

કા ઇરશાદ હૈ કે (૧) જો શખ્સ ઇલ્મ કી તલબ મેં રેહતા હૈ જન્નત ઉસકી તલબ મેં રેહતી હૈ ઓર (૨) જો શખ્સ ગુનાહ કી તલબ મેં રેહતા હૈ જહન્નમ ઉસકી તલબ મેં રેહતી હૈ.

عن ابي هريرة قال :
قال رسول الله صلى الله عليه و سلم

خير الناس من ينفع الناس
(کنزل العمال)

તરજુમા

તુમ મેં બેહતરીન લોગ વો હેં,
જો લોગોં કો ફાયદા પહોંચાએ.

(કન્ઝુલ ઉમ્માલ)

હમરત મોલાના મુફતી યામીન સાહબ (દા.બ.)

શૈખુલ હદીથ વ ઉસ્તાદે શોઅબએ ઘફ્તા

(મદ્રસા જામીયા ખાદિમુલ ઘસ્લામ - હાપુડ, યુ.પી.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ

ઈસ આલમે રંગોબૂ મેં ખલ્લાકે આઝમને બેશુમાર મખ્લૂકાત કો વુજૂદ બખ્શા હે ઔર સાથ હી સાથ મેં ઝમીન વ આસ્માન કી અઝીમ મખ્લૂકાત કો ભી પૈદા ક્રિયા ઔર ફિર જમાદાત નખાતાત વગૈરહ તમામ ચીઝોં કો ઈન્સાન કો નફઅ પહોંચાને કે લિયે પૈદા ફરમાયા. કુર્આન કરીમ ગોયા હે. અલ્લાહ તઆલાને વો સારી ચીઝોં જો ઝમીન કે અંદર હે, અલ્લાહને તુમ્હારે લિયે પૈદા કી હેં.

خلق لكم ما فى الارض جميعا
ઔર ઈસસે આગે બઢકર મસ્જુદે મલાઈકા કા તુરે ઈમ્તિયાઝ ભી મરહમત ફરમાયા. યે સારી આરાઈશ ઔર નેઅમતેં ઈન્સાનોં કે લિયે તૈયાર કી ગઈ હેં. યે ઈસલિયે કે ઈન્સાન કો અઝીમ મકસદ કે લિયે પૈદા ક્રિયા.

અલ્લાહ ને ફરમાયા :

وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون

કે અલ્લાહ ને ઈન્સાનો ઔર જિન્નાતોં કો સિર્ફ અપની ઈબાદત કે લિયે પૈદા ફરમાયા ઔર ઈબાદત કે વસફ કે સાથ-સાથ નિયાબત કા અઝીમ મીશન ભી ઉસી કે સુપુર્દ હૈ.

واذ قال ربك للملئكة اني جاعل في الارض خليفة

કે ઈન્સાન ઈબાદત વ નિયાબત કી દો જિમ્મેદારીયોં કા મુરક્કબ હૈ. યે સિર્ફ ઈન્સાન કે સાથ ખાસ હૈ. અબ ઈન્સાન કા યે એએજાઝ વ ઈકરામ હુઆ ઔર શૈતાન રાન્દએ દરબાર હુઆ. તો વો ઈસ નેઅમત કો દેખ ન સકા તો ઉસને બારી તઆલા સે કહા કે

لان اخرتن الى يوم القيامة

યે દઅવા ક્રિયા તો ઉસને સબસે પેહલે ઈન્સાન કો ગુમરાહ કરને કે લિયે માલો-દૌલત ઔર દુન્યવી ઝેબો ઝીનત મેં ઈન્સાન કો ઉલજા દિયા ઔર અપને હકીકી મક્સદ સે ગાફિલ કર દિયા ઔર દૂસરા હરબાહ ઉસને યે ઈસ્તેમાલ ક્રિયા કે ઉસને ઔરતોં કો શિકાર બનાયા. વો ઔરતેં જો ઘર કી મલીકહ થી ઉસને મેહફિલ કી ઝીનત બના દિયા ઔર બાઝારોં ઔર હોટલોં કી ઝીનત બના દિયા ઔર ઈન્સાનોં કે ખિલાફ ઈસ્તેમાલ ક્રિયા.

તો પેશે નઝર કિતાબ “તોશએ મોમિન” મુખતલિફ મોઝોઆત પર મુશ્તમિલ હૈ. જિસકો મુફતી મો. હમ્મઝ ને તરતીબ દિયા હૈ. યે હમારે હી શાગીર્દ હેં. માશા અલ્લાહ બડી જામેઅ ઔર નાફેઅ બાતોં કો જમઅ ક્રિયા હૈ. ઈસકા લિખને કા મક્સદ હી યહી હૈ કે ઈન્સાન અપની ગફલત કી ઝિન્દગી કો છોડકર અપની ઝિન્દગી કો આમાલવાલી બનાએ. ઈસલિયે કે અલ્લાહ

તઆલા કી મદદ આમાલવાલી ઝિન્દગી કે સાથ હૈ ઔર હમારે આમાલ કી મિયાલ તો ઐસી હૈ, જેસે દો-ત્રીન સાલ કા બચ્ચા રોટી બનાતા હૈ તો કભી ગુંદે હુએ આટે કો મિટ્ટી મેં ફેરતા હૈ ઔર કભી ઝમીન પર ફેરતા હૈ. બિલઆબિર આટા બિલ્કુલ કાલા મિટ્ટીવાલા હો જાતા હૈ. ફિર માં કો કેહતા હૈ કે તવે પર સેક દે તો માં ભી ઈન્કાર નહીં કરતી. ખુશી-ખુશી સેક દેતી હૈ ઔર બાપ ભી ઉસકી હિમ્મત અફઝાઈ કરતા હૈ ઔર ખુશ હોતા હૈ. તો યે શાબાશી ઔર મુબારકબાદી હરગિઝ ઉસ રોટી પર નહીં દેતે, બલ્કે ઉસકી બાર-બાર કોશિશ પર દેતે હૈં.

તો હમ ભી કુછ આમાલ તુટે-ફુટે કર લે. ઈસલિયે કે બારી તઆલા તો નુકતા-નવાઝ હૈ. કુર્આન મેં હૈ..

وكان الله شاكرا عليما

તો હમ ભી ઉન્હી આમાલ મેં લગે રહૈં તો કમ અઝ કમ ઉન અકાબિરીન કી ફેહરીસ્ત મેં તો શુમાર હો જાએગા ઔર કરતે કરતે ડરતે રેહના હૈ કે કબુલ ભી હોંગે યા નહીં ઔર અલ્લાહ તઆલા સે માંગતે ભી રેહના હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ ભી કરે કે હમે ઉસકા બંદા બના કર રખે.. અલ્લાહ ને ફરમાયા..

ان عبادى ليس لك عليهم سلطان

દૂસરા આબિરી અહમ હિસ્સા વહ ઔરતોં કે બારે મેં હૈ. જિસ તરહ ઔરતોં કી ફઝીલત અહાદીષ મેં વારિદ હુઈ હૈ.

خير متاع الدنيا المرأة الصالحة

ઈસી તરહ બહોત સી અહાદીષ ઐસી ભી વારિદ હુઈ હૈ જિસમે...

اضر الناس على الرجال

ભી આયા હૈ ઔર ઔરતોં કે મકર વ ફરેબ કે બારે મેં
કુઆન ને કહા...

ان كيد كن عظيم

તો ઈસ દૂસરે પેહલુ કો ફરામોશ ન કરતે હુએ ઈસપર
ભી ખાસ તવજજુહ દી ગઈ હૈ. તાકે હમારી ખ્વાતીન શરીઅત કે
દાયરે મેં રેહકર ઘર કી મલીકા બની રહે ઔર આઝાદીએ નીસ્વા
કે મુકાબલે મેં ગુલામે મુહમ્મદી કો તરજીહ દે.

અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ હૈ કે વો હમારે ઘરોં કો
ઈસ્લામી મુઆશરા બનાએ ઔર હમારી આનેવાલી નસલોં કે
દીન વ ઈમાન કી હિફાઝત ફરમાએ ઔર હમારે હકીકી દુશ્મન
કો પેહચાનને કી તૌફીક નસીબ ફરમાએ ઔર હમ સબકો

واعتصموا بحبل الله جميعا

અમલી તફસીલ બનાએ..આમીન

હઝરત મૌલાના મુફતી યામીન સાહબ (દા.બ.)

શૈખુલ હદીથ વ ઉસ્તાદે શોઅબએ ઈફતા

(મદ્રસા જામીયા ખાદિમુલ ઈસ્લામ - હાપુડ, યુ.પી.)

હજરત મોલાના મુફતી ઘસ્માઇલ સાહબ (ફલાહી)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ

عَلَى سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ

જિસ તરહ ઇસ્લામ એક આફાકી ઔર અબદી મઝહબ હૈ ઇસી તરહ ઉસકી તાલીમાત કા હાલ હૈ. ઇસ્લામ હર દૌર મેં તમામ શોઅબએ હયાત મેં ઇન્સાનિયત કી ગાડી કો સહી નહઝ પર ચલને કી સલાહિયત રખતા હૈ. ઉસને કિસી મોડ પર ઇન્સાન કો બેયારો મદદગાર નહીં છોડા. યૂં તો દુનિયા મેં સેંકડો મઝાહિબ આયે. લેકિન સફહએ હસ્તી પર આજ ઉનકા નામોનિશાન તક બાકી નહીં રહા. ઉનમેં સે બેશતર ખુદ ઉનકે માનનેવાલોં કા શિકાર હોકર અપની હકીકી સૂરત કો ખો બેઠે.

ઇસ્લામ કી હક્કાનિયત કી એક અઝીમ દલીલ ઉસકે માનનેવાલોં કા ઉસકે તંઈ વાલીહાના તઅલ્લુક વ લગાવ હૈ. જિસકે ઝેરે અસર ઉન્હોંને ઇસ્લામ કી વો ખિદમાત અંજામ દી, જિનકી મિઘાલ પેશ કરને સે તારીખે ઇન્સાનિયત દરમાન્દા વ કાસિર હૈ. ઉનકી લાઝવાલ કુરબાનીયોં ઔર તજદીદી કારનામોં સે તારીખ કા કોઈ ગોશા ખાલી નહીં હૈ. કિસીને સચ કહા હૈ :

قياس كن زگلستان من بهار مرا

ઝેરે મુલાહઝા કિતાબ ભી ઇસી સિલસિલતુઝઝહબ ડી

એક અનમોલ કડી છે. જિસે એક દિલે દર્દેમંદ કે હામિલ શાબુન-
નશ-અ-ફી ઇબાદતીલ્લાહ.

الله عباد في شاب نشأ في عبادة الله કે મિસ્દાક અખી ફિલ્લાહ જનાબ
મુફતી મોહંમદ હમ્મઝ - ફલાહી ને કુતુબે અદીદહ કી ખોશાચીની
કરતે હુએ ગુલહાએ રંગારંગ કા એક હસીન ગુલદસ્તા કી શકલ
મેં ઉમ્મત કે હાથોં મેં પેશ ફરમાયા છે. દુઆ છે કે અલ્લાહ તઆલા
ઇસ ગુલદસ્તાએ અંબરી કી ઇતર બેઝીયોં સે ગુલિસ્તાને હયાત
કા ગોશા ગોશા મુઅત્તર ફરમા દે ઔર ઇસ નવ આમુઝ મોઅલ્લિફ
કે કલમ કો અઝમ હૌસલા ઔર આફિયત વ ઇસ્તિકલાલ કે સાથ
મુદતે મદીદ તક સર ગમે સફર રખે.

این دعا از من و از جمله جہاں آمین باد

દુઆ કા મોહતાજ

ઇસ્માઇલ બિન યુસુફ કોતર - ફલાહી, કોસાડી

યકુમ રમઝાનુલ મુબારક, હિ.સ. ૧૪૩૪

﴿તકરીમ﴾

હમરત મોલાના ઇલયાસ સાહબ (ફલાહી)

(ઉસ્તાદે હદીથ વ નાઝિમે તાલીમાત : જામીયા ફૈઝાનુલ કુરઆન)

નહમદુહૂ વ નુસલ્લી અલા રસૂલિહિલ કરીમ

બલ્લાકે આઝમ ને ઈન્સાન કો પૈદા ફરમાકર આઝાદ નહીં છોડા, બલ્કે ઉસે ઝિન્દગી ગુજારને કા એસા તબઈ ઔર ફિતરી તરીકા ઔર સલીકા ભી સિખલાયા. જિસ કે બગૈર ઈન્સાન ઈસ દુનિયા મેં અમન વ અમાન કે સાથ નહીં રહ સકતા ઔર જો ભી ઈસ દસ્તૂરે હયાત કો છોડેગા વહ મુસીબતોં ઔર હલાકતોં કી એસી ઘાટીયોં મેં જા ગિરેગા જિન કી ખોફનાક તારીકિયોં સે નિકલના ઉસ વક્ત તક નામુમકિન હૈ, જબ તક કે ઉસે બાહર સે ખુદાઈ રોશની ન મિલે. ઈસી રોશની કા નામ ઈસ્લામ હૈ.

ઈસ્લામ વો મઝહબ હૈ જિસને ઝિન્દગી કે હર શોઅબે કો મઝહબી સરપરસ્તી અતા કી હૈ. ઉસને હયાતે ઈન્સાની કા કોઈ ગોશા એસા નહીં છોડા જો તિશનએ તકમીલ હો. બલ્કે ઝિન્દગી કે હર ગોશે ઔર ઈન્સાનિયત કે હર તબકે કો અપની રોશન તાલીમાત કા વાફિર હિસ્સા અતા કિયા. ઈસ્લામ કી સહી તરજુમાની કે લિયે ઔર ઉસકી તાલીમાત કી તશરીહ કે લિયે

અલ્લાહ ને એસે રિજાલ પૈદા ફરમાએ જિન્હોંને કિસી મલામતગીર કી મલામત કી પરવા કિયે બગૈર ખિદમતે ઇસ્લામ કે મુતનવ્વે ઔર મુખતલિફ શોઅબોં મેં અપને લાઝવાલ કારનામોં કા નકશે દવામ સુબૂત કરે દિયા.

ઈન્હોં મુન્તખબ રિજાલ મેં સે એક સાલેહ, મુખલિસ ઔર જાહો શોહરત સે દૂર સિલા વ સતાઈશ કી તમન્ના સે બેપરવાહ મૌલવી મુહમ્મદ હમ્મી (સલ્લમહુ) ભી હૈં, જિન્હોંને બડી જફાકશી ઔર અકરેઝી કર કે રિયાઝે ઇલ્મ સે ખોશાયીની કી હે ઔર એક એસા ફુલોં કા હસીન ગુલદસ્તા તૈયાર કર કે ઉમ્મતે મુસ્લિમા કો દાવતે નઝઝારા ઔર મુતાલેઆ દી હૈ. જિસ ગુલદસ્તે કા હર ફૂલ અનમોલ ઔર મશામેજાં કો મોઅત્તર કરનેવાલા હે.

પેશેનઝર રિસાલા જહાં તબકએ રિજાલ કે લિયે ઇન્તિહાઈ મુફીદ હૈ વહીં તબકએ નિસ્વા સે તાલ્લુક રખનેવાલી માંઓ ઔર બહનોં કે લિયે ભી ખૂબસુરત ઔર બેશકીમતી તોહફા હૈ ઔર ઉનસે મુતાલેકા ઝરુરી મસાઈલ કા ગંજિયા ભી હૈ. અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ હૈ કે મોઅલ્લિફે અઝીઝ કો ઇસકા બેહતરીન અજ્જ અતા ફરમાએ ઔર ઇનકી મેહનતોં કો સર્ફે કુબૂલિયત બખ્શે ઔર ઉન કે લિયે ઔર ઉન કે મુતાલ્લિકીન વ મુઆવિનીન કે લિયે સદકએ જારિયા બનાએ... આમીન.

હઝરત મૌલાના ઇલયાસ સાહબ (ફલાહી)

(ઉસ્તાદે હદીથ વ નાઝિમે તાલીમાત : જામીયા ફૈઝાનુલ કુરઆન)

તાઇદી કલિમાત

હઝરત મૌલાના મુફતી મુહમદ કેસ સા. કાસિમી
સરવરે કૌનેન હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) કે મુબારક ખુલે
કે અલ્લાહ હૈ.

فان خير الحديث كتاب الله وخير الهدي هدي محمد ﷺ

તરજુમા : યકીનન સખસે અચ્છી ખાત અલ્લાહ કા પાક
કલામ હૈ ઔર મુહમદ (સ.અ.વ.) કા તરીકા યકીનન સખસે બેહતરીન
ઔર ભલા તરીકા હૈ. હુઝૂરે અકદસ ﷺ કી બેઅસત સે
પેહલે પુરી દુનિયા ગુમરાહીયોં ઔર તારીકિયોં મેં થી. હર શખ્સ
અપની મનમાની ઝિન્દગી ગુઝાર રહા થા. ઇન્સાનોં મેં ઇન્સાનિયત
બાકી નહીં થી. એસે વક્ત મેં અલ્લાહ તઆલા ને રહમ ફરમાયા ઔર
હુઝૂરે અકરમ ﷺ કે વાસ્તે સે પુરે આલમ કો વો બેહતરીન
તરીકા ઔર ઇન્સાનિયત કા પૈગામ ભેજા. ઇન્સાન કી પૈદાઇશ કા
મકસદ સમજાયા ઔર ઇન્સાન કો હકીકી ઇન્સાન બનાયા.

હુઝૂરે અકદસ ﷺ કે ઇસ બેહતરીન તરીકે કો
ઉલમાએ કિરામ હર ઝમાને મેં લોગોં કો કિતાબોં ઔર તકરીરોં કે
ઝરીયે પહોંચાતે રહે હૈ ઔર ઇન્શા અલ્લાહ કયામત તક પહોંચાતે
રહેંગે. ઉસી પૈગામ ઔર મિશન કી એક કડી મોહતરમ મુફતી મુહમદ
હઝા કી તરતીબ દી હુઘ કિતાબ “તોશઅે મોમિન” હૈ. મૈંને મુખતલિફ
જગહોં સે કિતાબ કો પઢા ઔર અલ્લેમ્દુ લિલ્લાહ બહોત મુફીદ
પાયા. મુફતી સાહબ ને કાફી મહેનત સે કિતાબ કે અંદર ઉન ખાતોં
કો જમા કરને કી એક મુબારક કોશિશ કી હૈ જિન ખાતોં કી હમારે
મુઆશરે કો ઝરુરત હૈ.

અલ્લાહ રખુલ ઇઝ્ઝત સે દુઆ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા
મુફતી સાહબ કી મહેનત કો ફુબૂલ ફરમાકર ઝખિરઅે આખિરત
બનાઅે ઔર ઇસ કિતાબ કે ફૈઝ ઔર નફા કો આમ ઔર તામ
ફરમાઅે ઔર તમામ મુસલમાનોં કે લિયે હિદાયત ઔર સિરતે મુસ્તકીમ
કા ઝરિયા બનાઅે... આમીન..

ફકત વરસલામ

મુફતી મુહમદ કેસ સૈફી કાસિમી (ખાદિમ સિદ્દીકી દારુલ ઇફતા)
હાજી સખી કી મસ્જિદ, ચારવાટ, દરિયાપુર, અહમદઆબાદ.
૯, મુહર્રમુલ હરામ - હિ.સ. ૧૪૩૫

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ
أَمَّا بَعْدُ : فَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي كَلَامِهِ الْمَجِيدِ
الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ
عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ

وقال النبي صلى الله عليه وسلم
خير الناس من ينفع الناس
(كنز العمال)

पाक है वो आत, जिसने मौत और ज़िंदगी इसलिये पैदा
की ताके वो तुम्हें आजमाये के तुममें से अमल में कौन जियादा
बेहतरे है. (आसान तर्जुमा: १७७३/३)

मेरे दीनी भाईओ ! पाक है वो आत जिसने ज़िंदगी और
मौत को पैदा किया, ताके वो ई-सानों को आजमाये के कौन अच्छे
और नेक अमल करके अपनी आभिरत को संवारता है.

और बेशुमार दुर्इद व सलाम हो प्यारे आका जनाबे
मुहम्मद ﷺ पर जिन्होंने आभिरत को संवारने के लिये
सारे तरीके जुद अपनी आते मुबारक को नमूना बनाकर उम्मत के
सामने पेश किये, और ज़िंदगी इस दावत और मेहनत पर सई

કરદી કે ઈન્સાન દુનિયા કી ઝેબો-ઝીનત પર ફરેફતા હોકર અપની આખિરત કો ભૂલ ન જાએ ઔર ઈન્સાન કો જિસ વકત મૌત આયે તો અલ્લાહ ઉસસે રાઝી હો ઔર વો અલ્લાહ સે રાઝી હો.

મેરે ભાઈઓ! અલ્લાહ તઆલાને ઈસ દુન્યા કો અમલ કી જગહ બનાયા હે ઔર આખિરત હે બદલે કી જગહ હે. દુન્યા મેં બદલા નહીં, આખિરત મેં અમલ નહીં. ઔર ઈન્સાન જૈસી ઝિંદગી ગુઝારતા હે ઉસે વૈસી હી મૌત આતી હે ઔર જૈસી મૌત આયેગી વૈસા હી મરને કે બાદ દોબારા ઉઠાયા જાએગા. યે હદીષે પાક કા ખુલાસા હે. કુરઆને પાક કી આયત કા ખુલાસા હે કે અલ્લાહ ને ઝિંદગી ઔર મૌત કો પૈદા કિયા. ઈસલિયે વો દેખના ચાહતે હૈં કે કૌન અચ્છો અમલ કરતા હે ઔર અપની દુન્યા કી ઝિંદગી કો સહી વસૂલ કરકે અપની આખિરત કો કામિયાબ બનાતા હે.

મૌત હર ઈન્સાન કો આની હે, લેકિન હોશિયાર, ચાલાક ઔર અકલમંદ આદમી વો હે જો મૌત સે પેહલે મૌત કી તૈયારી કર લે ઔર મૌત સે પેહલે મૌત કી તૈયારી યે હે કે ઈન્સાન અપને અકાઈદ જૈસે કે ઈમાનિયાત, અખલાકિયાત, મુઆમલાત, મુઆશરત ઔર ઈબાદત પર ગૌર કરે. દીન કે ઈન પાંચ શોઅબોં મેં જહાં-જહાં ઈસમે કોતાહિયાં હો રહી હૈં, સિદક દિલ સે ઈનકી ઈસ્લાહ મેં લગ જાએ ઔર અલ્લાહ સે મદદ માંગતા રહે. સબસે ઝિયાદા કોતાહિયાં ઈન્સાન સે મુઆશરત ઔર મુઆમલાત યાની લેન-દેન, તિજારત, નિકાહ, તલાક, પડોસી કે સાથ મુઆમલાત, અવલાહ, વાલિદૈન ઔર અઝીઝો અકારિબ કે હુકૂક કે બારે મેં હોતી હે. હાલાંકે આધે સે ઝિયાદા દીન કે અહકામાત આપસ કે મુઆમલાત હી કે સાથ વાબસ્તા હૈં. કયામત કે દિન અલ્લાહ

તઆલા અપની બારગાહ મેં હોનેવાલી કોતહિયાં તો માફ કર સકતા હે, લેકિન બંદોં કે હુકૂક મેં કોતહિયોં કો ઉસ વક્ત તક માફ નહીં કરેગા, જબતક વો મઝલૂમ ખુદ માફ ન કર દે.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસ્ઊદ (રદિ.) રિવાયત કરતે હેં કે જબ રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને યે આયત તિલાવત ફરમાઈ કે :

أَفْشَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نَوْرٍ مِنْ رَبِّهِ

તરજુમા : ભલા જિસકા સીના ખોલ દિયા અલ્લાહ ને, દીને ઈસ્લામ કે વાસ્તે, સો વો રોશની મેં હે - અપને રબ કી તરફ સે..

(મઆરિફુલ કુરઆન-૫૪૮/૭)

તો હમને પુછા કે યા રસૂલુલ્લાહ ! ﷺ શરહે સદર કા કયા મતલબ હે? તો આપને ઈરશાદ ફરમાયા કે જબ બંદે કે દિલ મેં યે નૂર દાખિલ હો જાતા હે તો ઉસકે દિલ મેં વુસ્અત ઔર ઈન્શિરાહ પૈદા હો જાતા હે (જિસકે નતીજે મેં ઉસકે લિયે અહકામે ઈલાહી કા સમજના ઔર અમલ કરના આસાન હો જાતા હે). ફિર સહાબા ને પુછા કે યા રસૂલુલ્લાહ ! ﷺ અગર કિસી કે દિલ મેં યે નૂર આ જાયે તો ઉસકી અલામત (નિશાની) કયા હે? તો આપને ઈરશાદ ફરમાયા કે ઈસ દુનિયા સે બે-રગબતી, કિનારા-કશી, આખિરત કી તરફ ધ્યાન, ફિક ઔર મૌત કે આને સે પેહલે મૌત કી તૈયારી.

(મઆરિફુલ કુરઆન-૫૪૮/૭, રહુલ મઆની)

મેરે ભાઈઓ! ઈન્સાન કી સબસે બડી કામિયાબી ઔર સઆદતમંદી યે હે કે મરતે વક્ત ઉસકા ઈમાન પર ખાત્મા હો જાએ. આદમી જિંદગીભર સારી નેકીયાં ઈસી ઉમ્મીદ પર કરતા

હે કે ઉસકા ઈમાન પર ખાત્મે હો જાએ. સુએ ખાત્મા કે ખૌફ ને બડે-બડે અલ્લાહવાલોં ઔર નેક લોગોં કી કમરેં તોડ ડાલી. બડે-બડે અવલીયા સુએ ખાત્મે સે ડરતે થે. સહાબા (રદિ.) જિનકે બારે મેં અલ્લાહ ને બડી-બડી બશારતેં સુનાઈ, કુરઆન મેં નાઝિલ કી, જિનકે બારે મેં અલ્લાહ ને રઝામંદી કા પરવાના સુનાયા વો ભી અપને બારે મેં નિકાક કા ખૌફ રખતે થે ઔર કભી ભી અપને ઈમાન ઔર આમાલ પર મુતમઈન નહીં હુએ ઔર મેં ઔર આપ આજ ઐસે બિગડે હુએ માહૌલ મેં ફિત્ને ફસાદ કે દૌર મેં અપને કમઝોર ઈમાન ઔર આમાલ પર મુતમઈન હોકર બેઠ ગએ હેં. સોચને કી બાત હે કે હમારે બુઝુર્ગાને દીન તો ઈતના ડરતે થે ઔર હમ કેસે અપને ખાત્મે કે બારે મેં મુતમઈન હેં... ઈસ લિયે હમ અપની મુખ્તસર કીમતી ઝિંદગી કો સહી વસૂલ કરકે અપની આખિરત કો કામિયાબ ઔર રોશન બનાઔ. મરને કે બાદ આદમી સિફ દો ચીઝોં કો અપને સાથ લે જાતા હે : (૧) ઈમાન ઔર (૨) આમાલ. બાકી સારા સબ-કુછ યહીં છોડ જાતા હે. હઝરત અબૂબક સિદીક (રદિ.) કા મકોલા હે કે જો આદમી ઈસ દુનિયા સે બગૈર તોશે (આમાલ, તૈયારી) કે ચલા ગયા વો ઐસા હે જૈસા કે બગૈર કશ્તી કે સમંદર મેં ચલા ગયા ઔર હમેં માલૂમ હે કે જો આદમી તૈરના ન જાનતા હો વો સમંદર મેં બગૈર કશ્તી કે ચલા જાવે તો ઉસકા બચના બહોત મુશ્કિલ હે, બલ્કે નામુમકિન હે. તો ઐસે હી જો આદમી ઈસ દુનિયા સે બગૈર તોશે (આમાલ) કે ચલા ગયા તો ઉસકા બચના ભી બહુત મુશ્કિલ હે, બલ્કે નામુમકિન હે. ઈલ્લા યે કે અલ્લાહ અપને ફઝલ કા મુઆમલા ફરમા દે. અલ્લાહ હમારી સબકી હિફાઝત કરે.

આજ ઈસ ઈમાન સોઝ ઝમાને મેં સહી અમલ કરના બહુત મુશ્કેલ હે. આજ લોગોં મેં કિલ્લતે વક્ત કી શિકાયત હે. કેહતે હેં કે હમારે પાસ ટાઈમ નહીં હે. જો લોગ થોડા બહુત અમલ કર ભી લેતે હેં, ઉન્હેં અપને અમલ કે સહી યા ગલત હોને કા ભી ઈલ્મ નહીં હોતા. જબ ઈલ્મ સહી નહી હે તો અમલ કહાં કુબૂલ હોગા. બસ ઈન્હી સારી બાતોં કો સામને રખકર એક મુખ્તસર જામેઅ રિસાલા લોગોં કી ખિદમત મેં હે, જિસ મેં સારે અમલ કુરઆન-હદીષ સે ચુન-ચુનકર જમા કિયે હેં. જિનપર સહાબા કા અમલ કાયમ હે. યે અમલ બહુત મુખ્તસર હેં, લેકિન ફઝીલત ઔર હકીકત કે એતબાર સે બહુત જામેઅ ઔર મુફીદ હેં.

અલ્લાહ તઆલા સે દિલી દુઆ હે કે અલ્લાહ તઆલા મેરી ઈસ હકીર સી કાવિશ કો કુબૂલ ફરમાકર મેરે લિયે ઔર પુરી ઉમ્મત કે લિયે નાફેઅ ઔર નફાબખ્શ બનાએ ઔર ઉસમેં જો ભી ગલ્તીયાં હુઈ હોં અલ્લાહ અપને ફઝલો કરમ સે દરગુઝર ફરમાકર આખિરત મેં મગફિરત કા ઝરીયા બનાએ..આમીન..

દુઆ કા તાલિબ,

(મુફતી) મુહંમદ હમ્મઝા ફલાહી

(ખાદિમ : મદ્રસા મદીનતુલ ઉલૂમ)

શાહી મસ્જિદ - દૂધેશ્વર.

हिस्सा - १

तोश-अ-भोमिन

कुरआन व हदीष की रोशनी में
कुरआन व हदीष के कीमती व
जेमिसाल भजाने

जिस में छमानवालों के लिये
दुनिया और आभिरत के
किंमती भजानों को जमा किया है.

(૧) અચ્છે ખાત્મે કે લિયે સબસે મુજર્દા અમલ

બુખારી શરીફ મે હઝરત બર્કા ઈબ્ને આઝીબ (રદિ.) કી રિવાયત હૈ જિસ્કા ખુલાસા યે હૈ કે જો શખ્સ વુઝુ કરકે અપને બિસ્તર પર આયે ઔર હસ્બેઝેલ દુઆ પઢકર દાઈ કરવટ પર લેટે ફિર ઉસી રાત મે ઉસ્કી મોત હો જામે તો વો ગુનાહોં સે પાક હોકર ફિતરતે ઈસ્લામ પર ઈસ તરહ મરેગા જૈસા કે આજ હી માં કી ગોદ સે પૈદા હુવા હૈ તો અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ઈસ તરહ અચ્છે ખાત્મે સે માલામાલ ભી ફરમાતા હૈ ઔર ઉસ્કે લિયે જન્મત મે મહેલ ભી તૈયાર કરતા હૈ.

(ઉમ્દતુલ કારી શહે બુખારી શરીફ- ૪૧૮/૧૫,

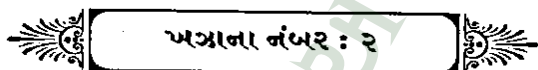
તોહફતુલ અલમઈ-૬૭-૮)

اَللّٰهُمَّ اَسَلَمْتُ نَفْسِيْ اِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ
وَجْهِيْ اِلَيْكَ وَفَوَضْتُ اَمْرِيْ اِلَيْكَ
وَالْبَاجَاتُ ظَهَرْتُ اِلَيْكَ رَغْبَةً وَرَهْبَةً
اِلَيْكَ لَا مَلْجَا وَلَا مَنْجَا مِنْكَ اِلَّا
اِلَيْكَ اَمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِيْ اُنْزِلْتَ
وَبِنَبِيِّكَ الَّذِيْ اَرْسَلْتَ

અલ્લાહુમ્મ અસલમ્તુ નફ્સી ઇલય-ક વ વજ્જહતુ
વજ્હી ઇલય-ક વફવ્વડતુ અમરી ઇલય-ક વ અલ્ જઅતુ
મહરી ઇલય-ક રગબતંવ વ રહબતન ઇલય-ક લા મલ્ જઅ

વ લા મન્ જમ્ મિન્ક ઇલ્લા ઇલય-ક આમન્તુ બિકિતાબિ
કલ્લાગી અન્નાલ્લ વ બિનબિચ્ચિ કલ્લાગી અર્ સલ્ત

નોંધ : બુખારી શરીફ મેં યે ભી બયાન ક્રિયા ગયા હે કે
અગર સુખ્ક કો બખૈરિયત ઉઠતા હૈ તો ખૈર વસલાહ ઔર અજરે
અઝીમ કે સાથ ઉઠેગા ઔર ફીર દિન મેં નેક આમાલ કી ભી
તૌફીક હોગી. ઈસ બાત કા ખ્યાલ રખે કે દુઆ પઢને કે બાદ
ફીરન સો જાએ ઔર કિસી સે બાત-ચીત ન કરે.

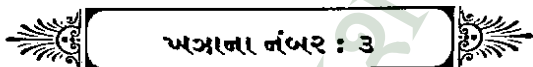
(૨) જન્નત મેં જાનેકા આસાન રાસ્તા

જો શખ્સ સચ્ચદુલ ઈસ્તીગફાર કો એક મરતબા દીન મેં
યા રાત મેં કામીલ યકીન કે સાથે પળહેગા ફીર અગર વો ઉસ દિન
યા રાત મેં વફાત પા જાયેગા તો જરૂર જન્નતી હોગા. દુઆ કી
ફઝીલત કી વઝહ સે હુઝૂર صلوات الله عليه وسلم ને ખુદ ઉસ્કા નામ
સચ્ચીદુલ ઈસ્તીગફાર રખા હૈ.

(બુખારી શરીફ - ૯૩૩-૨-હદીષ-૬૦૬૧)

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِيْ
وَاَنَا عَبْدُكَ وَاَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا
اسْتَطَعْتُ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ
اَبُوْءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَاَبُوْءُ بِكَ بِذَنْبِيْ
فَاغْفِرْ لِيْ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ

અલ્લાહુમ્મ અન્ત રબ્બી લા ઇલા-હ ઇલ્લા અન્ત
ખલક તની વ અ-ન અબ્દુ-ક વ અ-ન અલા અહદિ-ક વ
વઅદિ-ક મસ તતઅતુ અઊમુ બિ-ક મિન શરિમા સનઅતુ
અબૂઉ લ-ક બિનિઅમતિ-ક અલઅય વ અબૂઉ બિ-ક બિઅમ્મી
ફગાફિરલી ફઇન્નહૂ લા યગ્ફિરમ્મુનૂ-બ ઇલ્લા અન્ત

(૩) સારી બીમારીયોં સે બચને કા અમલ

હઝરત ઉમર ઓર હઝરત અબુ-હુરૈરહ (રદી.) સે
રીવાયત હૈ કે હુઝુર صلی اللہ علیہ وسلم ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જો શખ્સ
કિસી આદમી કો સખ્ત મુસીબત મે દેખે તો ઉસી વકત દીલ મે
યહ દુઆ પઢે તો ઈન્શાઅલ્લાહ વો જીંદગીભર ઈસ કિસ્મ કી
મુસીબતો સે મહફૂજ હો જાયેગા ખ્વાહ વો કોઈ ભી બલા મુસીબત
હો.
(તિરમીઝી-૧૮૧-૨)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَاقَانِي مِمَّا
ابْتَلَاكَ بِهِ وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ
خَلَقَ تَفْضِيلًا

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લમ્મી આફાની મિમ્મન તલા-ક
બિહી વ ફદ્દલ્ની અલા કધીરિમ મિમ્મન ખ-લ-ક તફ્દીલા

(૪) સબસે બહેતરીન અમલ

હઝરત અબુ-હુરૈરહ (રદી.) સે રિવાયત હે કે હુઝુર صلی اللہ علیہ وسلم ને ફરમાયા જિસ્ને સુબ્હ-શામ મે સુબ્હાનલ્લાહી વ બિહમ્દીહી સો મરતબા કહા તો કયામત કે દિન ઉસ્કે અમલ સે બેહતર કિસી આદમી કા અમલ ન હોગા. મગર જિસ્ને યે હી અમલ કીયા હોગા યા ઉસસે ઝિયાદા કયા હોગા.

(તિરમીઝી-૩૪૯૨)

ઔર એક હદીષ મે હે કિ જો શખ્સ રોઝાના ૧૦૦ મરતબા સુબ્હાનલ્લાહી વ બિહમ્દીહી કહે, તો ઉસ્કે સારે ગુનાહ મુઆફ હો જાતે હે. અગરયે ઉસ્કે ગુનાહ સમન્દર કે ઝાગ કે બરાબર ભી કયું ન હો. (મુત્તફક અલય, બુખારી વ મુસ્લિમ)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદી.) રિવાયત નકલ કરતે હે કે આપ صلی اللہ علیہ وسلم ને ઈરશાદ ફરમાયા કે દો જુમ્લે સુબાન પર બોલને મેં બહુત આસાન ઔર તરાજુ મેં વઝન કે એતબાર સે બહુત ભારી હેં ઔર અલ્લાહ તઆલા કો બહુત ઝિયાદા પ્યારે ઔર મહબૂબ હેં, વો યે હેં :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ

(૫) આયતુલ કુર્સી કી ફઝીલત

(૧) તીરમીઝી શરીફ કી રીવાયત મે હે કે અલ્લાહ કે નબી ﷺ ને ફરમાયા કે આયતુલ કુર્સી કુર્આન કી તમામ સૂરતોં કી સરદાર હે. જો શખ્સ સુબ્હ મે એક મરતબા પઢેગા તો શામ તક કે લિયે ઓર જો શામ કો એક મરતબા પઢેગા તો સુબ્હ તક કે લિયે હર કિસ્મ કી આસ્માની ઓર ઝમીની બલાઓ, આફતોં ઓર પરેશાનિયોં સે મહફૂઝ હો જાયેગા.

(૨) તિરમીઝી મે અબૂ-અય્યૂબ અન્સારી (રદિ.) સે ઓર બુખારી મે અબૂ-હુરૈરહ (રદિ.) સે નકલ કિયા ગયા હે કે જિસ ઘરમેં આયતુલ કુર્સી કી તિલાવત કી જાતી હે તો શયતાન ઓર જિન્નાત ઉસ ઘર કે કરીબ ભી નહી આતે.

(૩) ઓર જો આદમી રાત કો સોને સે પહેલે પઢ લે તો અલ્લાહ તઆલા એક ફરિશ્તા ઉસ્કી હીફાઝત કે લિયે લગા દેતે હેં, તાકે શયતાન ઉસ્કે કરીબ ન હો. (બુખારી)

(૪) ઓર જો આદમી હર ફર્ઝ નમાઝ કે બાદ ઈસ્કી તિલાવત કરતા હે તો ઉસ્કે ઓર જન્નત કે દરમિયાન સિર્ફ મૌત હી હાઈલ હોતી હે. યાની મરને કે સાથ હી સીધા જન્નત મેં દાખિલ હો જાતા હે. (કન્ઝુલ ઉમ્માલ-૫૬૮, અમલુલ યન્બી વલ્લયલહ-૧૮૦)

ઓર જો શખ્સ હર ફર્ઝ નમાઝ કે બાદ આયતુલ કુર્સી કા એહતેમામ કરેગા વો શખ્સ અજર-વસવાબ કે એતેબાર સે એસા હોગા જિસ્ને અલ્લાહ કે નબિયો કે સાથે મિલકર જિહાદ કિયા ઓર શહીદ હો ગયા. (કન્ઝુલ ઉમ્માલ/અમલુલ યન્બી વલ્લયલહ-૩)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ
 سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا
 بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
 خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ
 إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ
 الْعَظِيمُ

અલ્લાહુ લા ઇલા-હ ઇલ્લા હુવલ્ હય્યુલ્ કય્યૂમ.
 લા તઅ ખુમુદ્ સિનતુવ વ લા નોમ. લહૂ મા ફિસ્માવાતિ
 વમા ફિલ્અર્દિ મન્ ઝલ્લઝી યશફિ ઇન્દહૂ ઇલ્લાહ
 બિઘઝનિહી યઅલમુ માબે-ન એદીહિમ વમા ખલ્ફહુમ્ વ
 લા ચુહીતૂ-ન બિશેઘમ્ મિન્ ઇલ્મિહી ઇલ્લા બિમા શા-અ
 વસિ-અ કુરસિયુહુસ્સમાવાતિ વલ્ અર્દિ વ લા યહીદુહૂ
 હિફઝુહુમા વ હુવલ્ અલિય્યુલ્ અઝીમ.

અઝાના નંબર : ૬

(૬) માં-બાપ કા હક

અલ્લામા અયની (રહ.) ને બુખારી શરીફ કી શરહ મે
 એક હદીષ નકલ કી હૈ કે જો શખ્સ એક મરતબા યે દુઆ પઢે.
 ઓર ફિર યે દુઆ કરે કે યા અલ્લાહ ઈસ્કા સવાબ મેરે વાલીદે.

કો પહોંચાદે તો ઉસ્ને વાલીદેન કા હક અદા કીયા. ઔર તિન મરતબા સુરએ ઈખ્લાસ-ઔર તીર મરતબા અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ (સુરએ ફાતિહા) ઔર તીન મરતબા દુરુદશરીફ ભી શામિલ કર લે તો વાલીદેન કા ફરમાંબરદાર શુમાર હોગા.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ رَبِّ السَّمَوَاتِ
وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَلَهُ
الْكِبَرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ
وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَلَهُ الْعِظَمَةُ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ هُوَ الْمَلِكُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ
الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَالَمِينَ وَلَهُ التَّوَرُ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રઠિબલ આલમીન રઠિબસ્સમાવાતિ
વ રઠિબલ અર્દિ રઠિબલ આલમીન વ લહુલ કિબરિયાહિ
ફિસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ વ હુવલ અઝીમુલ હકીમ લિલ્લાહિલ્
હમ્દુ રઠિબસ્સમાવાતિ વ રઠિબલ અર્દિ રઠિબલ આલમીન વ
લહુલ અ-ઝ-મતુ ફિસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ વ હુવલ અઝીમુલ
હકીમ હુવલ મલિકુ રઠબુસ્સમાવાતિ વ રઠબુલ અર્દિ વ રઠબુલ
આલમી-ન વ લહુન્નૂર ફિસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ વ હુવલ
અઝીમુલ હકીમ

(૭) દુશ્મન યા ખતરાત સે હિકાઝત કા નુસ્ખા

હદીષ મે આતા હે કે અગર કિસીકો દુશ્મન સે અયાનક હમલે કા યા નુકસાન કા ખતરા હો તો યે દુઆ પઢતા રહે તો ઈન્શાઅલ્લાહ ખતરે સે મહફૂઝ રહેગા. ખાસ તૌર સે હમકો કિસી શખ્સ સે નુકસાન કા ખતરા હો તો સુબ્હ-શામ ત્રીન-ત્રીન મરતબા દુરૂદશરીફ કે સાથ યા સાત મરતબા ઉસ્કા ધ્યાન કર કે યે દુઆ પઢ લે. ઈન્શાઅલ્લાહ હિકાઝત હો જાએગી. (નસઈ-સુનનેકુબરા)

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَجْعَلُكَ فِيْ نُحُوْرِهِمْ وَنَعُوْذُ
بِكَ مِنْ شُرُوْرِهِمْ

અલ્લાહુમ્મ ઇન્ના નજઅલુ-ક ફી નુહૂરિહિમ
વ નઉમુ બિ-ક મિન શુરુરિહીમ

(૮) દુનિયા કે હર ખતરે સે હિકાઝત કા અમલ

દુનિયા કે સારે ખતરે, સારી આફાત, હર દુશ્મન, હર પરેશાની સે હિકાઝત કા નુસ્ખા. યે બડી જામેઅ આયત હે. હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કો જબ આગ મે ડાલા ગયા તો ઉન્હોને ઈસ્કા ઝિક ક્રિયા તો અલ્લાહ ને આપકો આગસે નિકાલા. હઝરત આયેશા (રદિ.) પર જબ તોહમત લગી તો ઉન્હોને ઈસ મુબારક કલીમા કા ઝિક ક્રિયા તો અલ્લાહને ઉનકો ઈઝાજત દી. હઝરત હાજરા

(અલૈ.) કો ચટયલ બયાબાન જંગલ મે હઝરત ઈસ્માઈલ
(અલૈ.) કે સાથે તન્હા છોડ દીયા ગયા તો ઉન્હોને ઈસ્કા ઝિક
ક્રિયા. હમ ભી ઈસ દુઆ કો યકીન કે સાથ પઢેંગે તો અલ્લાહ
હમારે લિયે ભી રાસ્તા નિકાલેગા. (સુનને કુબરા)

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلَى
وَنِعْمَ النَّصِيرُ

હસ્બુનલ્લાહુ વ નિઅમલ વકીલ
નિઅમલ મવલા વ નિઅમન નસીર

(૯) કર્ઝ વ રંજ વ ગમ દૂર કરને કા અમલ

હઝરત અબુ સઈદ ખુદરી (રદી.) સે રિવાયત હૈ કે એક
મરતબા નબીએ કરીમ ﷺ મસ્જીદે નબવી મેં તશરીફ
લાએ. એક અન્સારી સહાબી જિનકા નામ હઝરત અબૂ ઉમામા
(રદિ.) હૈ. ઉનકો વહાં પર દેખા તો અલ્લાહ કે નબી ﷺ
ને ફરમાયા, અય અબૂ ઉમામા અભી ઈસ વકત તુમ મસ્જીદ મેં
કયા કર રહે હો તો ઉન્હોને જવાબ દિયા કે યા રસૂલલ્લાહ
ﷺ ગમ ઔર કર્ઝને પરેશાન કર દીયા હૈ. તો આપને
ઈરશાદ ફરમાયા કે મૈં તુજે ઐસી દુઆ ન બતલાઉં જિસ્સે તેરા
ગમ ભી જાયેગા ઔર કર્ઝ ભી અદા હો જાયેગા. આપને ફરમાયા
સુબ્હ-શામ યે દુઆ પઢા કરો. હઝરત અબૂ ઉમામા ફરમાતે હૈં કે
ઈસ દુઆ કી બરકત સે મેરા સારા કર્ઝ ભી અદા હો ગયા ઔર

સારા ગમ ભી દૂર હો ગયા. (અબુ-દાઉદ) અગર પહાડોં કે બરાબર ભી કર્જ હો તો ઇસ દુઆ કી બરકત સે અલ્લાહ ઉસ કર્જ કો ઉતાર દેગા. ઈન્શાઅલ્લાહ (મિશકાત: ૨૧૭/૫)

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحُزْنِ
وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَاَعُوْذُ
بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ
غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ

અલ્લાહુમ્મ ઇન્ની અઊઊ બિન્ક મિનલ હમ્મિ વલ
હુઝનિ વ અઊઊ બિન્ક મિનલ અજ્જિ વલ કસલિ વ અઊઊ
બિન્ક મિનલ જુબ્નિ વલ બુખ્લિ વ અઊઊ બિન્ક મિન ગ-લ-
બતિદ્દહનિ વ કહરિર રિજાલ

અઝાના નંબર : ૧૦

(૧૦) એક અઝીમુશ્શાન વઝીફા

હઝરત અબૂ અય્યુબ અન્સારી સે મરફુઅન રિવાયત હે કે જબ સુરએ-ફાતિહા, આયતુલ કુર્સી, શહીદલ્લાહુ ઔર અલ્લા હુમ્મા માલિકલ મુલ્કિ નાઝીલ હુઈ તો અર્શ સે થીમટકર ઈન આયતોને ફરિયાદ કી કે કયા આપ હમ્કો ઐસી કૌમ પર નાઝિલ કર રહે હૈં જો ગુનાહો કા ઈરતિકાબ કરેગી ઔર ગુનાહોં મ

મુલવીય હોગી. અલ્લાહ તઆલા કા ઈરશાદ હુવા કે કસમ હે
મેરી ઈઝાજત વ જલાલ ઔર બલંદીએ મકામ કી જો લોગ ભી હર
ફર્જ નમાઝ કે બાદ તુમ્હારી તિલાવત કરેંગે (પઢેંગે) હમ ઉન્કી
મગ્ફિરત ફરમાએંગે ઔર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં જગા દેંગે ઔર
હર રોઝ સત્તર મરતબા નઝરે રહમત સે દેખેંગે ઔર ઉસ્કી સત્તર
હાજતે પુરી કરેંગે જિસ્કા અદના દરજા મગ્ફિરત હે. (દયલમી)
ઔર ઉસ્કી બાઝ રિવાયત મેં હે કે હમ ઉસ્કે દુશ્મનો પર ઉસ્કો
ગલબા અતા કરેંગે. (રાહે સુફી-૬૩, તફસીર રૂહુલ-મઆની-સફા-૧૦૬)

વો વઝીફા યે હે :

(૧) સૂરએ ફાતિહા (એક મરતબા)

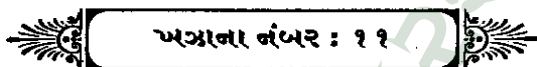
(૨) આયતુલ કુર્સી (એક મરતબા)

(૩) ફિર યે પઢે :

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ
وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ
الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ
بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ
اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

શહિદલ્લાહુ અન્નહૂ લા ઇલા-હ ઇલ્લા હુ-વ વલ
મલાઇકતુ વ ઉલુલ ઇલ્મિ કાઇમમ બિલ્ કિસ્તિ લા ઇલા-હ

ઇલ્લા હુવલ અઝીમુલ હકીમ ઇબ્નદી-ન ઇબ્નલ્લાહિલ ઇસ્લામ
 વ મખ્ ત-લ-ફલ્લાગી-ન ઉતૂલ કિતા-બ ઇલ્લા મિમ્ બઅદિ
 માજાઅહુમુલ ઇલ્મુ બગ્ ચમ બચનહુમ વ મંચ ચકકુર
 બિઆયાતિલ્લાહિ ફઇબ્નલ્લા-હ સરીહિલ હિસાબ

(૧૧) અલ્લાહ તઆલા કી

મોહબ્બત હાસિલ કરને કા અમલ

વો દુઆ જિસ્કી બરકત સે અલ્લાહ કી મોહબ્બત ઓર
 અલ્લાહવાલો કી મોહબ્બત ઓર વો આમાલ જિનસે અલ્લાહ કી
 મોહબ્બત નસીબ હોતી હૈ ઓર યે કે અલ્લાહ તઆલા કી
 મોહબ્બત જાન વ માલ સે ઝયાદા હોના ઝરૂરી હૈ.

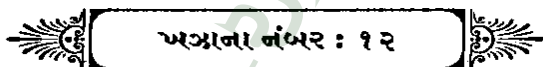
હઝરત અબુ-દરદા અન્સારી સહાબી જો બડે ફકીહ
 આલીમ ઓર હકીમ થે. શામ મેં રેહતે થે ઓર દમિશ્ક મેં
 ઇન્તિકાલ હુવા. વો રિવાયત નકલ કરતે હેં કે રસૂલુલ્લાહ
 ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે હઝરત દાઉદ અલૈહિસ્સલામ
 દુઆ માંગા કરતે થે.

(તિરમીઝી-અઝ જવાહીરૂલ બુખારી-૫૭૨)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ
 يُحِبُّكَ وَالْعَمَلَ الَّذِي يُبَلِّغُنِي حُبَّكَ
 اللَّهُمَّ اجْعَلْ حُبَّكَ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسِي
 وَأَهْلِي وَمَنْ الْمَاءِ الْبَارِدِ

અલ્લાહુમ્મ ઇબ્ની અસ્ અલુ-ક હુબ્બ-ક વ હુબ્બ મંચ યુહિબ્બુ-ક વલ અમ લલ્લગી યુબલ્લિગુની હુબ્બ-ક અલ્લાહુમ્મજ અલ હુબ્બ-ક અહબ્બ ઇલય્ય મિન નફ્સી વ અહલી વ મિનલ માઇલ બારિદ

નોટ - (અલ્લાહ કી મોહબ્બત ઔર) અલ્લાહવાલો કી મોહબ્બત એસી અઝીમ નેઅમત હૈ જો અલ્લાહ તઆલા કી મોહબ્બત ઔર આમાલે સાલીહા કી મોહબ્બત કા નિહાયત કવી ઝરીયા હૈ. જિસે અલ્લાહ કી મોહબ્બત મીલ ગઈ ઉસે ઈસ દુનિયા કી સબસે કિંમતી ચીઝ મીલ ગઈ. અલ્લાહ ને હમેં યે દિલ દિયા થા અપની ઔર અપને હબીબ કી મોહબ્બત કે લિયે, લેકીન હમને ઈસ દિલ મેં કેસી-કેસી ચીઝોં કો જગા દે રખી હૈ. અલ્લાહ મઆફ કરે.

(૧૨) ફરિશ્તો કી હિફઝત ઔર શહાદત કા મરતબા

હઝરત મઅકીલ બિન યસાર રદી. સે રીવાયત હૈ કે નબીયે કરીમ ﷺ ને ફરમાયા કે જો શખ્સ સુબ્હ કો ત્રીન મરતબા યે પઢે :

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّيِّعِ الْعَلِيمِ مِنْ
الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

અઊઠુ બિલ્લા હિસ્સમીઇલ અલીમ મિનશૈતાનિર્જીમ

ફિર સુરએ હશર કી આખરી ત્રીન આયતે એક મરતબા

પઢે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસ પર સત્તર હજાર ફરિશ્તે મુકરર કર દેતે હૈ. જો શામ તક ઉસ્કે લીયે ઈસ્તિગ્ફાર કરતે રેહતે હૈં ઔર અગર ઉસ દિન ઉસે મૌત આ ગઈ તો શહીદ મરેગા ઔર શામ કો પઢ લે તો ઉસ્કો ભી યહી સારે ઈઆમ મીલેગે.

(મીશ્કાત-૧૮૮)

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ هُوَ اللَّهُ
الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَلَمَّكَ الْقُدُّوسُ
السَّلَامُ الْمُؤَمِّنُ السَّهْمِيُّ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ
الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ
اللَّهُ لُحَاثِي الْبَارِئِ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ
الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

હુવલ્લા હુલ્લામી લા ઘલા-હ ઘલ્લા હુ-વ આલિમુલ ગાયબિ
વશ્શાહાદતિ હુવર્રહમા નુર્રહીમ. હુવલ્લા હુલ્લામી લા ઘલા-હ
ઘલ્લા હુવલ મલિકુલ કુદ્દુસુસ્સલામુલ મુઅમિનુલ મુહયમિનુલ
અઝીમુલ જબ્બારુલ મુતકબ્બિર. સુબ્હાનલ્લાહિ અમ્મા
યુશરિકૂન. હુવલ્લા હુલ ખાલિકુલ બારિઉલ મુસબ્બિરુ લહુલ
અસ્મા ઉલ હુસ્ના યુસબ્બિહુ લહૂ માફિસ્સમાયાતિ વલ અર્હિ વ
હુવલ અઝીમુલ હકીમ

(૧૩) ખૈર પાને કા ઔર શર સે બચને કા અમલ

હઝરત અબુ હુરૈરહ (રદી.) સે રિવાયત હે કે આપ સ.અ.વ. ને ફરમાયા કે જો શખ્સ સુબ્હ મે યે દુઆ પઢ લે તો ઉસે ઉસ દિન કી સારી ખૈર અતા કી જાતી હૈ ઔર ઉસ દિન કી સારી બુરાઈયાં ઉસ સે દૂર કર દી જાતી હૈ ઔર જો ઈસ દુઆ કો રાત કો પઢેગા તો ઉસ રાત કી સારી ભલાઈયો સે નવાજા જાએગા ઔર સારી બુરાઈયો સે મેહકુઝ રહેગા. (અદ્દુઆઉલ મસ્નુન-૨૩૦)

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا
بِاللَّهِ أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ

માશાઅલ્લાહુ લા હવ-લ વ લા કુવ્વ-ત ઘલ્લા બિલ્લાહિ
અરહદુ અન્નલ્લા-હ અલા કુલિલ શૈધન કદીર

(૧૪) કયામત મે નેકીયો કે

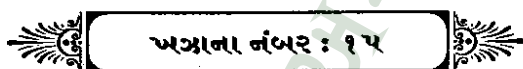
પલ્લે કો ભારી કરનેવાલા દુરૂદ

હઝરત અબુ હુરૈરહ (રદી.) ને ફરમાયા મૈને જનાબે રસુલુલ્લાહ صلی اللہ علیہ وسلم કો યે ફરમાતે હુવે સુના કે જો ઈ-સાન-યે યાહે કે કયામત કે રોઝ ઉસ કા નેકીયો કા પલ્લા સવાબ સે ભર જાયે તો વો યે દુરૂદ શરીફ પઢે.

(અલ કવ્વુલ બદીઅ)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِیِّ
وَاَزْوَاجِهِ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِیْنَ وَذُرِّیَّتِهِ
وَاَهْلِ بَیْتِهِ کَمَا صَلَّیْتَ عَلٰى اِبْرَاهِیْمَ

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિનિન નબિયિયિ વ
અઝ્વાજિહી ઉમ્મહાતિલ મુઅમિની-ન વ મુરિયતિહી વ અહલિ
બયતિહી કમા સલ્લય-ત અલા ઇબ્રાહીમ

(૧૫) ઈસ્તિગફાર કી બરકત વ ફઝીલત

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) સે રિવાયત
હે કે આપ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જિસ્ને
ઈસ્તિગફાર કો લાઝિમ પકડ લિયા યાની ઉસે પઢને કા રોઝાના
મામૂલ બના લિયા તો અલ્લાહ તઆલા હર ગમ ઓર રંજ સે ઉસે
નજાત દેગા ઓર ઉસ કી હર પરેશાની કા હલ હોગા ઓર એસી
જગહ સે રોઝી મીલેગી કે જિસ કા ઉસે ગુમાન ભી ન હોગા.

(તરગીબ - ૪૬૮/૨)

રોઝી કી બરકત ઓર સહુલત કે લિયે ઝયાદા સે ઝયાદા
ઈસ્તિગફાર પઢે.

ઓર એક હદીષ મૈં આપ કા ઈરશાદ હૈ કે જો આદમી યે
ચાહતા હો કે ઉસ કા આમાલનામા ઉસે ખુશ કર દે તો ઉસે ચાહિયે
કે કષરત સે ઈસ્તિગફાર પઢે.

(તરગીબ - ૪૬૯)

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ
وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

અસ્તાઝ્ઘિરુલ્લા-હ ર૦બી મિન કુલ્લિ ઝમિનંવ વ અતૂબુ
ઇલયહિ

ખજાના નંબર : ૧૬

(૧૬) અલ્લાહ કો રાઝી કરને કા અમલ

હઝરત ષવબાન (રદી.) ફરમાતે હે કિ મૈને જનાબે
રસૂલુલ્લાહ ﷺ કો ઈરશાદ ફરમાતે હુવે સુના હે કે જો
શખ્સ સુબ્હ-શામ યે દુઆ પઢ લે તો અલ્લાહ તઆલા પર હક હે
કે કયામત કે દિન અલ્લાહ તઆલા ઉસ શખ્સ કો રાઝી કરે. યે
દુઆ તીન-તીન મરતબા પઢે.

(અબુ દાઉદ-૬૯૨/૨, મુસ્નદે અહમદ-૩૩૭/૪, તીરમીઝી-૧૭૬/૨,
ઈબ્ને માજા-૨૭૪)

رَضِيْنَا بِاللّٰهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا
وَبِمُحَمَّدٍ رَّسُولًا

રદીના બિલ્લાહિ ર૦બંવ વ બિલ્ ઇસ્લામિ દીનંવ વ બિમુહમ્મદિન
રસૂલા

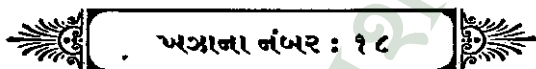
(૧૭) હઝરત આદમ અલૈ. કી દુઆ

હઝરત આયશા (રદી.) બયાન કરતી હૈં કે રસૂલુલ્લાહ
 ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જબ અલ્લાહ તઆલા ને
 હઝરત આદમ (અલૈ.) કો ઝમીન પર ઉતારા તો વો ઉઠકર મકામે
 કા'બા મેં આયે ઔર દો રકઅત નમાઝ પઢકર ઈસ દુઆ કો
 પઢા. અલ્લાહ ને ઉસી વક્ત વહી ભેજી કે અય આદમ! મૈને તેરી
 તૌબા કુબૂલ કી ઔર તેરે ગુનાહ કો મઆફ ક્રિયા ઔર તેરે અલાવા
 જો કોઈ મુજસે ઈન કલિમાત કે ઝરિયે સે દુઆ કરેગા મે ઉસકે
 ભી ગુનાહ મઆફ કર દુંગા ઔર ઉસ્કી મુહીમ કો ફતહ કર દુંગા
 ઔર શયાતીન કો ઉસ્સે રોક દુંગા ઔર દુનિયા ઉસ્કે દરવાઝે પર
 નાક ધીસટતી ચલી આએગી અગર ચે વો ઉસ્કો ન દેખ સકે.

(તખરાની-બયહકી, તફસીરે દુર્રે મન્સુર-૧૪૩/૧)

اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّيْ وَعَلَانِيَّتِيْ
 فَاقْبَلْ مَعْذِرَتِيْ وَتَعْلَمُ حَاجَتِيْ فَاَعْطِنِيْ
 سُوْلِيْ وَتَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِيْ فَاغْفِرْ لِيْ ذَنْبِيْ
 اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ اِيْمَانًا يُبَاشِرُ قَلْبِيْ
 وَيَقِيْنًا صَادِقًا حَتّٰى اَعْلَمَ اَنَّهُ لَا
 يُصِيْبُنِيْ اِلَّا مَا كَتَبْتَ لِيْ وَرِضًا بِمَا
 قَسَمْتَ لِيْ

અલ્લાહુમ્મ ઇન્ન-ક તઅલ્મુ સિર્ઈ વ અલા નિયતી ફકબલ મઅઝિરતી વ તઅલમુ હાજતી ફઅતિની સુઅલી વ તઅલ્મુ મા ફી નફસી ફગિરલી ઝમ્બી અલ્લાહુમ્મ ઇન્ની અસ્થલુ-ક ઇમાનંય યુબાશિરુ કલ્બી વ યકીનન સાદિકન હતા અઅલ-મ અન્નહૂ લા યુસીબુની ઇલ્લા મા કતબ-ત લી વ શિદન બિમા કસમતલી

(૧૮) બેહિસાબ સવાબ-ફરિશ્તો પર લિખના દુશ્વાર

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદી.) સે રિવાયત હૈ કે રસુલુલ્લાહ ﷺ ને યે હદીષ સુનાઈ કે અલ્લાહ કે એક બંદે ને યે દુઆ પઢી તો ઉસ્કા સવાબ લિખના ફરિશ્તો પર દુશ્વાર હો ગયા. કેસે? અલ્લાહ તઆલાને જાનતે હુએ ભી પુછા કે ઉસ બંદે ને ક્યા દુઆ પઢી તો અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા અભી તો ઈસી તરહ લિખો જિસ તરહ લિખા હુવા હૈ જબ મેરા બંદા મુજે મીલેગા ઉસ વક્ત જો ભી ઉસ્કા બદલા સવાબ ઉસ્કો દુંગા-

(અહમદ, ઈબ્ને માજા-૨૬૯૬)

يَا رَبِّ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا يَنْبَغِي لِجَلَالِ
وَجْهِكَ وَعَظِيمِ سُلْطَانِكَ

યા રબ્બિ લકલ હમ્દુ કમા યમ્બગી લિજલાલિ વજહિ-ક વ અઝીમિ સુલ્તાનિક

(૧૯) મહબુબ કી મહબુબ કો વસીયત

હઝરત મઆઝ બિન જબલ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર
 ﷺ ને મેરા હાથ પકડકર ફરમાયા કે અય મુઆઝ!
 અલ્લાહ કી કસમ મૈં તુમસે મોહબ્બત કરતા હું. મૈંને અઝ્કિયા,
 યા રસુલુલ્લાહ ! ﷺ મુજે ભી આપસે મોહબ્બત હે.
 હુઝૂર ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે અય મુઆઝ! મૈં તુમ્હે
 વસીયત કરતા હું કે તુમ નમાઝ કે બાદ યે દુઆ કભી ભી ન
 છોડના, હમેંશા માંગના. રાવી કેહતે હૈં હઝરત મુઆઝ ને ઈસ
 દુઆ કો કભી ભી નહી છોડા ઔર ઉન્હોને અપને શાગિર્દ શનાઅ
 કો ઔર શનાઅ ને અબૂ અબ્દુરરહેમાન કો ઈસ દુઆ કી વસીયત
 કી.

(અબુ દાઉદ, નસઈ ક-ઝુલ ઉમ્માલ-૬૮૦)

اَللّٰهُمَّ اَعِنِّيْ عَلٰى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ
 عِبَادَتِكَ

અલ્લાહુમ્મ અઇન્ની અલા ઝિકરિ-ક વ શુકરિ-ક વ હુસ્નિ
 ઇબાદતિક

(૨૦) નઝરે બદ દૂર કરને કા સબસે મુજર્બ અમલ

હઝરત જિબ્રીલ (અલૈ.) ને નઝરે-બદ દૂર કરને કા

એક ખાસ વઝીફા હઝરત મુહંમદ ﷺ કો સિખાયા થા
 ઔર ફરમાયા કે હસન ઔર હુસેન (રદિ.) પર પઢકર દમ ક્રિયા
 કરે.

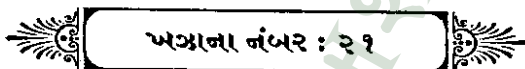
ઈબ્ને અસાકીર મેં હે કે એક મરતબા હુઝૂર ﷺ
 કે પાસ જિબ્રઈલ તશરીફ લાએ. આપ ઉસ વક્ત ગમ-ઝદહ થે.
 સબબ પૂછા, તો આપને ફરમાયા કે હસન ઔર હુસેન (રદિ.) કો
 નઝરે-બદ લગ ગઈ હે તો જિબ્રઈલ ને ફરમાયા યે સચ હે નઝર
 વાકીઈ લગતી હે. નઝર હક હે તો જિબ્રઈલને ફરમાયા કે આપને
 યે કલિમાત પઢકર ઉન્હે પનાહ મેં ક્યો ન દીયા? હુઝૂર ને પૂછા
 કૌન સે કલિમાત? ફરમાયા યું કહો.... હુઝૂર ને જેસી દુઆ પઢી
 વહી દોનો બચ્ચેં ફોરન ઉઠ ખડે હુવે ઔર ખેલને લગે. ફિર હુઝૂર
 ને ઈરશાદ ફરમાયા કે અય લોગો! અપની જાનોં કો, અપની
 ઔરતોં કો, અપની અવલાદ કો ઈન કલિમાત કે સાથ પનાહ
 દિયા કરો. ઈસ જેસી ઔર કોઈ પનાહ કી દુઆ નહી.

(તફસીર ઈબ્ને કથીર-૪૧૬/૫)

اَللّٰهُمَّ ذَا السُّلْطٰنِ الْعَظِيْمِ ذَا الْمَنِّ
 الْقَدِيْمِ ذَا الْوَجْهِ الْكَرِيْمِ وَلِيَّ الْكَلِمٰتِ
 الثَّامٰتِ وَالِدَعْوٰتِ الْمُسْتَجَابٰتِ
 عَافِ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ مِنْ اَنْفُسِ
 الْجِنِّ وَاَعْيُنِ الْاِنْسِ

અલ્લાહુમ્મ મસ્તુલ્લાનિલ અઝીમિ મલ્મન્નિલ કદીમિ
મલ્ વજહિલ કરીમિ વલિય્યલ કલિમાતિતામ્માતિ વહ્
દરૂપાતિલ મુસ્તજાબાતિ આફિલ હ-સ-ન વલ હુસન-ન મિન
અન્કુસિલ જિન્નિ વ અય્યુનિલ ઇન્સ

નોટ - જબ યે દુઆ પઢે તો હસન ઓર હુસન (રદિ.) કી
જગા અપને બરથોં કે નામ લે.

(૨૧) રોઝી મે બરકત કે લીયે એક મુજર્બ નુસ્ખા

હઝરત મવલાના શાહ અબ્દુલ ગની ફુલપુરી (રહ.) ને
ફરમાયા કે હઝરત હાજી ઈમદાદુલ્લાહ મક્કી (રહ.) સે મન્ફૂલ
હે કે જો શખ્સ સુબ્હ કો સત્તર મરતબા પાબંદી કે સાથ યે આયત
પઢા કરે વો રીઝક કી તંગી સે મેહકુઝ રહેગા. ઓર યે બહુત
મુજર્બ અમલ હે. ઓર અલ્લાહ તઆલા ઉસ પર ફરાખી કા
દરવાઝે ખોલેગે.

(મઆરીફુલ કુર્આન-૬૮૭/૭)

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ
الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ

અલ્લાહુ લતીફુમ બિઇબાદિહી યરઝુકુ
મંથ્યશાઉ વ હુવલ કવિય્યુલ અઝીમ

(૨૨) રિઝક કી બરકત કે લિયે નબવી ભુરખા

હઝરત સહલ બિન સઅદ (રદી.) ફરમાતે હૈં કે એક શખ્સ આપકી ખિદમત મેં આયા ઔર ફક ફકા ઔર તંગીએ મઆશ કી શિકાયત કી. આપને ઉસે ફરમાયા કે જબ તુમ અપને ઘરમેં દાખિલ હો તો સલામ કરો ખ્વાહ કોઈ હો યા ન હો, ફિર મુજ પર સલામ ભેજો. (અદ દુઆઉલ મસ્નુન-૪૪૮)

ફિર એક મરતબા સુરએ ઈખ્લાસ પઠો. યુનાંચે ઉસ્ને એસા હી કીયા. અલ્લાહ પાકને ઉસપર રિઝક કી બારિશ ફરમા દી. યહા તક કે વો રીશ્તેદારોં ઔર પડોશિયોં કો ભી માલ દેને લગા. (અનમોલ મોતી-૧૨૦, હિસ્ને હસીન-૮૦)

નોંટ : અલ્લાહ કે રસૂલ ﷺ પર દુરુદ ઈસ તરહ પઢે

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

અસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસૂલિલ્લાહિ

સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ

હઝરત અબ્દુલ્લા ઈબ્ને મસ્ઉદ (રદી.) ને ફરમાયા કે મૈંને રસૂલુલ્લાહ ﷺ કો ઈરશાદ ફરમાતે હુવે સુના હે કે જિસ શખ્સ ને મગિરબ કે બાદ સુરએ વાકીઆ કી તિલાવત કી ઉસપર ફક નહી આયેગા. (બયહકીહી)

ખઝાના નંબર : ૨૩

(૨૩) હર ફિક વ પરેશાની સે હિકામત

હઝરત અબૂ દરદા (રદિ.) ને ફરમાયા જો આદમી સુબહ વ શામ યે કલિમાત સાત-સાત મરતબા કહેગા અલ્લાહ તઆલા હર ફિક વ પરેશાની સે હિકામત કરેંગે ચાહે સચ્ચે દિલ સે કહે યા જુઠે દિલ સે.

(અબુ દાઉદ-૩૨૧/૪ રૂહુલ મઆની-૫૩/૧૧, ૭૩-૭૨ ઈબ્ને સુન્ની)

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

હસ્બિયલ્લાહુ લા ઇલા-હ ઇલ્લા હુ-વ અલયહી
તવક્કલુ વ હુ-વ રબુલ અર્શિલ અઝીમ

ખઝાના નંબર : ૨૪

(૨૪) બે-હિસાબ રોઝી કા અમલ

હઝરત મવલાના અનવર શાહ કાશ્મીરી (રહ.) ને ફરમાયા કે યહ દુરૂદ શરીફ રોઝાના પાબંદી કે સાથ પઢના બેહિસાબ રોઝી કા ઝરીયા હૈ. (ગંજનયે અસરાર)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
أَفْضَلَ صَلَوَاتِكَ بِعَدَدِ مَعْلُومَاتِكَ
وَبَارِكْ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિં વ અલા આલિ મુહમ્મદિન
અફ દ-લ સલવાતિ-ક બિઅદદિ મઅલૂમાતિ-ક વ બારિ-ક વ
સલ્લિમ અલયહિ

ખજાના નંબર : ૨૫

(૨૫) હઝરત અબુ-બક્ર (રદી.) કા દુરૂદ શરીફ

હઝરત અબુબક્ર સિદીક (રદી.) ને પૂછા કે યા રસુલુલ્લાહ
صلی اللہ علیہ وسلم આપ મુજે ઈસ દુરૂદ શરીફ કે સવાબ કે બારે મેં
આગાહ કીજીયે તો આપ صلی اللہ علیہ وسلم ને ઈરશાદ ફરમાયા કે
અગર તમામ સમંદર રોશનાઈ (સિયાહી) બન જાયે ઔર તમામ
દરખ્ત કલમ (પેન) બન જાયે ઔર તમામ ફરીશ્તે ઈસ દુરૂદ કે
સવાબ લીખનેવાલે બન જાયે તો રોશનાઈ ફના (ખત્મ) હો જાયે
ઔર કલમ ટુટ જાયે ઔર ફરિશ્તે સવાબ લિખ્તે-લિખ્તે થક જાયે
તબ ભી ઈસ દુરૂદ શરીફ કે સવાબ કો ન પહુચેંગે. ઈસ દુરૂદ શરીફ
કા સવાબ તો સિર્ફ ખુદાવંદે કુદુસ હી લીખનેવાલા હૈ.

(નુઝહતુલ મજલીસ-૨)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اٰلِ مُحَمَّدٍ
فِي الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ وَفِي الْمَلَا
الْاَعْلٰى اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિં વ અલા આલિ
મુહમ્મદિન ફિલ અવ્વલી-ન વલ આખિરી-ન વ ફિલ મ-લ-
ઇલ અઅલા ઇલા યવમિદીન

(૨૬) છે બડી નેઅમતે

હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) સે રિવાયત હે કે હઝરત ઉસ્માને ગની (રદિ.) હુઝુર ﷺ કી ખિદમત મેં હાઝિર હુવે ઔર અર્ઝ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ! ﷺ કુર્આન કી આયતે કરીમા યાની આસ્માન ઔર ઝમીન કી કુંજયાં અલ્લાહ કે કબ્જે મેં હે - ક્યા મુરાદ હૈ? તો આપને ઈરશાદ ફરમાયા કે આસ્માન ઔર ઝમીન કી કુંજયો સે યે કલીમાત મુરાદ હૈ. અય ઉસ્માન! જો શખ્સ યે કલીમાત સુબ્હ-શામ દસ મરતબા પઢેગા અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો છે નેઅમતો સે નવારંગે.

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا
اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا
بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ
وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ يُحْيِي
وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

સુબ્હાનલ્લાહિ વલ હમ્દુલિલ્લાહિ વ લા ઇલા-હ ઇલ્લલ્લાહુ
વલ્લાહુ અકબર વ લા હવ-લ વ લા કુવ્વ-ત ઇલ્લા બિલ્લાહિલ
અલિય્યિલ અઝીમ અલ અવ્વલુ વલ આખિરુ વમ્માહિરુ વલ
બાતિનુ બિયદિહિલ ખયરુ સુહયિ વ યુમીતુ વ હુ-વ અલા
કુલ્લિ શૈયન કદીર

(૧) શૈતાન ઔર ઉસ્કે લશ્કર સે હિકાઝત કી જાએગી.

(૨) ઉસ્કો અજર-સવાબ કા બડા ઢેર દિયા જાયેગા.

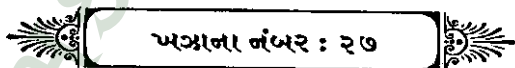
(૩) હુરે ઐન સે ઉસ્કા નિકાહ કિયા જાયેગા.

(૪) ઉસ્કે ગુનાહ મઆફ કર દિયે જાયેંગે.

(૫) વો જન્નત મેં હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કે સાથ હોગા.

(૬) બારહ ફરિશ્તે ઉસ્કી મૌત કે વક્ત હાઝિર હોંગે ઔર ઉસ્કો જન્નત કી બશારત સુનાએંગે ઔર ઉસ્કો કબ્ર સે ઈઝઝત ઔર એહતરામ કે સાથ લે જાયેંગે, અગર વો ક્યામત કે હોલનાક હાલાત સે ઘબરાએગા તો ફરિશ્તે ઉસ્કો તસલ્લી દેંગે કે ઘબરાવ નહીં. તુમ ક્યામત કી હોલનાકિયો સે અમન મેં રેહનેવાલો મેં સે હો. ફિર અલ્લાહ તઆલા ઉસ્સે આસાન તરીન હિસાબ લેંગે ઔર જન્નત મેં લે જાને કા હુક્મ દેંગે. યુનાંચે ફરિશ્તે ઉસ્કો મેદાને હશર સે જન્નત કી તરફ ઈસ તરહ ઈઝઝત વ એહતરામ સે પહોચાએંગે જેસે દુલ્હન કો લે જાયા જાતા હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા કે હુક્મ સે ફરિશ્તે ઉસ્કો જન્નત મેં દાખિલ કર દેંગે, જબ કે દૂસરે લોગ હિસાબ-કિતાબ કી શિદત મેં મુબ્તલા હોંગે.

(રૂહુલ મઆની ૨૨/૨૫)

(૨૭) જાદૂ, સહર ઔક કરતાબ વગૈરહ સે

હિકાઝત કા મસ્નૂન અમલ

હઝરત કઅબ અહબાર (૨૭.) યે ફરમાતે હૈં કે મેં ઈન

કલિમાત કો અગર ન પઢતા તો યહૂદ અપને જાદુ કે ઝોર સે મુજે ગધા બના દેતે. ઈન કલિમાત કો સુબહ-શામ પઢકર બેફિક હો જાતા હું કે અબ ઈ-શાઅલ્લાહ ઉન કા જાદુ મુજ પર અસર નહી કરેગા.

(મુઅત્તા-માલિક-૩૭૭)

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ الَّذِي لَيْسَ بِشَيْءٍ
أَعْظَمُ مِنْهُ وَبِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ
الَّتِي لَا يُجَاوِزُهُنَّ بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ
وَبِأَسْمَاءِ اللَّهِ الْحُسْنَى كُلِّهَا مَا عَلِمْتُ
مِنْهَا وَمَا لَمْ أَعْلَمْ مِنْ شَرِّ مَا حَلَقَ
وَبَرٍّ وَذَرٍّ

અઊમુ બિલ્લાહિલ અઝીમિલ્લાઝી લય-સ બિશૈયન
અઅમુ મિન્હુ બિકલિમાતિલ્લા હિલ્લામ્માતિલ્લતી લા
યુજાવિમુહુન્ન બર રુવ વલા ફાજિરુવ વ બિઅસ્માઇલ્લાહિલ
હુસ્ના ફુલ્લિહા માઅલિમતુ મિન્હા વ માલમ અઅલમ મિન
શરિ મા ખલ-ક વ બર-અ વ ઝર-અ

અઝાન નંબર : ૨૮

(૨૮) ઈમામ અબુ હનીફા (રહ.) કી દુઆ અલ્લાહ કે
અઝાન સે બચને કે લિયે

હજરત ઈમામ અબુ હનીફા (રહ.) ને ખ્વાબ મેં અલ્લાહ
 કી ૯૯ મરતબા ઝિયારત કી. જબ ૧૦૦ મી મરતબા અલ્લાહ
 કી ઝિયારત નસીબ હુઈ તો આપને અલ્લાહ સે સવાલ ક્રિયા કે યા
 અલ્લાહ! ક્યામત કે દિન મખ્લુક તેરે અઝાબ સે કેસે છુટકારા
 પાએગી, તો અલ્લાહ ને ફરમાયા કે સુબ્હ-શામ યે દુઆ એક
 મરતબા પઢો.

سُبْحَانَ الْأَبَدِيِّ الْأَبَدِ سُبْحَانَ الْوَاحِدِ
 الْأَحَدِ سُبْحَانَ الْفَرْدِ الصَّمَدِ سُبْحَانَ
 رَافِعِ السَّمَاءِ بِغَيْرِ عَمَدٍ سُبْحَانَ مَنْ بَسَطَ
 الْأَرْضَ عَلَى مَاءٍ جَمَدٍ سُبْحَانَ مَنْ خَلَقَ
 الْخَلْقَ فَأَحْصَاهُمْ عَدَدًا سُبْحَانَ مَنْ
 قَسَمَ الرِّزْقَ وَلَمْ يَنْسَ أَحَدًا سُبْحَانَ
 الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا
 سُبْحَانَ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ
 يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

સુબ્હાનલ અબદિચ્ચિલ અબદ. સુબ્હાનલ વાહિદિલ અહદ.
 સુબ્હાનલ ફરદિસ્સમદ. સુબ્હા-ન રાફિઘસ્સમાઘ ઝિગાયરિ
 અમદ. સુબ્હા-ન મન બ-સ-તલ અર્દ અલા માઘ જમદ. સુબ્હા-
 ન મન ખ-લ-કલ ખલ્ક ફ-અહસાહુમ અદદા. સુબ્હા-ન મન
 કસ્સમરિઝ-ક વ લમ યન્સ અહદન. સુબ્હાનલ્લમી લમ
 ચત્તખિઝ સાહિબતંવ વલા વલદા. સુબ્હાનલ્લમી લમ ચલિદ
 વ લમ ચૂલદ. વ લમ ચકુલેહુ કુકુવન અહદ.

ખજાના નંબર : ૨૯

(૨૯) હુગુર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ
કી શફાઅત વાજીબ

હઝરત રૂવેફીઅ બિન સાબિત (રદિ.) રિવાયત કરતે
હું કે આપને ઈરશાદ ફરમાયા કે જો શખ્સ મુહંમદ ﷺ
પર યે હુરૂદ રોજાના દસ મરતબા પઢ લે તો ઉસ કે લિયે મેરી
શફાઅત વાજીબ હે કે મૈં ઉસ કે લિયે સિફારીશ કરું ઔર હુઓ
મગ્ફિરત કરું.

(ખજાના-૨૯૮/૬, તબરાની-૨૫/૫ ઝવાઈદ-૧૬૩/૧)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَنْزِلْهُ الْمَقْعَدَ
الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિવં વ અન્ ઝિલ્લુલ મક
અદલ મુકર્-બ ઇન્દ-ક યપમલ કિયામતિ

ખજાના નંબર : ૩૦

(૩૦) હર કિસમ કે દર્દ ઔર તકલીફ
કે લિયે બડી જામેઅ દુઆ

હઝરત આઈશા (રદિ.) સે રિવાયત હે કે હમ મે સે જબ
કિસી કો કોઈ તકલીફ યા દર્દ હોતા થા તો હુગુર ﷺ
તકલીફ કી જગા અપના હાથ ફેરતે હુએ યે દુઆ પઢતે થે.

(મીશકાત)

أَذْهِبِ الْبَاسَ رَبِّ النَّاسِ وَاشْفِ أَنتَ
الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ لَا يُغَادِرُ

سَقَمًا

અઝહિબિબાસ બાશ્-સ રબબના-સ વશ્ફિ અન્તશશાફી લા
શિફા-અ ઇલ્લા શિફાઉ-ક લા યુગાદિરુ સકમા

અગર બદન મે કીસી જગહ દર્દ હો યા કોઈ તકલીફ હો
તો દર્દ કી જગહ પર દાહના હાથ રખકર તીન મરતબા યે પઢના
- બહુત મુજર્બ અમલ હૈ. (મુસ્લીમ)

أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ
مَا أَجِدُ وَأَحَاطِرُ

અઊઊ બિઘ્મતિલ્લાહિ વ કુદરતિહી
મિન શરિ મા અજિદુ વ ઉહાઝિરુ

❦ ખજાના નંબર : ૩૧ ❦

(૩૧) દુઆ કી કુબૂલિયત કા અમલ ઇસ્મે આઝમ
(દુઆએ હઝરત આઈશા રદિ.)

જો શખ્સ ઈન ચાર જુમ્લો કો પઢકર અલ્લાહ સે દુનિયા
માર્ગેગા તો અલ્લાહ ઉસ કી ઝોલી મે દુનિયા ડાલ દેંગે ઔર અગર
દીન માર્ગેગા તો દીન દેગા. યે દુઆ હઝરત આઈશા (રદિ.) કી
હૈ. (ઈબ્ને માજા-૨૭૪)

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَدْعُوْكَ اِلٰهَ وَاَدْعُوْكَ الرَّحْمٰنَ
وَاَدْعُوْكَ اَلْبَرَّ الرَّحِيْمَ وَاَدْعُوْكَ بِاَسْمَائِكَ
اَلْحُسْنٰی كُلِّهَا مَا عَلِمْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ اَعْلَمْ اَنْ
تَغْفِرْ لِّیْ وَتَرْحَمْنِیْ

અલ્લાહુમ્મ ઇન્ની અદઉ-કલ્લા-હ વ અદઉ-કર્હમા-
ન વ અદઉકલ બર્રહી-મ વ અદઉ-ક બિઅસ્માઇ-કલ
હુસ્ના કુલ્લિહા મા અલિમ્તુ મિન્હા વ માલમ અઅ્લમ અન
તગફિરલી વ તરહમ્ની

અખાના નંબર : ૩૩

(૩૨) દુઆ કી કુબુલિયત કા એક મુજરબ અમલ

હઝરત ઉબાદા બિન સામિત (રદિ.) સે રિવાયત હે કે
હુઝુર صلی اللہ علیہ وسلم ને ફરમાયા જબ રાત કો સોને મે બીચ મે
આંખ ખુલ જાયે તો ઉસ વક્ત યે કલિમાત પઢે. ઉસ કે બાદ કહે
ફિર અલ્લાહ તઆલા કી તરફ મુતવજજહ હોકર દુઆ કરે
અલ્લાહ ઉસ કી દુઆ ઝરર કુબુલ કરતે હૈ ઔર ઉસ કે બાદ વુઝુ
કરકે નમાઝ પઢ લે તો ઉસ કી યે નમાઝ ભી ઝરર કુબુલ કી જાતી
હે.

(બુખારી-૧૫૫/૧, મીશ્કાત-૧૦૮, તિરમીઝી-૧૭૮/૨

અબુદાઉદ-૬૮૯, સુનને દારમી-૨૩૨/૨, ઈબ્ને માજા-૨૭૬/૨)

لَا اِلٰهَ اِلَّا اَللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ لَهُ
اَلْمُلْكُ وَلَهُ اَلْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ سُبْحَانَ اَللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ
اِلَّا اَللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ

ભાગ - ૨

તોશ-એ-મોમિન

હિકમતભરે મહુઆત

(૧) જિસ મેં ઇમાનવાલોં કે લિયે
દુનિયા ઓર આખિરત કે
કિંમતી ખજાનોં કો જમા કિયા હૈ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

અલ્લામહ હાફિઝ ઇબ્ને હજર અસ્કલાની
(રહ.) કી મશહૂર વ મઅરફ તસ્નીફ “અલ-
મુનબિહાત” જો અરબી મેં હૈ, જિસકા ઉર્દૂ મેં
તરજુમા હઝરત મવલાના મુફિત મુહમ્મદ ફારક
સાહબ મેરઠી (દા.બ.) ને કિયા હૈ, જિસકા નામ
“કામ કી બાતે” હૈ. ઉસમેં પ્યારે આકા જનાબે
મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ ﷺ કી પ્યારી બાતે ઔર
સહાબા, તાબિઇન કી પ્યારી-પ્યારી હિકમતભરી
બાતે હૈ. ઉનમેં સે યહાં પર ચંદ બાતોં કો જમા
કિયા હૈ.

ਪ੍ਧਾਰੇ ਆਕਾ ਕੀ ਪੇਸ਼ਨਗੋਧ

ਹੁਜ਼ੂਰ ﷺ ਕਾ ਧਰਸ਼ਾਅ ਹੈ ਅਙਕਰੀਅ ਮੇਰੀ ਉਮਮਤ ਪਰ ਐਸਾ ਝਮਾਨਾ ਆਯੇਗਾ ਕੇ ਦੋ ਪਾਂਧ ਚਿਜ਼ੋਂ ਸੇ ਮੁਹੱਯਤ ਕਰੇਂਗੇ ਔਰ ਪਾਂਧ ਕੋ ਭੁਲਾ ਏਂਗੇ :

- (੧) ਦੁਨਿਆ ਸੇ ਮੁਹੱਯਤ ਕਰੇਂਗੇ ਔਰ ਆਮਿਰਤ ਕੋ ਭੁਲਾ ਏਂਗੇ.
- (੨) ਭਿੰਦਗੀ ਸੇ ਮੁਹੱਯਤ ਕਰੇਂਗੇ ਔਰ ਮੌਤ ਕੋ ਭੁਲਾ ਏਂਗੇ.
- (੩) ਯਡੇ-ਯਡੇ ਮਕਾਨਾਂ ਔਰ ਯਡੀ ਧਮਾਰਤਾਂ ਸੇ ਮੁਹੱਯਤ ਕਰੇਂਗੇ ਔਰ ਕਘਰ ਕੋ ਭੁਲਾ ਏਂਗੇ.
- (੪) ਮਾਲ ਸੇ ਮੁਹੱਯਤ ਕਰੇਂਗੇ ਔਰ ਹਿਸਾਬ ਕੋ ਭੁਲਾ ਏਂਗੇ.
- (੫) ਮਯਲੂਕ ਸੇ ਮੁਹੱਯਤ ਕਰੇਂਗੇ ਔਰ ਯਾਲਿਕ ਕੋ ਭੁਲਾ ਏਂਗੇ.

હિસ્સા - ૨

બસ્મિલ્લાહિરહમા નિર્રહીમ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ

અર્શ કે સાયે મેં જગા પાનેવાલે સાત આદમી

હઝરત અબુ હુરૈરહ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ જિસકા ખુલાસા યહ હૈ કે સાત આદમી એસે હૈં જિન કો કયામત કે દિન અલ્લાહ તઆલા અપને અર્શ કે સાયે મેં જગા દેગા. જિસ દિન ઉસ કે સાયે કે અલાવા ઔર કોઈ સાયા ન હોગા :

(૧) ઈમામ આદિલ - સચ્ચા અમાનતદાર ઈન્સાફ કરનેવાલા બાદશાહ

(૨) વો જવાન જો અલ્લાહ કી ઈબાદત મેં જવાન હુઆ હો.

(૩) વો શખ્સ જો તન્હાઈ મેં અલ્લાહ કા ઝિક્ર કરે ઔર અલ્લાહ કે ખૌફ કી વજહ સે આંસુ ઉસકી આંખોં સે જારી હો જાએ.

(૪) વો શખ્સ જિસકા દિલ મસ્જીદ મેં અટકા રેહતા હો, ઉસકે વાપસ મસ્જીદ આને તક.

(૫) વો શખ્સ જો સદકા કરે ઔર ઉસકે બાએ હાથ કો ઈલ્મ ન હો કે ઉસકે દાએ હાથ ને કયા ખર્ચ ક્રિયા.

(૬) વો શખ્સ જો સિફ અલ્લાહ કે લિએ મુહબ્બત કરતા હો.

(૭) વો શખ્સ જિસકો ઉંચે ખાનદાનવાલી હસીન, જમીલ ઔરત અપની તરફ બુલાએ ઔર વો ઇન્કાર કર દે ઔર કેહ દે કે મેં અલ્લાહ સે ડરતા હું.

બિમારી ઔર મુસીબત પર અર્જ

હુઝૂર ﷺ કા ઇરશાદ હે કે કયામત કે દિન તરાજુ રખી જાએગી.

(૧) ઔર નમાઝિયોં કો લાયા જાએગા ઔર તરાજુ કે ઝરિયે ઉન્કા પુરા-પુરા અજર ઉન્કો દિયા જાએગા.

(૨) ફિર રોઝાદારોં કો લાયા જાએગા ઔર તરાજુ કે ઝરિયે ઉન્કા પુરા-પુરા અજર ઉન્કો દિયા જાએગા.

(૩) ફિર હાજીયોં કો લાયા જાએગા ઔર તરાજુ કે ઝરિયે ઉન્કા પુરા-પુરા અજર ઉન્કો દિયા જાએગા.

(૪) ફિર મુસીબત, તકલીફ, પરેશાનીવાલોં કો લાયા જાએગા ઔર ઉન્કે લિએ ન તરાજુ કાયમ હોગા ન ઉન્ કા દફતર ખોલા જાએગા. બલકે બિલા હિસાબ ઉન્ કો પુરા-પુરા અજર દિયા જાએગા. યહાં તક કે અચ્છે લોગ ઉન્ કે અજર-સવાબ કી કસરત કો દેખકર તમન્ના કરેંગે કે કાશ હમ ઉન્ કે દર્જે મેં હોતે.

યે ઉન્ કા અજરો-સવાબ ઉસ વક્ત હોગા જબ કે ઉન્હોંને તકલીફ, મુસીબત ઔર બિમારી પર સબ્ર કિયા. મખ્લૂક સે શિકાયત ન કી હો ઔર અલ્લાહ કી તકદીર ઔર ફૈસલે પર રાઝી હો તો ઉન્ કો ઇત્ના ઝિયાદા બલંદ મકામ નસીબ હોગા.

કયામત કે રોઝ અલ્લાહ તઆલા કી હુજત

હુઝૂર ﷺ કા ઈરશાદ હય કે કયામત કે દિન અલ્લાહ તઆલા ચાર શખ્સોં સે ચાર કિસ્મ કે લોગોં પર હુજત કાયમ કરેંગે. ઉનસે દાવા કરેંગે.

(૧) માલદારોં પર હઝરત સુલેમાન બિન દાઉદ (અલૈ.) કે ઝરિયે (હુકુમત વ સલ્તનત કે બાવજૂદ ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલા કી ઈતાઅત વ ફરમાંબરદારી મેં કોતાહી નહીં કી.)

(૨) ગુલામોં, મઝદૂરોં પર હુજત કાયમ કરેંગે હઝરત યુસુફ (અલૈ.) કે ઝરિયે કે કેદ વ ગુલામી કી મશક્કત, તકલીફ કે બાવજૂદ અલ્લાહ કી ઈતાઅત મેં કોતાહી નહીં કી.

(૩) બિમારોં ઔર તકલીફવાલોં પર હઝરત અય્યૂબ (અલૈ.) કે ઝરિયે, કે ઈતની સખ્ત બિમારી કે બાવજૂદ સબરે જમીલ ક્રિયા ઔર કલીમ-એ-શિકવા તક જુબાન પર ન આને દિયા.

(૪) ગરીબોં ઔર ફકીરોં પર હઝરત ઇસા (અલૈ.) કે ઝરિયે, કે ઈન્તિહાઈ ફકો-ફાકા કે બાવજૂદ અલ્લાહ કી ઈતાઅત મેં ઝરા બરાબર ભી ફર્ક ન આને દિયા.

મોમિન હોને કી શર્તોં

(૧) હુઝૂર ﷺ કા ઈરશાદ હૈ કે બંદા મોમિન નહીં હોતા ન આસ્માન મેં ન ઝમીન મેં. યહાં તક કે વો વાસિલ હો યાની અલ્લાહ કી નિગાહ મેં મકબૂલ હો.

(૨) બંદા વાસિલ નહીં હોતા. યહાં તક કે વો મુસલમાન હો.

(૩) ઔર બંદા મુસલમાન નહીં હોતા. યહાં તક કે લોગ ઉસકે હાથ ઔર જુબાન સે મહફૂઝ હોં.

- (૪) ઔર મુસલમાન નહીં હોતા. યહાં તક કે આલિમ હો.
 (૫) ઔર આલીમ નહીં હોતા. યહાં તક કે વો બાઅમલ હો.
 (૬) ઔર ઇલ્મ મેં આમીલ યાની અમલ કરનેવાલા નહીં હોતા.
 યહાં તક કે વો ઝાહિદ, જદો-જિહદ યાની તકલીફ બરદાશત કરનેવાલા હો.
 (૭) ઔર ઝાહિદ નહીં હોતા. યહાં તક કે વો પરહેઝગાર હો.
 (૮) ઔર પરહેઝગાર નહીં હોતા. યહાં તક કે મુતવાઝેઅ હો.
 (૯) ઔર મુતવાઝેહ નહીં હો સકતા. યહાં તક કે વો આરીફ હો.
 (૧૦) ઔર આરીફ અલ્લાહ કો પહેચાનનેવાલા નહીં હો સકતા.
 જબતક કે વો કલામ મેં આકીલ હો.

ઇન્સાન કે જોહર

હુઝૂર ﷺ કા ઈરશાદ હૈ કે ઇન્સાન કે જિસ્મ મેં ચાર જોહર હૈં ઔર ચાર ચીજેં ઉસકો ખત્મ કર દેતી હૈં :

(૧) અકલમંદી

(૨) દીન

(૩) હથ

(૪) અમલે સાલેહ

(૧) ગુસ્સા યે અકલમંદી કો ખત્મ કર દેતા હૈ. લિહાઝા ગુસ્સે કે વક્ત ઠંડે દિમાગ સે કામ કરના ચાહિયે.

(૨) હસદ દીન કો ખત્મ કર દેતા હૈ.

(૩) લાલચ, તમઅ યે હયા કો ખત્મ કર દેતી હૈ.

(૪) ગીબત નેક અમલ કો ખત્મ કર દેતી હૈ.

પાંચ જન્મતી આદમી

હુઝૂર ﷺ કા ઈરશાદ હય કે અગર ગૈબ કે જાનને કા દઅવા ન હોતા તો પાંચ આદમીયોં કે બારે મેં ઉનકે એહલે જન્મત હોને કી શહાદત દેતા :

- (૧) અયાલદાર ફકીર આદમી - યાની જિસકે બીવી બચ્ચે હોં ઔર વો ફકીર હો, તંગદસ્તી કા શિકાર હો.
- (૨) વો ઔરત જિસસે ઉસકા શોહર રાઝી હો.
- (૩) અપને શોહર કા મહર સદકા કરદેનેવાલી ઔરત યાની મહર માફ કરનેવાલી ઔરત.
- (૪) જિસસે ઉસકે વાલિદૈન ખુશ ઔર રાઝી હોં.
- (૫) ગુનાહ સે તૌબા કરનેવાલા આદમી

યે સબ ઉસ વક્ત હૈ જબ અવસાફે મઝકુરા કે અલાવા અહકામે ખુદાવંદી ભી બજા લાતા હો ઔર ગુનાહોં સે બચતા ભી હો.

પાંચ અઝીમ નેઅમતેં

હુઝૂર ﷺ કા ઈરશાદ હૈ કિ પાંચ ચિજોં કો પાંચ સે પેહલે ગનીમત સમજો :

- (૧) જવાની કો બુઢાપે સે પેહલે ગનીમત સમજો.
- (૨) તંદુરસ્તી કો બિમારી સે પેહલે ગનીમત સમજો.
- (૩) માલદારી કો ગરીબી સે પેહલે.
- (૪) જિંદગી કો મૌત સે પેહલે.
- (૫) ફુરસત કો મશગૂલી સે પેહલે.

દિલ કી સખ્તી

હઝરત યાહયા બિન મુઆઝ (રહ.) કા ઈરશાદ હૈ :

- (૧) જો ઝિયાદા પેટ ભરકર ખાતા હૈ ઉસકા ગોશ્ત ઝિયાદા હોતા હૈ.
- (૨) જિસકા ગોશ્ત ઝિયાદા હોતા હૈ ઉસકી શહવત (ખ્વાહિશ) ઝિયાદા હોતી હૈ.
- (૩) જિસકી શહવત ઝિયાદા હોતી હૈ ઉસકે ગુનાહ ઝિયાદા હોતે હૈ.
- (૪) ઔર જિસકે ગુનાહ ઝિયાદા હોતે હૈ ઉસકા દિલ સખ્ત હો જાતા હૈ.
- (૫) ઔર જિસકા દિલ સખ્ત હો જાતા હૈ વો દુનિયા કી આફાત ઔર ઉસકી ઝીનત મેં ગરક હો જાતા હૈ.

દિલ કી દવા

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈન્સાકી (રહ.) સે મન્કુલ હૈ કે પાંચ ચીઝેં દિલ કી દવા હૈ :

- (૧) અલ્લાહવાલોં કી સોહબત
- (૨) કુરઆન કી તિલાવત
- (૩) પેટ કા ખાલી રખના
- (૪) રાત કી ઈબાદત
- (૫) સુબ્હ કે વક્ત આહોઝારી.

શેતાન કી બદબખ્તી કી વજહ

મુહમ્મદ બિન દવરી (રહ.) કા ઈરશાદ હૈ કે શેતાન પાંચ ખાતોં કી વજહ સે બદબખ્ત હુઆ :

- (૧) ઉસને અપને ગુનાહ કા ઇકરાર નહીં ક્રિયા.
- (૨) ઉસકો અપને ગુનાહ પર નદામત નહીં હુઈ.
- (૩) ઉસને અપને આપકો મલામત નહીં ક્રી.
- (૪) ઉસને તૌબા કા ઇરાદા નહીં ક્રિયા.
- (૫) વો અલ્લાહ કી રહમતોં સે નાઉમ્મીદ હો ગયા.

આદમ (અલૈ.) કી નેકબખ્તી કી વજહ

આદમ (અલૈ.) પાંચ બાતોં કી વજહ સે નેકબખ્ત હુએ :

- (૧) ઉન્હોંને અપની ગલતી કા ઇકરાર ક્રિયા.
- (૨) વો અપની ગલતી પર પર નાદિમ ઔર શરમીદા હુએ.
- (૩) ઉન્હોંને અપને આપકો મલામત ક્રી.
- (૪) ઉન્હોંને તૌબા કરને મેં જલ્દી ક્રી.
- (૫) વો અલ્લાહ કી રહમતોં સે નાઉમ્મીદ નહીં હુએ.

દુશ્વાર તરીન અમલ

હઝરત અલી (રદિ.) કા ઇરશાદ હૈ કિ આમાલ મેં સબસે ઝિયાદા ભારી ચાર ચીજોં હેં :

- (૧) ગુસ્સે કે વક્ત મુઆફ કરના.
- (૨) તંગદસ્તી ઔર ફકીરી મેં સખાવત કરના.
- (૩) તન્હાઈ મેં પાકદામન રહના.
- (૪) જિસ શખ્સ સે ખોફ યા ઉમ્મીદ હો ઉસકે સામને હક બાત કેહના.

સચ્ચે મોમીન કો ૧૦ (દસ) રાહતોં

હુઝૂર ﷺ કા ઇરશાદ હૈ કે સચ્ચા મોમીન દસ

તરહ કી આફીયત વ રાહત સે નવાજા જાએગા. પાંચ દુનિયા મેં ઔર પાંચ આખિરત મેં. દુનિયા મેં પાંચ નેઅમતે હૈં :

(૧) ઇલ્મ

(૨) ઇબાદત

(૩) હલાલ રોઝી

(૪) મુસીબત પર સબ્ર

(૫) નેઅમત પર શુક્ર

હઝરત શકીક બલખી (રહ.) સે મન્કુલ હૈ કે પાંચ બાતોં કો લાઝિમ પકડ લો ઔર ઉનપર અમલ કરો :

(૧) અલ્લાહ તઆલા કી ઇતની ઇબાદત કરો જિતના તુમ ઉસકે મોહતાજ હો.

(૨) દુનિયા ઇતની હાસિલ કરો જિતના કે તુમ્હેં દુનિયા મેં રેહના હૈ.

(૩) અલ્લાહ કી ના-ફરમાની ઇતની કરો જિતની તુમકો અલ્લાહ કા અઝાબ બરદાશત કરને કી તાકત હૈ.

(૪) દુનિયા મેં ઇતના તોશા તૈયાર કરો જિતના તુમકો કબ્ર મેં રેહના હૈ.

(૫) જન્નત કે લિયે ઇતના અમલ કરો જિતને જન્નત મેં કયામ કી તુમકો ખ્વાહિશ હૈ.

હુઝૂર ﷺ કા ઈરશાદ હૈ કે દો ચીઝેં ઐસી હૈં જિનસે અફઝલ કોઈ ચીઝ નહીં :

(૧) ઇમાન બિલ્લાહ યાની અલ્લાહ પર ઇમાન લાના.

(૨) મુસલમાનોં કી નફા રસાઈ યાની મુસલમાનોં કો ફાયદા પહોંચાના.

ઔર દો ચીઝેં ઐસી હૈં જિનસે ઝિયાદા ગંદી ઔર ખરાબ

ચીઝ કોઈ નહીં :

(૧) અલ્લાહ કે સાથ શર્ક કરના.

(૨) અલ્લાહ કી મખ્લૂક કો નુકસાન પહોંચાના.

નમાઝી કા ઇકરામ

હઝરત ઉસ્માન ગની (રદિ.) કા ઇરશાદ હે કે જો શખ્સ પંજ વક્તા નમાઝોં કા એહતેમામ કરે ઉનકે વક્ત કે સાથ - અલ્લાહ ૯ (નવ) તરહ ઉસકા ઇકરામ કરતે હૈં.

(૧) અલ્લાહ ઉસકો અપના મહબૂબ બના લેતે હૈં.

(૨) ઉસકા બદન તંદુરસ્ત રેહતા હૈ.

(૩) ફરિશ્તે ઉસકી હિકાયાત કરતે હૈં.

(૪) ઉસકે ઘર મેં બરકતેં નાઝિલ હોતી હૈં.

(૫) ઉસકે ચેહરે પર સાલિહીન કી અલામત ઝાહિર હોતી હૈ.

(૬) અલ્લાહ તઆલા ઉસકે દિલ કો નરમ કર દેતા હૈ.

(૭) વો શખ્સ પુલસિરાત પર ચમકદાર બિજલી કી તરહ ગુઝર જાએગા.

(૮) અલ્લાહ જહન્નમ સે નજાત અતા ફરમાએગા.

(૯) અલ્લાહ જન્નત મેં ઉન અવલિયાએ કિરામ કા પડોશ અતા કરેંગે, જિનકે બારે મેં “લા ખવ-કુન અલયહિમ વ લા હુમ ચહઝનૂન” નાઝિલ હુઈ.

હઝરત અલી (રદિ.) કા ઇરશાદ હે :

(૧) ઇલ્મ બેહતરીન મીરાસ હૈ, તરકા હૈ, મરને કે બાદ બી ઉસકા સવાબ જારી રહેગા.

(૨) અદબ બેહતરીન પેશા છે.

(૩) તકવા બેહતરીન તોશા છે.

(૪) ઈબાદત બેહતરીન સરમાયા છે.

(૫) અમલે સાલેહ બેહતરીન રાસ્તા દિખાનેવાલા-
બયાનેવાલા છે.

(૬) અચ્છે અખ્લાક બેહતરીન હમનશી (સાથી) છે.

(૭) બુદ્દબારી, દિલેરી બેહતરીન વઝીર છે.

(૮) કનાઅત બેહતરીન માલદારી છે.

(૯) નેક તૌફીક બેહતરીન મદદગાર છે.

(૧૦) મોત બેહતરીન અદબ સિખાનેવાલી છે. યાની
દૂસરોં કી મૌત કી ખબર સે અકલમંદ નસીહત કુબૂલ કરતા છે.

હસન બસરી (રહ.) કા ઈરશાદ છે કે જો શખ્સ દુનિયા
કા ઈરાદા કરતા હૈ ઓર ઉસકો આખિરત કે મુકાબલે મેં તરજીહ
દેતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકો ૬ (છ) કિસ્મ કા અઝાબ દેતે
હૈં, તીન દુનિયા મેં ઓર તીન આખિરત મેં :

દુનિયા કે તીન અઝાબ એ હૈં :

(૧) એસી ઉમ્મીદેં જિસકી ઈન્તિહા ન હો.

(૨) લાલચ ગાલિબ આ જાએ.

(૩) ઈબાદત કી હલાવત ઉસસે નિકાલ લી જાતી છે.

આખિરત કે તીન અઝાબ એ હૈં :

(૧) કયામત કે દિન ખૌફ

(૨) સખ્ત હિસાબ

(૩) તવીલ હસરત

ભાગ - ૩

તોશ-એ-મોમિન

અપની બીમારીયોં કા ઘલાજ
કુરઆને કરીમ કે ઝરિયે કીજિએ.

(૩) હઝરત મૌલાના ઉમર સાહબ પાલનપુરી
(રહ.) કે મુજર્રબ આમાલ કુરઆન કી રોશની
મેં જમા કિયે હૈં.

હિસ્સા - ૩

બિસ્મિલ્લાહિરરહમા નિરંહીમ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ

મુજર્રબાત

હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી

અમલ નંબર : ૧

નાસૂર યા દાગ ધબ્બે કા રહાની ઇલાજ

مُسْلِمَةٌ لَا شَيْءَ فِيهَا

મુસલ્લમતુલ લા શિય-ત ફીહા (સૂરએ બકરા, આયત-૭૧)

અગર આપ કે બદન પર નાસૂર હો યા કોઈ દાગ-ધબ્બા હો તો યે આયત એકતાલીસ (૪૧) મરતબા દવા યા મરહમ પર પઢકર ફૂંકે. ફિર ઇસ્તેમાલ કરે. ઇન્શા અલ્લાહ દાગ યા ધબ્બા દૂર હો જાએગા.

ગુદ્દે ઓર પિત કી પથરી કા રહાની ઘલાજ

وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا
لَمَا يَشْقَقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ
مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

વ ઘળ્લ મિનલ હિજારતિ લમા યતફજજરુ મિન્હુલ અન્હાર. વ
ઘળ્લ મિન્હા લમા અશક ક્કુ ફયાજ રુજુ મિન્હુલ માઉ વ ઘળ્લ
મિન્હા લમા ચહબિતુ મિન ખશયતિલ્લાહિ વ મલ્લાહુ
હિગાફિલિન અમ્મા તઅમલૂન (સૂરઅ બકરા, આયત-૭૪)

અગર આપ કો ગુદ્દે ઓર પિત કી પથરી પરેશાન કરતી
હો તો યે આયત એકતાલીસ (૪૧) મરતબા પઢ કર પાની પર
દમ કરે ઓર ઉસ વકત તક પીતે રહે જબ તક કામિયાબી ન હો.
ઈન્શા અલ્લાહ ખુદા તઆલા શિફા અતા ફરમાએગે.

મૂઝી જાનવર યા દુશ્મન સે હિફાઝત કા નુસ્ખા

صُمْ بِكُمْ عُنَىٰ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ

(સૂરઅ બકરા, આયત-૧૮)

અગર રાસ્તે મેં કિસી મૂઝી જાનવર યા દુશ્મન સે ખૌફ
મહસૂસ હો તો સાત (૭) મરતબા ઉસ પર મઝફૂરહ આયત પઢ
કર ફૂકે.

અમલ નંબર : ૪

ગાફિલત દૂર કરને કા નુસ્ખા

أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ

ઉલાઘ-ક અલા હુદમ મિર રબ્બિહિમ વ ઉલાઘ-ક હુમુલ મુફલિહૂન

(સૂરએ બકરા, આયત-૫)

અગર આપ દીન સે ગાફિલ ઓર સીધે રાસ્તે સે ભટકે હુએ હૈં, યા બુરે અફઆલ મેં મુબતલા હૈં તો મઝકૂરહ આયત કો પાની પર એક સો (૧૦૦) મરતબા પઢ કર દમ કરેં ઓર એકતાલીસ (૪૧) દિન તક પીતે રહેં.

અમલ નંબર : ૫

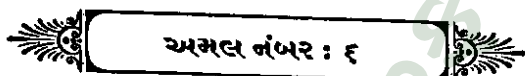
હર દર્દ સે શિફા હાસિલ કરને કા નુસ્ખા

وَإِن يَّمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ
لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِن يَّمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

વ ઇંચ્યમ સસ કલ્લાહુ બિદુરિન ફલા કાશિ-ફ લહૂ ઇલ્લા હુ-
વ વ ઇંચ્યમ સસ-ક બિખયરિન ફહુ-વ અલા ફુલિ શૈઇન
કદીર

(સૂરએ અન્આમ, આયત-૧૭)

अगर आप को डर किस्म की तकलीफ और दर्द से शिफा हासिल करनी हो तो सात (७) या ग्यारह (११) भरतभा भजकूरु आयत को जिस जगह तकलीफ हो वहां हाथ रख कर पढ़ें और दम कर दें.

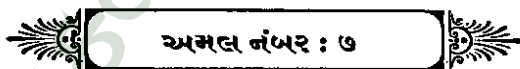

तंगी से नजात हासिल करने का गुस्था

رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ
تَكُونُ لَنَا عَيْدًا إِلَّا وَلَنَا وَآخِرًا وَآيَةً
مِّنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

रबुजना अल्लिह अलैना माघदतम मिनस्समाघ तक्नु लना
ईदल् लिअव्वलिना व आखिरिना व आयतम मिन्क वरुक्नुना
व अन्त जैदुर राजिक्कीन (सूरअे माईदा, आयत-११४)

अगर आप रिजक की तंगी से परेशान हैं या किसी भास थीज के जाने की हाजत हो तो भजकूरु आयत को सात (७) भरतभा पढ़ कर आसमान की तरफ झुंके.

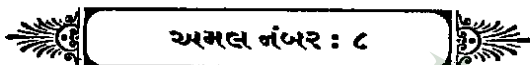

अवलाह के रिश्ते के लिये मुजर्रज अमल

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

अभमंथ्य युजुजुल मुदतर् धाग दआहु व यकशिफ सू-अ
(सूरअे नमल, आयत-६२)

અગર આપ કો અપની અવલાદ કા રિશ્તા નહીં મિલતા તો ઉઠતે-બેઠતે મઝકૂરહ આયત કા વિદ જારી રખે.

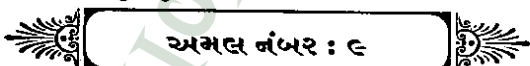

મુકદ્દમે મેં કામિયાબી હાસિલ કરને કા નુસ્ખા

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ
الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

વકુલ જા અલ્હકુ વ ઝ-હ-ક-લ બાતિલુ ઘણલ બાતિ-લ કા-
ન ઝહૂકા (સૂરએ બની ઇસરાઈલ, આયત-૮૧)

અગર આપ કો મુકદ્દમે મેં કામિયાબી હાસિલ કરની હો તો રોઝાના કિસી નમાઝ કે બાદ એક સો તૈંતીસ (૧૩૩) મરતબા મઝકૂરહ આયત કો પઢ લો. અગર હક પર હો તબ, વરના ના-હક પઢનેવાલા ખુદ મુસીબત મેં ગિરફતાર હો સકતા હૈ.

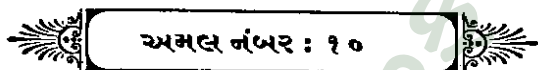
ગુસ્સે કો દૂર કરને કા નુસ્ખા

وَالْكَافِرِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ
النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

વલ કાઝિમીનલ ગઘ-ઝ વલ આફી-નઅનિન્નાસિ વલ્લાહુ
ચુહિબુલ મુહસિનીન

(સૂરએ આલે ઇમરાન, આયત-૧૩૪)

अगर आप का गुस्सा शदीद है और आपसे बाहर हो जाते हैं तो एक सो एक (१०१) भरतभा मजकूरह आयत एककीस (२१) दिन तक यीनी या शकर पर पढ़ें, फिर उसे चाय या पानी में डाल कर पी जाओ.

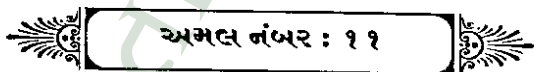

दिल की घबराहट और बीमारी से नजात का नुस्खा

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ
أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

अल्लाही-न आमनू य तत मधन्नु कुलूबुहुम भिन्निकरिल्लाहि
अला भिन्निकरिल्लाहि ततमधन्नुल कुलूब
(सूरअ २अह, आयत-२८)

अगर आप को दिल की घबराहट और बीमारी दूर करनी हो तो ये आयत अकतालीस (४१) भरतभा पानी पर दम कर के पी लें.

लडकी के रिश्ते के लिये एक मुजर्रह अमल

رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ

रबिनि धन्नी लिमा अन्नालत धलय्य भिन भैरिन इकीर
(सूरअ कसस, आयत-२४)

अगर आप की लडकी के लिये रिश्ता न आता हो या

આતા હો મગર રિશ્તા પસંદ ન આતા હો તો આપ એક સો બારહ
(૧૧૨) મરતબા ઈસ દુઆ કો ઔર તીન (૩) મરતબા સૂરએ
દુહા પઢે. હર મહિને ગ્યારહ (૧૧) દિન તક પઢે ઔર તીન મહિને
યે અમલ જારી રખે.

 અમલ નંબર : ૧૨

તંગી ઔર પરેશાની દૂર કરને કા નુસ્ખા

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا
مَعَايِشَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

પલકદ મકન્નાકુમ ફિલ્ અર્દિ વ જઅલ્ના લકુમ ફીહા
મઆયિશ કલીલમ મા તશકુરૂન (સૂરએ અઅરાફ, આયત-૧૦)

અગર આપ કે પાસ રહેને કી જગહ યા મકાન ન હો યા
રોઝી કા ઝરિયા ન હો યા આપ રિઝક સે તંગ હૈં યા મુસાફિર હૈં
ઔર સામાન આપ કે પાસ કુછ નહીં હૈ તો મઝકૂરહ આયત કો
એક સો એકાવન (૧૫૧) મરતબા પઢ લો, જબતક કામિયાબી
ન હો પઢતે રહે. ઈન્શા અલ્લાહ કામિયાબી હોગી.

 અમલ નંબર : ૧૩

ઘરગત હાસિલ કરને કા નુસ્ખા

فَسُبْحَانَ الَّذِي يَبْدِئُ مَلَكُوتَ كُلِّ
شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

ફસુબ્હાનલ્લાહી ઝિયદિહી મલકૂતુ કુલ્લિ શૈયં વ ઇલયદિ
તુરજીબીન (સૂરએ યાસીન, આયત-૮૩)

અગર આપ લોગોં કી નજરોં મેં સે ગિર ગયે હો ઔર ચાહતે હો કે આપ કી ઈજ્જત કાયમ હો જાએ તો આપ મઝકૂર આયત કી ગ્યારહ (૧૧) મરતબા પઢ કર અપને ઉપર ફૂંક લો. ઈ-શા અલ્લાહ આપ કામિયાબ હો જાઓગે.

અમલ નંબર : ૧૪

નરીના અવલાદ કે હુસૂલ ઔર રિઝક કી તંગી દૂર કરને કે લિયે બેહતરીન નુસ્ખા

وَيُسَدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَيْنَيْنَ وَيَجْعَلَ

لَكُمْ جَنَّتٍ وَيَجْعَلَ لَكُمْ أَنْهْرًا

વ યુમ દિદ કુમ બિઅમ વાલિંવ વ બની-ન વ ચજ અલ્લકુમ જન્નાતિંવ વ ચજ અલ્લકુમ અન્હારા (સૂરએ નૂહ, આયત-૧૨)

અગર આપ કે યહાં અવલાદ નરીના નહીં હે તો હમલ ઠહરતે હી નૌ મહિનેં તક ગ્યારહ (૧૧) મરતબા રોઝાના યે આયત પઢેં. રિઝક કી તંગી કો દૂર કરને કે લિયે ભી ઈસ આયત કો રોઝાના સાત (૭) મરતબા પઢેં.

અમલ નંબર : ૧૫

મિયાં-બીવી મેં મુહબ્બત પેદા કરને કા નુસ્ખા

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا

لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

વ મિન આચાતિહી અન ખલ-ક લકુમ મિન અન્ ફુસિકુમ
અઝવાજલ લિતસકુનૂ ઘલયહા વ જઅ-લ બઘનકુમ મવદતંવ
વ રહમતના ઇન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆચાતિલ
લિકવમિંઅ્યતફફરૂન (સૂરએ રૂમ, આયત-૨૧)

અગર આપ કો અપની બીવી સે ઇખતિલાફ હે, આપસ
મેં મુહબ્બત નહીં હે તો ઇસ આયત કો નિન્નાન્વે (૯૯) મરતબા
કિસી મીઠાઈ પર ત્રીન (૩) દિન પઢ કર દમ કરેં ઓર દોનોં
ખાએ.

અમલ નંબર : ૧૬

જાદૂ કા રહાની ઘલાજ

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ وَآلَتِي مَا فِي يَمِينِكَ
تَلَقَّفْ مَا صَنَعُوا إِنَّا صَنَعُوا كَيْدٌ سَجِيرٌ وَلَا يَفْلَحُ
الشَّعِيرُ حَيْثُ أَتَىٰ

ફુલના લા તખફ ઇન્ન-ક અન્તલ અઅ્લા વ અલ્તિ મા ફી
યમીનિ-ક તલ્કફ મા સનગી ઇન્નમા સલગી કઘદુ સાહિરિન
વ લા ચુફલિહુસ્સાહિરુ હથપુ અતા (સૂરએ તાહા, આયત-૬૮, ૬૯)

અગર આપ કો શક હે કે આપ પર જાદૂ ક્રિયા ગયા હે યા
અલામતેં મહસૂસ હો રહી હોં તો જાદૂ કે અસર કો ખત્મ કરને કે
લિયે ગ્યારહ (૧૧) દિન તક સો (૧૦૦) મરતબા મઝકૂરહ
આયત કો પઢ કર અપને ઉપર ફૂકેં યા ઓર કિસી પર શક હો તો
ઉસ પર પઢ કર ફૂકેં. ઇસ અમલ દૌરાન કોઈ દૂસરા અમલ ન
કરેં.

અમલ નંબર : ૧૭

ખાવિંદ કો રાહે રાસ્ત પર લાને કા નુસ્ખા

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ

أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ

يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

કુલ લા ચસ્તવિલ ખબીષુ વત્તાચ્ચિબુ વ લવ અઅજબ-ક
કષરતુલ ખબીષિ ફત્તકુલ્લા-હ યા ઉલિલ અલબાબિ
લઅલ્લકુમ તુફલિહૂન (સૂરએ માઈદા, આયત-૧૦૦)

અગર કિસી કા ખાવિંદ દૂસરી ઔરત સે નાજાઈઝ તાલ્લુક
રખતા હો યા હરામ કી કમાઈ ઘર મેં લાતા હો તો ઉસે ખાઝ
રખને કે લિયે ગ્યારહ (૧૧) દિન તક એક સો એકતાલીસ (૧૪૧)
મરતખા મઝફૂરહ આયત કો કિસી ખાને કી ચીઝ પર પઢ કર
દમ કર કે ઉસે ખિલાઓ. ઈ-શા અલ્લાહ કામિયાબી હોગી.

અમલ નંબર : ૧૮

હર જાઘઝ મુરાદ કે લિયે મુજર્બ અમલ

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي

مُبْدِكُمْ بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَوِّفِينَ

ઘઝ તસ્તગીપૂન રબબકુમ ફસ્તજા-બ લકુમ ઘન્ની મુમિદ્દુકુમ
ખિઅલ્કિમ મિનલ મલાઈકતિ મુરદિફીન

(સૂરએ અન્ફાલ, આયત-૯)

મુસલમાનોં પર વાજિબ હે કે તમામ ઉમૂર મેં અલ્લાહ પર તવક્કુલ કરે. ઉસ કે સિવા કિસી ઔર પર ભરોસા ન કરે. મદદ ઔર કામિયાબી ઉસી કે હાથ મેં હે જો સબ કા પૈદા કરનેવાલા હે. હર જાઈઝ મુરાદ કે લિયે ચૌદહ (૧૪) મરતબા મઝકૂરહ આયત ગ્યારહ (૧૧) દિન તક પઢે.

અમલ નંબર : ૧૯

ઘઝઝત, નેક નામી ઔર સેહતે બદન
કે લિયે મુજર્દબ અમલ

فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

ફલિલાહિલ હમ્દુ રબ્બિસ્સમાવાતિ વ રબ્બિલ અર્દિ રબ્બિલ આલમી-ન વ લહુલ કિબરિયાઉ ફિસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ વ હુવલ અઝીઝુલ હકીમ (સૂરએ જાસિયા, આયત-૩૬,૩૭)

અગર આપ કો ઈઝઝત વ આબરુ ઔર વકાર હાસિલ કરના હો યા ઝખ્મ કો ઠીક કરના હો યા અચ્છે કામોં મેં નામ પૈદા કરના હો યા અમલ કા વઝન ભારી કરના હો તો રોઝાના મઝકૂરહ આયત સાત (૭) મરતબા પઢે.

અમલ નંબર : ૨૦

કુન્દ મહન કા રહાની ઘલાજ

وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ
فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا

વ અલ્લમ-ક માલમ તકુન તઅલમુ વ કા-ન ફદલુલ્લાહિ
અલધ-ક અઝીમા (સૂરએ નિસાઅ, આયત-૧૧૩)

અગર આપ કા બચ્ચા યા કોઈ તાલિબે ઇલ્મ કુન્દ ઝહન
હો તો એક સો એકકીસ (૧૨૧) મરતબા યે આયત પાની પર
દમ કર કે રોઝાના પિલાઓ. ઇન્શા અલ્લાહ ઇસ કી બરકત સે
આલિમ-ફાઝિલ હો જાએગા.

અમલ નંબર : ૨૧

હર રંજ વ ગમ દૂર કરને કા બેહતરીન નુસ્ખા

وَأَقْوَضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

વ ઉફવ્વિદુ અમરિ ઇલલ્લાહિ ઇન્નલ્લા-હ બસીરુમ બિલ ઇબાદ
(સૂરએ મોમિન, આયત-૪૪)

ઇશા કી નમાઝ કે બાદ એક સો એક (૧૦૧) મરતબા
પઢને સે હર રંજ વ ગમ દૂર કરને કે લિયે ગૈબ સે મદદ કા દરવાજા
ખુલતા હૈ.

અમલ નંબર : ૨૨

ઇમ્તિહાન વગૈરહ મેં કામિયાબી કે લિયે મુજર્બ અમલ

فَإِنْ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي آيَّدَكَ
بِنُصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ

ફઇન્ન હસ્બ-કલ્લાહુ હુવલ્લાહી અય્યદ-ક બિનસ્ રિહી વ
બિલ મુઅમિનીન (સૂરએ અન્ફાલ, આયત-૨૨)

ફતહ ઔર કામિયાબી કે લિયે યા ઇમ્તિહાન મેં આસાન
પર્યો કે લિયે ઇમ્તિહાન મેં જાને સે પેહલે સાત (૭) મરતબા યે
આયત પઢે.

અમલ નંબર : ૨૩

અપની ઔર અવલાદ કી ઇસ્લાહ કે લિયે મુજર્રબ અમલ

رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ
وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَحْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ
لِي فِي دُرِّيَّتِي إِنَّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

રબ્બિ અવઝિઅની અન અશકુ-ર નિઅમત-કલ્લતી અન્
અમ્-ત અલસ્ય વ અલા વાલિદસ્ય વ અન અઅમ્-લ સાલિહન
તરદાદુ વ અસ્લિહ લી ફી ડુરિયતી ઇબ્ની તુબ્તુ ઇલય-ક વ
ઇબ્ની મિનલ મુસ્લિમીન (સૂરએ અહકાફ, આયત-૧૫)

અગર આપ અપની અવલાદ કી ફરમાંબરદારી યાહતે
હેં ઔર ખુદા કે લિયે પસંદીદા અમલ કરના યાહતે હેં તો મઝકૂર
આયત ત્રીન (૩) મરતબા રોઝાના પઢે. ઇન્શા અલ્લાહ મુફીદ
સાબિત હોગી.

અમલ નંબર : ૨૪

દિલ ઔર ચેહરે કો નૂરાની બનાને કા મુજર્રબ અમલ

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَيْشْكُوفَةٍ فِيهَا
مُصْبَاحٌ الْيُصْبَاحُ فِي رُجَاةٍ الرُّجَاةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ

دَرِيٍّ يُوقِدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا
 غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى
 نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ
 لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

અલ્લાહુ નૂરસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ મધલુ નૂરિહી કમિશ્કાતિન
 ફીહા મિસ્બાહુન અભિસ્બાહુ ફી મુજાજતિન અમ્મુજાજતુ
 કઅન્નહા કવકબુન દુરિઅ્યુ ચુકદુ મિન શજરતિન મુબારતિન
 મધતુનતિલ લા શરકિઅ્યતિંવ વ લા ગરબિઅ્યતિંઅ્યકાહુ
 મધતુહા ચુદીઉં વ લવ લમ તમ સસહુ નારુન નૂરુન અલા
 નૂરિઅ્યંહદિલ્લાહુ લિનૂરિહી મંઅ્યશાઉં વ યદરિબુલ્લાહુલ અમ્પા-
 લ લિન્નાસિ વલ્લાહુ બિકુલ્લિ શૈધન અલીમ

(સૂરએ નૂર, આયત-૩૫)

अगर आप को अपने दिल में और चेहरे पर नूर पैदा
 करना है तो रोजाना मजकूर आयत अक़ मरतबा अपने ऊपर
 पढ़ कर कूँकें.

અમલ નંબર : ૨૫

ભટકે હુએ કો રાહે રાસ્ત પર લાને કા નુસ્ખા

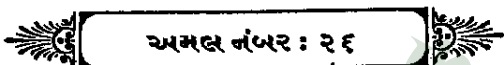
وَهَدَيْنَاهَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

વ હદયના હુમસ્તિરાતલ મુસ્તકીમ

(સૂરએ સાફકાત, આયત-૧૧૮)

अगर आप सीधे राह से भटक जाओ, अच्छाई-बुराई
 की तभीज़ न रहे तो आप तीन सौ तेरह (३१३) मरतबा मजकूर

આયત પાની પર દમ કર કે ઉસ વક્ત તક પીતે રહે જબ તક
આપ કી હાલત સુધર ન જાએ.

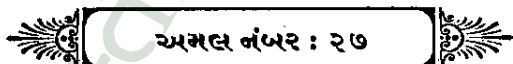

મઅજૂર કે લિયે બેહતરીન અમલ

اَلْهَمْ اَرْجُلٌ يَّمْشُوْنَ بِهَا اَمْ لَهُمْ اَيُّدٌ
يَبْطِشُوْنَ بِهَا اَمْ لَهُمْ اَعْيُنٌ يُّبْصِرُوْنَ
بِهَا اَمْ لَهُمْ اُذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا

અલહુમ અરજુલુય્યમશૂ-ન બિહા અમ લહુમ અઈદિય્યંબતિશૂ-
ન બિહા અમ લહુમ અઅયુનુય્યુંબસિરૂ-ન બિહા અમ લહુમ
આઝાનુય્યંસ મઝિ-ન બિહા (સૂરએ અઅરાફ, આયત-૧૮૫)

અગર કોઈ હાથ, પૈર, કાન, આંખ યા ટાંગ વગૈરહ સે
મઅજૂર હૈં તો ઈસ આયત કો કથરત સે પઢેં ઔર પાની પર દમ
કર કે મઅજૂર કો પીલાએ.

યરકાન (ચાની કમળા) કા રૂહાની ઘલાજ

અગર કિસી કો યરકાન હો ગયા હો તો પેહલે સૂરએ
ફાતિહા એક બાર (૧), ફિર સૂરએ હશર સાત (૭) બાર, ફિર
એક બાર સૂરએ કુરૈશ પઢ કર પાની પર દમ કરેં ઔર મરીઝ કો
જબ તક ફાઈદા ન હો પિલાતે રહેં.

અમલ નંબર : ૨૮

લા-ઘલાજ બીમારી ઔર ઝાલિમ કે મુલ્મ વ
સિતમ સે નજાત હાસિલ કરને કા બેહતરીન નુસ્ખા

قَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرُ

ફદયા ૨૦બહુ અન્ની મગલૂબુન ફનતસિર

(સૂરએ કમર, આયત-૧૦)

અગર આપ કો કોઈ બીમારી હો ઔર ડોક્ટર કી સમજ
સે બાહિર હો યા કોઈ દવા અસર ન કરતી હો યા કોઈ શખ્સ
મઝલૂમ હો ઔર ઝાલિમ કા મુલ્મ ઈન્તિહા તક પહુંચ ચુકા હો તો
રોઝાના ત્રીન સો તેરહ (૩૧૩) મરતબા મઝકૂર આયત પઢે કર
આસમાન કી તરફ મુંહ કર કે ફૂંકે ઔર મરીઝ કો પાની પર દમ
કર કે પિલાએ. યે અમલ એકકીસ (૨૧) રોઝ તક કરે.

અમલ નંબર : ૨૯

રિઝક મેં બરકત ઔર કામ મેં
આસાની કે લિયે મુજર્દબ અમલ

રિઝક મેં તરક્કી ઔર બરકત કે લિયે યા કોઈ કામ બસ
સે બાહર હો ઔર કોઈ વસીલા નઝર ન આતા હો યા કિસી કામ
મેં આસાની ઔર જલ્દી મતલૂબ હો તો સૂરએ મુઝ્ઝમિલ એક
બૈઠક મેં ઈકતાલિસ (૪૧) મરતબા ત્રીન (૩) દિન તક પઢે.
ઈન્શા અલ્લાહ મકસદ મેં કામિયાબી હોગી, લેકિન ઈસ અમલ
સે દૂસરો કો નુકસાન પહોંચાના મકસૂદ નહીં હોના ચાહિયે.

અમલ નંબર : ૩૦

હજા કી ઇસ્તિતાઅત હાસિલ
કરને કે લિયે મુજર્બા અમલ

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ
لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ
أَمِنِينَ مُحْلِقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا
تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ
دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا

લકદ સદકલ્લાહુ રસૂલુહુરૂઆ બિલ્ હક્કિ લતદખુલુન્નલ
મસ્જિદલ હરા-મ ઇશ્આ અલલાહુ આમિની-ન મુહલ્લિકી-ન
રુઊસિકુમ વ મુક્સિરી-ન લા તખાફૂ-ન ફઅલિ-મ માલમ
તઅલમૂ ફજઅ-લ મિનદૂનિ ઝાલિ-ક ફતહન કરીબા

(સૂરએ ફતહ, આયત-૨૭)

અગર આપ કો હજા પર જાને કી તલબ હે ઓર કોઈ
વસીલા જાને કા ન હો તો કસરત સે મઝકૂર આયત કા વિદ્ કરે,
ઉસ વક્ત તક જબ તક ઉમ્મીદ પૂરી ન હો.

અમલ નંબર : ૩૧

ઉલ્ફત વ મુહબ્બત પૈદા કરને કી બેહતરીન નુસ્ખા

وَأَلْفَ بَيْنٍ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا
أَلْفَتْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

વ અલ્લેફ બચ-ન ફુલૂબિહિમ લવ અન્ફક-ત મા ફિલ્ અદિ
જમીઅમ મા અલ્લેફ-ત બધ-ન ફુલૂબિહિમ વ લાકિન્નલ્લા-
હ અલ્લે-ફ બધનહુમ ઇન્નહૂ અગીમુન હકીમ

(સૂરએ અન્ફાલ, આયત-૬૩)

અગર આપ કિસી કે દિલ મેં ઉલ્ફત વ મુહબ્બત પૈદા
કરના ચાહતે હેં યો ખાનદાન મેં નાઈતિફાકિ પૈદા કરને કે લિયે યે
આયત ગ્યારહ (૧૧) મરતબા રોઝાના પઢેં.

 અમલ નંબર : ૩૨

ઝાલિમ કો દફા કરને કે લિયે જલાલી અમલ

فَقَطِّعْ دَايِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ફકુતિ-અ દાઘિરુલ કવમિલ્લામી-ન ઝલમૂ વલ્હમ્હુ લિલ્લાહિ
રઘ્મિલ આલમીન (સૂરએ અન્આમ, આયત-૪૫)

ઝાલિમ કો દફા કરને કે લિયે યે આયત ત્રીન (૩) દિન
તક એકકીસ (૨૧) મરતબા પઢના મુફીદ હે. યે આયત બડી
જલાલી હે. ઇસકો નાજાઈઝ મૌકે પર પઢના અપને આપ કો
હલાકત મેં ડાલના હે. જબ ઝાલિમ કા ગુલ્મ નાકાબિલે બદાઈશત
હો તબ યે અમલ કરેં.

 અમલ નંબર : ૩૩

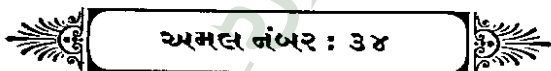
તાલિમ અવલાદ કે લિયે મુજર્બ અમલ

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ
مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

વ લિલ્લાહિ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ વ મા બધનહુમા ચખલુકુ
મા ચશાઉ વલ્લાહુ અલા કુલ્લિ શૈયન કદીર

(સૂરએ માઈદા, આયત-૧૭)

અગર આપ અવલાદ સે મહરૂમ હેં તો યે આયત
ઈકતાલિસ (૪૧) દિન તક રોઝાના તીન સો (૩૦૦) મરતબા
કિસી મીઠી ચીઝ પર દમ કર કે આધી ખાવિંદ ઓર આધી બીવી
કો ખિલાએ.

રિઝક મેં કુશાદગી ઓર કારોબાર કી
તરક્કી કે લિયે મુજર્બા અમલ

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ
الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ

લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ ઇબ્નલ્લાહ હુવલ
ગનીચ્યુલ હમીદ

(સૂરએ લુકમાન, આયત-૨૬)

રિઝક મેં કુશાદગી કે લિયે, કારોબાર મેં તરક્કી કે લિયે
યા નયા કારોબાર શુરૂ કરને સે પેહલે ઈસ આયત કો રોઝાના
એક સો ઈકતાલિસ (૧૪૧) મરતબા પઢેં.

અમલ નંબર : ૩૫

દુશ્મન કે શત્રુ સામે લડવાનું કા બેહતરીન નુસ્ખા

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ
مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

ફુલ લંચુસીબના ઘલ્લા મા કતબલ્લાહુ લના હુ-વ મવલાના
વ અલલ્લાહિ ફલ ચતવક્કલિલ મુઅમિનૂન

(સૂરએ તૌબા, આયત-૫૧)

અગર કિસી શખ્સ કો દુશ્મન સે તકલીફ યા નુકસાન
પહોંચને કા અંદેશા હો યા તકલીફ પહોંચાતા હો તો ઈસ આયત
કો રોજાના સાત (૭) મરતબા પઢે. ઈન્શા અલ્લાહ ઉસ કી
અઝિથત સે મહફૂઝ રહેગા.

અમલ નંબર : ૩૬

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ
કી ઝિયારત કે લિયે મુજર્બ અમલ

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

ઘન્નલ્લા-હ વ મલાઈકતહૂ ચુસલ્લુ-ન અલન્નબી યા
અચ્યુહલ્લાહી-ન આમનૂ સલ્લૂ અલયહિ વ સલ્લિમૂ તસ્લીમા
(સૂરએ અહઝાબ, આયત-૫૬)

જો હુઝૂર صلی اللہ علیہ وسلم સે હમ કલામ હોને કા યા ઉન કી
ઝિયારત કા ખ્વાહિશમંદ હો વો રાત કો સોતે વકત ઈસ કી તસ્બીહ
પઢે. ઈન્શા અલ્લાહ જલ્દ હી આંહઝરત صلی اللہ علیہ وسلم કી ઝિયારત
હોગી.

અવલાદ કી હયાત ઔર મુસીબત સે નજાત કા નુસ્ખા

وَنَجِّيْنَهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

વ નજજયનાહૂ વ અહલહૂ મિનલ કરબિલ અઝીમ

(સૂરએ સાફાત, આયત-૭૬)

અગર કિસી શખ્સ કી અવલાદ મર જાતી હો, ઝિંદા ન રહતી હો યા વો કિસી સખ્ત મુસીબત મેં મુબ્તલા રહતા હો તો ઈસ આયત કો રોજાના સુબહ વ શામ ગ્યારહ (૧૧) મરતબા પઢે.

જન્મતુલ ફિરદોસ કા વાસ્તિ બનને કે લિયે મુજર્બ અમલ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ
خَشِعُونَ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ وَالَّذِينَ
هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ
إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مَلُومِينَ فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ وَالَّذِينَ هُمْ لَا مُلْتَهُمْ وَعَهْدِهِمْ رِعُونَ
وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْوَارِثُونَ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

કદ અફ લહલ મુઅમિનૂનલ્લગી-ન હુમ ફી સલાતિહિમ
ખાશિહી-ન વલ્લગી-ન હુમ અનિલ્લગાવિ મુઅરિદૂ-ન વલ્લગી-
ન હુમ લિમ્ઝકાતિ ફાઘલૂ-ન વલ્લગી-ન હુમ લિકુરૂજિહિમ
હાફિમૂ-ન ઘલ્લા અલા અઝવાજિહિમ અવ મા મ-લ કત
અયમાનુહુમ ફઘન્નહુમ ગયરુ મલૂમી-ન ફમનિબ તગા વરા-
અ ઝાલિ-ક ફિલાઘ-ક હુમુલ આદૂ-ન વલ્લગી-ન હુમ
લિઅમાનાતિહિમ વ અહદિહિમ રાહી-ન વલ્લગી-ન હુમ અલા
સલવાતિહિમ યુહાફિમૂ-ન ઉલાઘ-ક હુમુલ વારિષૂ-નલ્લગી-ન
યરિષૂનલ ફિરદવ-સ હુમ ફીહા ખાલિદૂન

(સૂરએ મુઅમિનૂન, આયત-૧૧, ૧)

રાત કો સોતે વકત મઝકૂર આયતે ઝરૂર પઢે, કયૂંકે યે
આયતે ઇઝ્ઝત કી હિકાઝત કરતી હેં, બેનમાઝી કો નમાઝ કી
રખત દિલાતી હેં, બેહૂદા ઔર બુરી બાતોં સે રોકતી હેં ઔર
જન્નતુલ ફિરદૌસ કા વારિસ બના દેતી હેં.

અમલ નંબર : ૩૯

અવલાદ કી મહરૂમી કે લિયે

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَخْلُقْ مَا يَشَآءُ يَهَبُ
لِمَنْ يَّشَآءُ اِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَنْ يَّشَآءُ الذَّكَوْرَ

લિલ્લાહિ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ યખલુકુ મા યશાઉ યહબુ
લિમંચ્યશાઉ ઘનાસંવ વ યહબુ લિમંચ્યશાઉમ્ મુકૂર

(સૂરએ શુર, આયત-૪૯)

જિસ કે યહાં અવલાદ ન હોતી હો વો યે આયત એક સો
તેંતીસ (૧૩૩) મરતબા પાની પર દમ કર કે ફજર કી નમાઝ કે
બાદ મિયાં-બીવી દોનોં પીએ.

અમલ નંબર : ૪૦

બીમારી યા કમઝોરી કો દૂર કરને કા નુસ્ખા

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُؤْصَفَ فِي الْأَرْضِ

يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا

مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

વ કમઝાલિ-ક મક્કન્ના લિયૂસુ-ફ ફિલ્ અદિ થ-તબવ્વઉ મિન્હા
હઘ્ઘુ થશાઉ નુસીબુ બિરહમતિના મંચ્ચશાઉ વ લા નુદીઉ
અજરલ મુહસિનીન (સૂરએ યૂસુફ, આયત-૫૬)

અગર કોઈ બચ્ચા યા શખ્સ બીમાર હો યા કમઝોર હો
યા સૂખતા ચલા જા રહા હો ઔર બઝાહિર કોઈ બીમારી નઝર ન
આતી હો તો અવ્વલ વ આબિર ત્રીન (૩) મરતબા દુરુદ શરીફ
પઢેં ઔર એક્કીસ (૨૧) દિન તક એક સો ઇકતાલીસ (૧૪૧)
મરતબા યે આયત પઢેં ઔર મરીઝ પર દમ કરેં.

અમલ નંબર : ૪૧

અવલાદ સે મહરૂમ હઝરાત કે લિયે બેહતરીન નુસ્ખા

અગર આપ અવલાદ સે મહરૂમ હેં તો રોઝાના એક સો
એક (૧૦૧) મરતબા સૂરએ કવધર - બિસ્મિલ્લાહ કે સાથ પઢેં.
ઇન્શા અલ્લાહ આપ કી મુરાદ ઝરૂર પુરી હોગી.

અમલ નંબર : ૪૨

રિઝક મેં કુશાદગી કે લિયે મુજર્બા અમલ

إِلَهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

अल्लाहु यजसुतुरिफ-क लिमंयशाडि मिन धजादिही व यकदिरु
लहु धज्जल्ला-ह ठिकुल्लि शैधन अलीम

(सूरअ अनकभूत, आयत-६२)

अगर आप को रिजक में कुशादगी मतलूब है तो मजकूर
आयत ग्यारह (११) भरतबा इजर की नमाज के बाद पढ़ें।

अमल नंबर : ४३

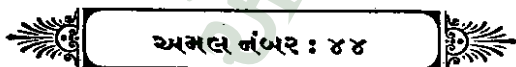
जुनून और जादू पगेरह का शुजा माघल करने का नुरभा

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ
مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ وَمَا صَاحِبُكُمْ
بِمَجْنُونٍ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ
الْمُبِينِ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ
بِضِئِينَ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ
الرَّجِيمِ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ إِنْ هُوَ
إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ لِمَن شَاءَ
مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ وَمَا تَشَاءُونَ
إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

ઝી કુવ્વતિન ઇન્દ ઝિલ્ અર્શિ મકીન મુતાઇન ષમ્મ અમીન
 વમા સાહિબુકુમ ઇમજનૂન વ લકદ રચાહુ ઝિલ ઉકુકિલ
 મુબીન વમા હુ-વ અલલ ગઇઝિ ઇદનીન વમા હુ-વ ઇકવલિ
 શઇતાનિર્જુમ ફઅઇ-ન તઝહૂન ઇન હુ-વ ઇલ્લા ઝિકરુલ
 લિલ આલમીન લિમન શા-અ મિનકુમ અંચસ્તકીમ વમા
 તશાહિ-ન ઇલ્લા અંચશા અલ્લાહુ રબુલ આલમીન

(સૂરએ તકવીર, આયત-૨૦ સે આયત-૨૯)

અગર કિસી શખ્સ પર શુબા હો કે ઉસ કા દિમાગી
 તવાજુન બિગડતા જા રહા હૈ વો અપની અસલ હાલત મેં નહીં હૈ
 યા શુબા હો કે કિસી ને ઉસ પર કુછ કર દિયા હૈ તો ઇસ આયત
 કો ઇકતાલીસ (૪૧) મરતબા પાની પર દમ કર કે પિલાએ.

બુખાર કી તેઝી, ગુસ્સા ઓર ઝિદ કો ખત્મ
 કરને કે લિયે નિહાયત મુફીદ અમલ

يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

યા નારુ કૂની બરદંવ વ સલામન અલા ઇબ્રાહીમ

(સૂરએ અમ્બિયા, આયત-૬૯)

બુખાર કી તેઝી ખત્મ કરને કે લિયે યે દુઆ બાર-બાર
 પઢ કર મરીઝ પર દમ કરેં ઓર ગુસ્સે ઓર ઝિદ કો ખત્મ કરને
 કે લિયે ભી ઇસ દુઆ કા ઇસ્તેમાલ મુફીદ હૈ.

અમલ નંબર : ૪૫

જૂઠે મુકદ્દમોં, તોહમતોં, બે-ઘઝતી સે
નજાત પાને કા નુસ્ખા

وَيُحَقِّقُ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

વ ચુહિક્કુલ્લા હુલ્લકક બિ કલિમાતિહી વ લવ કરિહલ
મુજરિમૂન (સૂરએ યૂનુસ, આયત-૮૨)

અગર કોઈ જૂઠે મુકદ્દમે મેં ફંસ ગયા હો યા કિસી ને
કિસી પર જૂઠી તોહમત લગાઈ હો યા કિસી કી ઇઝ્ઝત પર કોઈ
હર્ફ આયા હો વો ઇસ આયત કો ઉઠતે-બેઠતે કસરત સે પઢે.
ઇન્શા અલ્લાહ ઉસે કામિયાબી હાસિલ હોગી.

અમલ નંબર : ૪૬

નેઅમત કે હાસિલ કરને કા મુજર્બા અમલ

قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ

مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ

ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

કુલ ઇન્નલ ફલ-લ બિયદિલ્લાહિ યૂઅતીહિ મંચ્યશાઉ વલ્લાહુ
વાસિઉન અલીમ. યખ તસ્સુ બિરહમતિહી મંચ્યશાઉ વલ્લાહુ
મુલ ફલ લિલ અઝીમ (સૂરએ આલે ઇમરાન, આયત-૭૩, ૭૪)

अगर आप को अल्लाह की डर नेअमत छसिल करनी है तो ये दुआ सुंठ व शाम रोजाना सात (७) भरतभा पढ़ें और डर डाल में अल्लाह का शुक्र करते रहें.

अमल नंवर : ४७

नाकरमान अवलाह की छस्लाह के लिये मुजर्रज अमल

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ
مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا
إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

छन्नी तवक्कलु अलल्लाहि रबि व रबिबुम मा मन
दावजतिन छस्ला हु-व आभिजुन ढिनासियतिहा छन्न रव्वी
अला सिरातिम मुस्तकीम (सूरअ हूद, आयत-५६)

अगर आप की अवलाह नाकरमान है तो उस की पेशानी के डाल पकड कर ग्यारह (११) भरतभा ये दुआ पढ़ें और उन पर दम करें.

अमल नंवर : ४८

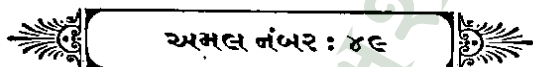

भरते दम तक सहीह सलामत रहने का नुस्खा

فَاقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي
فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ
الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

ફાકિમ વજ હ-ક લિદ દી-ન હનીફન ફિત રતલ્લાહિલ્લતી
ફતારન્ના-રા અલઇહા લા તબદી-લ લિખલ્લિલ્લાહિ
માલિકદીનુલ કચ્ચિમુ વલા કિન્ન અકષરન્નાસિ લા યઅલમૂન
(સૂરએ રૂમ, આયત-૩૦)

જો શખ્સ ચાહે કે મરતે દમ તક ઉસ કે તમામ આઝા
દુરુસ્ત રહેં ઔર વો તંદુરસ્ત રહે તો યે આયત રોઝાના ત્રીન (૩)
મરતબા પઢ કર અપને ઉપર દમ કરેં.

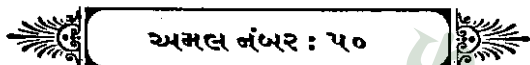

અવલાદ સે મહરૂમ હઝરાત કે લિયે બેહતરીન વિદ

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ
خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ثُمَّ
جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ
مَّهِينٍ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ
رُّوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

અલ્લેમી અહસ-ન કુલ્લ શૈયન ખલક-હૂ વ બદ-અ ખલ્કલ
ઇન્સાનિ મિન તીનિન ધુમ્મ જઅ-લ નસ્લહૂ મિન સુલાલતિમ
મિમ માઇમ મહીન ધુમ્મ સલ્વાહુ વ નફ-ખ ફીહિ મિર્ફિહી વ
જઅ-લ લકુમુસ્સમ-અ વલ અબસા-ર વલ અફઇદહ કલીલમ
મા તશકુરૂન
(સૂરએ સજદા, આયત, ૭-૯)

અગર આપ અવલાદ કી નેઅમત સે મહરૂમ હૈં તો અલ્લાહ પર ભરોસા રખતે હુએ કસરત સે ઈન આયાત કા વિદ કરે.

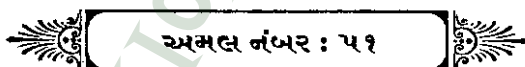
ના-માલૂમ ઔર લા-ઇલાજ બીમારી
સે શિકા કે લિયે મુજર્બા અમલ

إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ

وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

ધજ નાદા રબ્બાહૂ અન્ની મસ્સનિયદ્ દુરુ વ અન્ત
અરહમુર્રાહિમીન (સૂરએ અઘ્બિયા, આયત-૮૩)

અગર આપ ઐસી બીમારી મેં મુખ્તલા હૈં જો સમજ મેં આનેવાલી નહીં હે યા લા-ઇલાજ હે તો મરીઝ બજાતે ખુદ ઇસ આયત કા કસરત સે વિદ કરે.

બેટા યા બેટી કે નિકાહ કે લિયે બેહતરીન અમલ

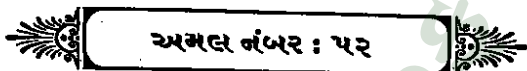
وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا

فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا

વ હુવલ્લગી ખલ-ક મિનલ માધ બશરન ફજઅલહૂ નસબંવ
વ સિહરન વ કા-ન રબ્બુ-ક કદીર

(સૂરએ ફુરકાન, આયત-૫૪)

અગર આપ કે બેટે યા બેટી કા અકદ ન હોતા હો તો આપ અપની ઈસ મુરાદ કે લિયે યે આયત એક્કીસ (૨૧) દિન તક ત્રીન સો તેરહ (૩૧૩) મરતબા પઢે.

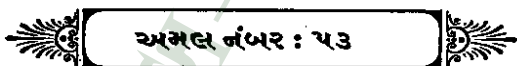

હર મુશ્કિલ કી આસાની કે લિયે મુજર્બ અમલ

يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ
مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

યફ રહુલ મુઅમિનૂ-ન બિનસરિલાહિ યનસુરુ મંઅયશાઉ વ
હુવલ અગીમુર્હીમ (સૂરએ રૂમ, આયત-૪, ૫)

હર જાઈઝ મુરાદ કે લિયે ઓર હર મુશ્કિલ કી આસાની
કે લિયે ઈન આયતોં કી એક સો તેરહ (૧૧૩) મરતબા પઢે.

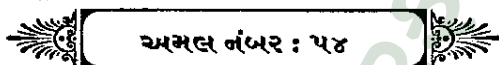

ઇસ્તિખારહ મેં દુરુસ્ત બાત માલૂમ કરને કે લિયે

وَاسْأِرُوا قَوْلَكُمْ أَوَجَّهَرُوا بِهِ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ إِلَّا يَعْلَمُ
مَنْ خَلَقَ وَهُوَ الْأَطِيفُ الْخَبِيرُ

વ અસિરુ કવલકુમ અવિજહુરુ બિહી ઇન્નહુ અલીમુમ
બિગ્ગાતિસ્સુદુર અલા-યઅલમુ મન ખલ-ક વ હુવલ લતીફુલ
ખબીર (સૂરએ મુલ્ક, આયત-૧૩, ૧૪)

ઈશા કી નમાઝ કે બાદ દો રકાત નફલ ઈસ્તિખારહ કી નિયત સે પઢે. ઉસ કે બાદ ઈન આયતોં કો એક સો એક (૧૦૧) મરતબા પઢ કર બગેર બાત કિયે સો જાઓ. ઈન્શા અલ્લાહ દુરુસ્ત બાત માલૂમ હો જાએગી.

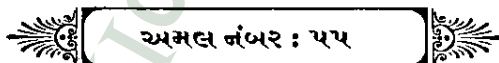
અમલ નંબર : ૫૪

દુશ્મન સે હિફાઝત કી નુસ્ખા

إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ

ઇબ્નલ્લા-હ યુદાફિ અનિલ્લામી-ન આમનૂ ઇબ્નલ્લા-હ લા
યુહિબ્બુ કુલ્લ ખવાનિન કફૂર (સૂરએ હજ, આયત-૩૮)

અગર કિસી શખ્સ કો હર વકત દુશ્મન સે ખોફ રેહતા હો યા ઉસ કી દુશ્મની બઢતી જા રહી હો તો દુશ્મન સે હિફાઝત કે લિયે ઈસ આયત કો ગ્યારહ (૧૧) મરતબા રોઝાના પઢે.

અમલ નંબર : ૫૫

સરતાન, તાઊન ઓર ફોડે-ફુંસી સે બચને
કે લિયે મુજર્બ અમલ

يَا مَالِكُ يَا قُدُّوسُ يَا سَلَامُ

યા માલિકુ યા કુદ્દુસુ યા સલામુ

હર શખ્સ કો યાહિયે કે સરતાન યા તાઊન યા ફોડે-ફુંસી કી બીમારી સે બચને કે લિયે ઈસ દુઆ કો સુબહ વ શામ ગ્યારહ (૧૧) મરતબા પઢે. ઈન્શા અલ્લાહ આપ મહફૂઝ રહેંગે.

અમલ નંબર : ૫૬

ગુનાહોં મેં મુબતલા ઔર ગાફિલ કો
રાહે રાસ્ત પર લાને કા નુસ્ખા

وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ

વ અહદિય-ક ઇલા રબ્બિ-ક ફતાખશા

(સૂરએ નાઝિઆત, આયત-૧૯)

જો સીધી રાહ સે ભટક ગયા હો યા બુરે અફઆલ મેં પડ ગયા
હો યા અલ્લાહ કી યાદ સે ગાફિલ હો ગયા હો તો ઈસ આયત કો રોઝના
એક સો એક (૧૦૧) મરતબા પાની પર દમ કર કે ઉસે પિલાએ.

અમલ નંબર : ૫૭

મસાઇબ સે નજાત કા બેહતરીન નુસ્ખા

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَبِعَمَّة

عُقْبَى الدَّار

સલામુન અલયકુમ બિમા સબરતુમ ફિનિયુ-મ ઉકબદાર

(સૂરએ આદિયાત, આયત-૨૪)

અગર કિસી શખ્સ કો હવાદિસે રોઝગાર ને સતા રખા
હો યા કિસી શખ્સ સે દુઃખ પહોંચતા હો તો વો ઈસ દુઆ કો પઢે.
ઈન્શા અલ્લાહ ઉસ કે લિયે દીન વ દુનિયા મેં ફુતૂહાત કે દરવાઝે
ખુલ જાએગે.

અમલ નંબર : ૫૮

બદનામી સે બચને કા ઉમ્દા નુસ્ખા

وَلَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ

جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

વ લા ચહમુન-ક કવલુહમ ઇન્નાલ ઇઝ્ઝત-ત લિલ્લાહિ જમીઅન
વ હુવસ્સમીઉલ અલીમ (સૂરએ યૂનુસ, આયત-૬૫)

અગર કોઈ કિસી કો બદનામ કરને પર તુલા હુઆ હૈ
ઔર ઉસ કો અપની ઇઝ્ઝત કા ખતરા હૈ તો વો ઇસ હુઆ કો
સુબ્હ વ શામ ઇકતાલીસ (૪૧) મરતબા પઢ કર અપને ઉપર
ફૂંક દે.

અમલ નંબર : ૫૯

ગમ ઔર પરેશાની કો દૂર કરને ઔર
માલી હાલત કો દૂરસ્ત કરને કા નુસ્ખા

إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ

كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا

ઇલ્લા રહમતમ મિર્રબિક-ક ઇન્ન ફઝલહુ કા-ન અલધ-ક
કબીરા (સૂરએ બની ઇસરાઇલ, આયત-૮૭)

અગર કોઈ શખ્સ ગમ મેં યા ઔર કિસી પરેશાની મેં હો
યા ઉસ કી માલી હાલત બિગડતી જા રહી હો તો ઉઠતે-બેઠતે ઇસ
આયત કા વિદ જારી રખે.

અમલ નંબર : ૬૦

દુનિયા ઔર આખિરત કી નેઅમતોં કો
હાસિલ કરને કા શાનદાર નુસ્ખા

مَعْلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ
 فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ
 وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ
 وَأَنْهَارٌ مِنْ حَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ
 وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ
 فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ
 مِنْ رَبِّهِمْ

મધલુલ જન્નતિલ્લતી પુદ્દલ મુતફૂન ફીહા અનહારુમ મિમ
 માઇન ગયરિ આસિનિંય વ અન્હારુન મિલ લબનિલ લમ
 ચતગચ્ચર તઅમુદ્ વ અન્હારુમ મિન ખમરિલ લઝ્ઝતિલ
 લિશ્શારિબી-ન વ અનહારુન મિન અસલિન મુતફફા વ લહુમ
 ફીહા મિન કુલ્લિલ્થમરાતિ વ મગફિરતુમ મિર્રિબ્બિહિમ

(સૂરએ મુહમ્મદ, આયત-૧૫)

अगर कोई शप्स खाउता हो के दुनिया में भी वो डर
 नेअमत से नवाजा जाये और आभिरत में भी अद्लाउ तआला
 उस को किसी नेअमत से मडरूम न करें तो वो ईस आयत को
 सुब्ह व शाम तीन (३) भरतभा पढे. ईन्शा अद्लाउ वो दीन व
 दुनिया की नेअमतों से मालामाल हो जायेगा.

નોટ : હલાલ માલ સે અપને કો ઔર અપને ઘરવાલોં કો પાલેં
 ઔર નમાઝ કી પાઠંદી કરેં.

ભાગ - ૪

તોશ-એ-મોમિન

ઘસ્તિખારા - સુન્નત કે મુતાબિક
કીજિયે ઓર અપના મુસ્તકબિલ રોશન
કીજિયે

(૪) ઘસ્તેખારે કા બયાન, ઉસકે ફઝાઇલ,
મકાસિદ ઓર હિકમતોં કો જમા કિયા
હે.

عسی ان تکرهوا شیاً وهو خیر لکم
وعسی ان تحبوا شیاً وهو شر لکم

ترجمہ : اچھ نہی کے تھ کسی شے کو بھرا
سمجھو, ہاں کے, وہ تھارے دیے بہتر ہو. اور یہ بھی
اچھ نہی کے تھ کسی شے کو اچھا جانو, ہاں کے
وہ تھارے ہک میں بھری ہو.

ઇસ્તિખારે કી ઓહમિયત

ماخاب من استخار ولا ندم
من استشار ولا عال من اقتصد

(رواه الطبرانی عن انس كثر: ١٤٣/٣)

તરજુમા : જો ઇસ્તિખારા કરતા હૈ વો નાકામિયાબ નહીં હોતા. જો મશ્વરા કરતા હૈ, વો નાદિમ નહીં હોતા ઓર જો મસારિફ મેં દરમિયાની ચાલ ચલતા હૈ વો મોહતાજ ઓર ફકીર નહીં હોતા.

من سعادة ابن آدم استخارته الله
ومن سعادة المرء رضاه بما قضى الله

ومن شقاوة ابن آدم ترك استخارة الله
ومن شقاوة ابن آدم سخطه بما قضى الله له

(رواه الترمذی والحاكم عن سعيد كثر: ١٤٣/٣)

તરજુમા : અલ્લાહ તઆલા સે ઇસ્તિખારા કરના આદમી કી નેકબખ્તી કી અલામત હૈ. નીઝ અલ્લાહ કે હુકમ પર રાઝી રેહના ભી ઉસકે લિયે સઆદત હૈ ઓર ઇસ્તિખારે કો છોડના બદનિયતી કી અલામત હૈ ઓર અલ્લાહ કે હુકમ સે નારાઝ હોના ભી બદબખ્તી હૈ.

(જવાહરુલ ફિકહ-૬/૪૮૬)

ઇસ્તિખારે કા બયાન

ઇસ્તિખારે કી ફઝીલત

રસૂલુલ્લાહ ﷺ, સહાબાએ કિરામ કો, હર કામ સે પેહલે ઇસ્તિખારે કી તાલીમ દિયા કરતે થે.

હદીસ (૧) : હઝરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીયલ્લાહુ અન્હુ... ﷺ કા ઇરશાદ નકલ ફરમાતે હૈં.

إِذَا هُمْ أَحَدُكُمْ بِالْأَمْرِ فَالْيُرْكَعَ رَكَعَتَيْنِ مِنْ غَيْرِ الْفَرِيضَةِ
(બુખારી શરીફ)

તરજુમા : જબ તુમ મેં સે કોઈ શખ્સ કિસી કામ કા ઇરાદા કરે તો ઉસકો યાહિયે કે ફર્જ નમાઝ કે અલાવા દો રકાત નમાઝ નફલ પઢે.

હદીસ (૨) :

عَنْ جَابِرِ ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَلِّمُنَا الْإِسْتِخَارَةَ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا كَمَا يُعَلِّمُنَا سُورَةَ مِنَ الْقُرْآنِ

(તિરમિઝી શરીફ: ૧૦૯/૧)

તરજુમા : હઝરત જાબિર રદીયલ્લાહુ અન્હુ ફરમાતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ હમ કો તમામ કામોં મેં ઈસ્તિખારે કી તાલીમ ઇતની અહતિમામ સે દેતે થે, જૈસે કુરાને મજીદ કી સૂરત કી તાલીમ દેતે થે.

એક હદીસ મેં હઝરત સઅદ બિન વક્કાસ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે નબી કરીમ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે ઈન્સાન કી સઆદત ઔર નેકબખ્તી યહ હૈ કે અપને કામોં મેં ઈસ્તિખારા કરે ઔર બદનસીબી યહ હૈ કે ઈસ્તેખારા છોડ દે.

(મિશકાત શરીફ)

ઈસ્તિખારે કા મતલબ

ઈસ્તિખારે કે લગવી માના ખૈર તલબ કરના હૈ ઔર ઈસ્તિલાહી માના ઉસ દુઆ કો કેહતે હૈં જો કિસી મામલે કે ફાઈદે ઔર નુકસાન મેં શક ઔર તરદુદ પૈદા હોને કી સૂરત મેં અલ્લાહ તઆલા કી બારગાહ મેં કી જાતી હૈ. તાકે શક ઔર તરદુદ ખત્મ હો કર ઐસી તરફ રુજહાન હો જાએ જિસમેં ફાઈદા હો.

(જવાહિરુલ ફિકહ: ૪૮૫/૬)

ઈસ્તીખારા ખૈર સે માખુઝ હૈ ઉસ કે માના હૈ અલ્લાહ સે બેહતરી તલબ કરના. જો કામ ફર્જ યા વાજીબ હૈ ઉન મેં ઈસ્તીખારા નહી હૈ. ઈસ લિયે કે જો ફર્જ યા વાજીબ હૈ ઉસે તો હર હાલ મેં કરના હી હૈ. ઈસી તરહ જો હરામ ઔર મકરૂહ હૈ ઉન મેં ભી ઈસ્તીખારા નહી હૈ. ક્યૂંકિ ઉન સે ભી બચના ઝરૂરી હૈ. ઈન્કે અલાવા જો કામ મુબાહ (જાઈઝ) હૈ યા ઐસા વાજીબ જિન કા વક્ત મુતઅય્યન નહી હૈ ઈન મેં ઈસ્તિખારા કરે.

(તોહફતુલ અલમઈ)

ઈસ્તિખારા કે મકસદ

ઈસ્તિખારા ઈસ વજહ સે મશરૂઅ ક્રિયા ગયા હે કે બહુત સી મરતબા આદમી એક કામ કરના ચાહતા હે મગર ઉસ કામ કા અંજામ માલુમ નહી હોતા યા કિસી કામ મે તરદુદ યા શક હો જાતા હે કે કરું યા ન કરું, તો એસી સૂરત મે સમજદારો સે મશ્વરા કરના ભી મસ્નુન હે ઔર નમાઝે ઈસ્તિખારા પઢકર હદીષ મે બતાઈ ગઈ દુઆ પઢકર અલ્લાહ તઆલા સે રેહનુમાઈ હાસિલ કરના ભી મસ્નુન હે.

ઈસ્તિખારા કરકે જો ભી કામ ક્રિયા જાયેગા ઈસ મે અલ્લાહ તઆલા ઝરૂર-ઝરૂર કામ્યાબી અતા ફરમાએગા ઔર કહીં પરેશાની નહી ઉઠાની પડેગી. મંગની હો યા શાદી, સફર હો યા હઝર યા કોઈ તિજારત કા ઈરાદા હો, મકાન યા દુકાન ખરીદના યા કોઈભી કામ કરને કા ઈરાદા હો તો ઝરૂર ઈસ્તિખારા કરના ચાહીયે. ઈન્શાઅલ્લાહ ખેર હી હોગી. હદીષ મે આતા હે કે જો શખ્સ મશ્વરહ કરકે કામ કરેગા તો નાદીમ ન હોગા ઔર જો શખ્સ ઈસ્તિખારા કરે તો નાકામી નહી હોગી. અલ્લાહ કે નબી હર કામ મે ઈસ્તિખારા કરતે થે. ચાહે ગમ હો યા ખુશી ઔર સહાબા કો ઈસ કી તરગીબ દેતે થે.

ઈસ્તિખારા મે ખ્વાબ કા આના યા કુછ દિખના ઝરૂરી નહી. બસ દિલ મે જો ભી જાઈઝ બાત આ જાયે ઉસ પર જમ જાએ ઔર ઉસી પર અમલ કરે.

ઈસ્તિખારા કરને કી કોઈ મુદત મુતઅથ્થન નહી હે. લેકિન અલ્લામા શામી ને હઝરત અનસ (રદિ.) કી રીવાયત સે રાત

દિન કા ઈસ્તિખારા મુસ્તહબ લિખા હે.

(રાહે સુકુન)

ઈસ્તિખારા કરને કી ઢિકમતેં ઔર ફાયદે

(૧) ઈસ્તિખારા કા સબસે બડા ફાયદા ઔર ઢિકમત યે હે કે ઈન્સાન ફરિશ્તા સિકત બન જાતા હે. ઈસ્તિખારા કરનેવાલા અપની ઝાતી રાય સે નિકલ જાતા હે. ઔર અપની મરઝી કો ખુદા કી મરઝી કે તાબેઅ કર દેતા હે- ઔર અપના રૂખ પુરી તરહ અલ્લાહ કી તરફ ઝુકા દેતા હે તો ઈસ્મે ફરીશ્તો જેસી ખુબી પૈદા હો જાતી હે પસ વો રફતા-રફતા ફરીશ્તો કે માનિન્દ હો જાતા હે ઔર યે ફરીશ્તો કે માનિન્દ બન્ને કા એક મુજર્બ અમલ વ નુસ્ખા હે.

(૨) દૂસરી ઢિકમત યે હે કે ઝમાના-એ-જાહિલિયત મે ફાલ નિકાલને કા રિવાજ થા. જબ કોઈ અહમ કામ હોતા-યા સફર હો યા બડી તિજારત હોતી થી તો તિરો કે ઝરિયે સે ફાલ નિકાલતે થે તો કુર્આન મે ઈસ કી હુરમત કો બયાન કિયા ઔર હુઝુર ﷺ ને ઈસ્તિખારે કી તાલીમ દી કે જબ બંદા રબ્બે અલીમ સે રેહનુમાઈ હાસિલ કરતા હે ઔર અપને મામલે કો અપને મૌલા કે હવાલે કરતા હે ઔર અલ્લાહ કે દરવાઝે પર ગિર જાતા હે તો મુમકીન નહી હે કે અલ્લાહ તઆલા અપને બંદે કી મદદ (રેહનુમાઈ) ન કરે, પસ અલ્લાહ કી તરફ સે ફેઝાન કા દરવાઝા ખુલતા હે.

(તોહફતુલ અલમઈ-૩૩૭-૨)

કોઈ ફોરી કામ કરને કે લિયે ઇસ્તિખારે કા અમલ

હઝરત અબુબક સિદીક (રદિ.) રીવાયત બયાન કરતે હૈ કે જબ નબીએ કરીમ ﷺ કિસી કામ કા ઈરાદા કરતે તો કેહતે થે, “અય અલ્લાહ મેરા કામ અચ્છા કર દે જો કામ મેરે હક મે બેહતર હો ઉસ્કો મેરે લીયે પસંદ ફરમા.”

યે દુઆ પઢતે થે. હમે ભી જબ કોઈ ઈમરજ-સી કામ કે લિયે ઇસ્તિખારા કરના હો તો કામ શુરૂ કરને સે પેહલે ગ્યારહ (૧૧) મરતબા પઢ લે, આગે-પીછે દુરૂદ શરીફ કે સાથ. ફિર થોડા દિલ મે સોચે. જો ભી બાત દિલ મે આ જાયે ઉસી પર અમલ કરે. વો દુઆ યે હૈ :

اَللّٰهُمَّ خَرِّ لِيْ وَاخْتَرْ لِيْ

અલ્લાહુમ્મ ખિરલી વખ તરલી

(કન્ઝુલ ઉમ્માલ, જવાહિરુલ ફિકહ-૫૦૦/૬)

ઇસ્તિખારે કા મસ્નૂન તરીકા

ઇસ્તિખારે કા મસ્નૂન તરીકા યે હૈ કે દો રકઅત નફલ ઇસ્તિખારે કી નિયત સે પળહે. નિયત દિલ સે કરે કે યા અલ્લાહ મેરે લિયે જિસ કામ મે ખૈર વ આફીયત હો દોનો જહાં કી, એસી બાત મેરે દિલ મે ડાલ. ઈસ કે બાદ થોડા ઇસ્તિગફાર, દુરૂદશરીફ પળહે, ફિર જો દુઆ હદીષ મે બતાઈ ગઈ હૈ ઉસ કો ત્રીન મરતબા

દિલ લગાકર ધ્યાન સે પળહે. ફિર જબ પળહતે-પળહતે અન્ન હાઝલ
અમ્મ પર પહોંચે તો જિસ કામ કે લીયે ઈસ્તિખારા કિયા હે ઉસે
દિલ મે લાયે જબ સોકર ઉઠે તો ઉસ વક્ત જિસ બાત કિ તરફ
રુજહાન પુખ્તા હો જાએ ઉસી પર જમ જાએ ઓર બેહતર યે હે કે
જિસ્કા કામ હો વહી ઈસ્તિખારા કરે કયૂંકિ ઈસ્તિખારા મે દિલ
કી ફિકોં પર ફેસલા હોતા હે. (બુખારી શરીફ)

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْتَخِيْرُكَ بِعِلْمِكَ
وَاَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ وَاَسْأَلُكَ مِنْ
فَضْلِكَ الْعَظِيْمِ فَاِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا اَقْدِرُ
وَتَعْلَمُ وَلَا اَعْلَمُ وَاَنْتَ عَلَّامُ الْغُیُوْبِ
اَللّٰهُمَّ اِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ اَنَّ هَذَا الْاَمْرَ
خَيْرٌ لِّیْ فِیْ دِیْنِیْ وَمَعَاشِیْ وَعَاقِبَةِ اَمْرِیْ
فَاَقْدِرْهُ وَیَسِّرْهُ لِّیْ ثُمَّ بَارِكْ لِّیْ فِیْهِ وَاِنْ
كُنْتَ تَعْلَمُ اَنَّ هَذَا الْاَمْرَ شَرٌّ لِّیْ فِیْ
دِیْنِیْ وَمَعَاشِیْ وَعَاقِبَةِ اَمْرِیْ فَاصْرِفْهُ
عَنِّیْ وَاصْرِفْنِیْ عَنْهُ وَاَقْدِرْ لِّیْ الْخَيْرَ
حَيْثُ كَانَ ثُمَّ اَرْضِنِیْ بِهِ

અલ્લાહુમ્મ ઇન્ની અસ્તાખીરુ-ક બિઇલ્મિ-ક વ
અસતકદિરુ-ક બિકુદરતિ-ક વ અસ્ અલુ-ક મિન ફદલિ-

કલ અઝીમિ ફઘળ-ક તકદિરુ વ લા અકદિરુ વ તઅલમુ વ
લા અઅલમુ વ અન્ત અલ્લામુલ ગુયૂબ અલ્લાહુમ્મ ઇન્ કુન્ત
તઅલમુ અન્ન હાઝલ અમ્ર ખૈરુલ્લી ફી દીની વ મઆશી વ
આકિબતિ અમ્રી ફકદિરહુ વ યસ્સિરહુલી સુમ્મ બારિકલી
ફીહિ વ ઇન્કુન્ત તઅલમુ અન્ન હાઝલ અમ્ર શર્ફુલ્લી ફી દીની
વ મઆશી વ આકિબતિ અમ્રી ફસરિફહુ અન્ની વસ રિફની
અન્હુ વકદિરલીલ ખૈ-ર હઘ્થુ કા-ન ધુમ્મ અર દિની બિહ

(બુખારી શરીફ, તિરમિઝી શરીફ: ૧૦૮/૧)

ઇસ્તિખારા કિતની બાર કિયા જાએ

હઝરત અનસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે નબીયે કરીમ
ﷺ ને મુઝ સે ઇરશાદ ફરમાયા, અય અનસ, તુમ કિસી
કામ કા ઇરાદા કરો. તો ઉસકે બારે મેં અલ્લાહ સે સાત મરતબા
ઇસ્તિખારા કરો. ફિર ઉસકે બાદ દેખો, તુમ્હારે દિલ મેં જો કુછ
ડાલા જાય, ઉસી કો ઇખ્તિયાર કર લો કે યહી તુમ્હારે હક મેં
બેહતર હૈ. (મઝાહિરે હક, જવાહિરુલ ફિકહ-૪૯૯/૬)

બેહતર યહ હૈ કે તીન સે સાત દિન તક પાબન્દી કે સાથ
બગૈર એક દિન ભી છોડે ઇસ્તિખારા કિયા જાએ. અગર ઉસકે
બાદ ભી શક બાકી રહે તો અમલ કો જારી રખે. જબ તક કિસી
એક તરફ રુજહાન ન હો કામ શુરૂ ન કરે. યહ બાત યાદ રખની
ચાહિયે કે ઇસ્તિખારે કે લિયે કોઈ મુદત મુતઅય્યન નહીં હૈ. હઝરત
ઉમર (રદિ.) ને એક મરતબા એક મહીને તક ઇસ્તેખારા કિયા
થા. એક મહિને કે બાદ આપકો ઇતમિનાન હુઆ. અગર ઇતમિનાન

ન હોતા તો આપ આગે ભી ઈસ્તિખારા જારી રખાતે.

(રહમતુલ્લાહિલ વાસેઆ, ખુલાસા)

ઇસ્તેખારે કે બાદ અગર બુકસાન હો ગયા તો

મકહૂલ અઝદી રહ. ફરમાતે હૈં કે મૈંને અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર (રદિ.) કા ઈરશાદ સુના, ફરમાતે હૈં, બાઝ વકત ઈન્સાન અલ્લાહ સે ઈસ્તિખારા કરતા હૈ કે જિસ કામમેં મેરે લિયે ખૈર હો વો હો જાય. તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકે લિયે વો કામ ઈખ્તિયાર ફરમા દેતે હૈં જો ઉસકે લિયે બેહતર હોતા હૈ. લેકિન ઝાહિર કે એતબાર સે વો કામ બન્દે કો સમજ મેં નહીં આતા હૈ તો બન્દા પરવરદિગાર સે નારાઝ હોતા હૈ કે મૈંને અલ્લાહ તઆલા સે તો કહા થા કે મેરે લિયે અચ્છા કામ તલાશ કિજીએ. લેકિન જો કામ મિલા વો મુઝે અચ્છા નઝર નહીં આ રહા હૈ. ઈસમેં મેરે લિયે તકલીફ ઔર પરેશાની હૈ. લેકિન કુછ અરસે બાદ જબ અન્જામ સામને આતા હૈ તબ ઉસકો પતા ચલા હૈ કે હકીકત મેં અલ્લાહ તઆલા ને મેરે લિયે જો ફૈસલા કિયા થા વહી મેરે હક મેં બેહતર થા ઉસ વકત ઉસકો પતા નહીં થા ઔર યહ સમજ રહા થા કે મેરે સાથ ઝિયાદતી હુઈ હૈ. ઔર અસલ બાત યહ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા કે ફૈસલે કા સહી હોના કભી દુનિયા મેં ઝાહિર હોતા હૈ ઔર કભી દુનિયા મેં ઝાહિર નહીં હોતા, બલ્કે આખિરત મેં ઝાહિર હોતા હૈ.

યહ કમઝોર ઈન્સાન કિસ તરહ અપની મામૂલી અકલ સે અલ્લાહ કે ફૈસલોં કે ભેદોં કો જાન સકતા હૈ. અલ્લાહ હી

જાનતે હું કે કિસ બન્દે કે હક મેં કયા બેહતર હૈ. ઈન્સાન સિર્ફ
 ઝાહિર મેં ચન્દ ચીઝોં કો દેખકર અલ્લાહ સે શિકાયત કરને લગતા
 હૈ ઔર અલ્લાહ કે ફૈસલોં કો બુરા માનને લગતા હૈ, લેકિન હકીકત
 યહ હૈ કે અલ્લાહ સે બેહતર ફૈસલા કોઈ કર હી નહીં સકતા.

ઈસી વજહ સે ઈસ હદીસ મેં હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન
 ઉમર (રદિ.) ફરમા રહે હું કે જબ તુમ કિસી કામ કા ઈસ્તેખારા
 કર ચુકો તો ઉસકે બાદ ઉસ પર મુતમઈન હો જાઓ કે અબ
 અલ્લાહ જો ભી ફૈસલા ફરમાએંગે વો ખૈર કા હી ફૈસલા
 ફરમાએંગે. ચાહે વો ફૈસલા ઝાહિર મેં તુમ્હેં અચ્છા નઝર ન આ
 રહા હો, લેકિન અન્જામ કે એતેબાર સે વહી બેહતર હોગા.

(બુલાસા, ઈસ્લાહી ખુતબાત)

અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો સુન્નત કે મુતાબિક
 ઈસ્તેખારા કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ... આમીન.

ભાગ - ૫

તોશ-એ-મોમિન

औरतों के लिये उम्मीद
की नध किरन

(૫) ઔરતોં કા મકામ, ઉનકી જિમ્મેદારીયાં ઔર પાકી-
નાપાકી કે અહમ મુખ્તસર મસાઇલ કો જમા કિયા હે.

હિસ્સા - ૫

મુસલમાન ઔરત કી દુઆ

ઈલાહી મુજે દીને વહદત અતા કર મુજે શિર્ક વ બિદઅત સે નફરત અતા કર
 મિટા દૂં મેં તારી કીએ કુફ વ બિદઅત મુજે મશઅલે દીને ફિતરત અતા કર
 મેં હર હર કદમ પર હરું તુજ સે મેરે દિલ કો ખોફ વ ખશિયત અતા કર
 તેરી યાદ સે રશકે જલવત બના દું મુજે અપને ઘર મેં વો ખલવત અતા કર
 રહેં ખુશ મેરે ઘર કે અફરાદ મુજ સે ઈલાહી મુજે જોકે બિદમત અતા કર
 બના દું મેં ઘર અપના રશકે ગુલિસ્તાં સલીકા અતા કર શરાફત અતા કર
 દિલોં મેં મકામ અપના પૈદા મેં કર લૂં ઈલાહી મુજે હુસ્ને સીરત અતા કર
 કરું અપને હાથોં સે સબ કામ ઘર કે મુજે ફાતિમા કી તબીઅત અતા કર
 બડી ગફલતેં હેં, તન આસાનિયાં હેં મુજે રાબિઅહ સી રિયાઝત અતા કર
 છુડા દું ઈલાહી મેં બાતિલ કે છક્કે મુજે મિસ્લે ખવ્લા શુજાઅત અતા કર
 બલા ખેઝ હેં મગરિબિયત કા તૂફાન મેરે નાતવાં દિલ કો કુવ્વત અતા કર
 જો ઔરત કી પદાદરી ચાહતે હેં ઉન્હીં કો તૂ એહસાસે ગૈરત અતા કર
 યે બન્દી તેરી સિર્ફ યે ચાહતી હેં ઉસે દીન વ દુનિયા મેં ઈઝ્જત અતા કર

(રિઝવાન લખનવી)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا
تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

તરજુમા : અચ ઇમાનવાલો, ઇસ્લામમે મુકમ્મલ તોર
પર દાખિલ હો જાઓ ઓર શૈતાન કે નકશે કદમ પર ન
ચલો. ચકીન જાનો વો તુમ્હારા ખુલા હુઆ દુશ્મન છે.

(સૂરએ બકરહ)

ઘલાઅતગુમાર બીવી કે લિયે જન્નત

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ ۖ قَالَتْ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ وَزَوْجُهَا
عَنْهَا رَاضٍ دَخَلَتْ الْجَنَّةَ (ترمذی)

(તિરમિઝી શરીફ: ૨૧૯/૧)

તરજુમા : જો ઔરત ઈસ હાલ મેં ઈન્તેકાલ કર જાએ કે
ઉસકા શોહર ઉસસે રાઝી હો તો વો જન્નત મેં દાખિલ હોગી.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ عَالَ
ثَلَاثَ بَنَاتٍ فَأَدَّبَهُنَّ وَزَوَّجَهُنَّ وَأَحْسَنَ إِلَيْهِنَّ فَلَهُ الْجَنَّةُ

તરજુમા : જો શખ્સ અપની ત્રીન બચ્ચીયોં કી પરવરિશ
કરે, ઉન્હેં અદબ સિખાએ ઓર ઉનકી શાદી કર દે, નીઝ
ઉનકે સાથ અચ્છે સુલૂક કા મામલા કરે તો એસે શખ્સ કે લિયે
જન્નાત હે.

(અબૂ દાઉદ શરીફ:૭૦૦, તિરમિઝી શરીફ:૧૩/૨)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

औरत कैसे ढोनी चाहिए

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) સે રિવાયત હે કે હુઝૂર
صلی اللہ علیہ وسلم ને ઇરશાદ ફરમાયા કે કૌન સી ઔરત અચ્છી હે.
તો આપને ઇરશાદ ફરમાયા કે જબ શોહર ઉસે દેખે તો ઔરત
શોહર કો ખુશ કર દે. જબ ઉસે કિસી કામ કા હુકમ દે તો ઇતાઅત
કરે ઔર અપની ઝાત ઔર અપને માલ મેં એસા તસરુફ ન કરે
જિસસે શોહર કો ના-પસંદ હો.

(ઇબ્ને માજા-૧૩૩, મીશકાત-૨૬૮)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

عن انس قال قال رسول الله ﷺ

الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ (مسند احمد)
(મિશકાત: ૪૨૧)

ઇસ્લામ કામિલ દીન ઔર મુકમ્મલ ઝબત એ હયાત હોને
કે સાથ એક મોઅતદિલ ઔર મયાના રવ મઝહબ છે. જિસ મેં ન
ઇફરાત છે ન તફરીત, ઔર એસી શિદત ભી નહીં કે જિન પર
અમલ કરના દુશ્વાર હો. હર એક આદમી ઇસ્લામી અહકામ પર
આસાની કે સાથ અમલ કર સકતા છે.

ઇસ્લામી અહકામ જિસ તરહ મદ્દો કે લિયે ઝરૂરી છે,
એસે હી ઔરતોં કે લિયે ભી ઝરૂરી હેં. બાઝ અહકામ એસે ખાસ

હું કે જો સિફ્ત ઔરતો કે મુતઅલ્લિક હૈં. ઉન કા સીખના, અમલ કરના ઉન પર લાઝિમ ઔર જરૂરી હૈ. મસલન હૈઝ, નિફાસ, ઇસ્તિહાઝા, પદ્દે કે મસાઈલ વગૈરહ. ઇન મસાઈલ કા સીખના ઝરૂરી હૈ. આજ ઇસ ઝમાને મેં જહાલત, ગફલત, નફસ પરસ્તી, શિર્ક વ બિદઅત, રસ્મો રિવાજ યે સબ મદ્દોં સે ઝિયાદા ઔરતોં મેં ગાલિબ હૈં. આજ ઔરતેં ગૈરોં કે તરીકે ઔર ઉન કી સ્કીમોં કા શિકાર હો રહી હૈં. જિસ કા નુકસાન આજ હમારી અવલાદ કો ભુગતના પડ રહા હૈ.

ઝરૂરત ઇસ બાત કી થી કે ઉન કી સહી રહનુમાઈ કી જાએ. શૈતાન ઔર નફસે અમ્મારા કે મકરો-ફરૈબ સે ઉન્હેં બચાયા જાએ. ઇસલિયે ઉન કી ઇસ્લામી તરબિયત જરૂરી થી કે માં હોને કી હૈસિયત સે ઉન કી કયા ઝિમ્મેદારી હૈ. બીવી હોને કી હૈસિયત સે ઉન કી કયા ઝિમ્મેદારી હૈ. જબ ઉન કી સહી તૌર પર રહનુમાઈ હોગી ઔર અહકામે ઇસ્લામ પર અમલ કરનેવાલી નેક ખાતુન હોગી ઔર સાથ હી સાથ મુતકિયા ઔર સાલેહા હોગી તો યે નેક ખાતુન ઇસ્લામી મઆશરે મેં મુકમ્મલ ઇસ્લામી ઝિંદગી ગુઝારને કા બે-મિષાલ નમૂના બન સક્તી હૈ.

ઇસલિયે ઝરૂરત ઇસ બાત કી થી કે એક એસી મુખ્તસર, આસાન ઔર જામેઅ કિતાબ મુરતબ કી જાએ, જિસ મેં એસે ઝરૂરી અહમ મસાઈલ જમા કિયે જાએ જો રોઝમર્રા કી ઝિંદગી મેં પેશ આતે હોં, તાકે હમારી મુસલમાન માં ઔર બેહનેં ઘર બૈઠે મુખ્તસર વક્ત મેં ઇન મસાઈલ સે વાકિફ હો જાએ ઔર ઉન પર અમલ કર કે અપની દુનિયા ઔર આબિરત કો સંવારેં.

અલ્લાહ સે દુઆ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઇસ કિતાબ કે પઢનેવાલોં કે દિલોં મેં અપની ઇતાઅત ઓર અપને રસૂલ કી ઇતાઅત કા જઝબા પૈદા કરે ઓર જો બાતેં ઓર મસાઈલ હૈ ઉન પર અમલ કરકે દૂસરોં તક પહોંચાને કી તૌફીક અતા ફરમાએ ઓર જો કોતાહીયાં હુઈ હોં ઉસે અપને ફઝલો કરમ સે માફ ફરમા કર આખિરત મેં બખ્શિશ કા ઝરિયા બનાએ. આમીન..

દુઆ કા તાલિબ,
મુફતી મુહંમદ હમ્મઝ ફલાહી
(ખાદિમ : મદ્રસા મદીનતુલ ઉલૂમ)
શાહી મસ્જિદ - દૂધેશ્વર.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ

શુરૂ કરતા હું અલ્લાહ કે નામ સે જો નિહાયત મહેરબાન
ઔર બે-ઇન્તિહા રહમ કરનેવાલા હે.

લાખો દુરુદ વ સલામ હો ઉસ પ્યારે આકા પર જિન્હોને
ઇન્સાનિયત કો અલ્લાહ કે હુકૂક કી અદાયગી કા સબક દિયા
ઔર બંદો કે હુકૂક કી તફસીલ સમજાઈ ઔર તહફફુઝે
ઇન્સાનિયત કે કવાનીન બતાએ. ઔરતોં પર હોનેવાલે ગુલ્મે
કબાહત વ શનાઅત સે આગાહ કિયા.

પ્યારે આકા જનાબે મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ ﷺ
ને તો બહેનોં કે હુકૂક કી અદાયગી કી ભી તાકીદ ફરમાઈ ઔર
ઉસ શખ્સ કો બેહતરીન ઇન્સાન કરાર દિયા જો ઔરતોં કે સાથ
ઉમ્દા અખ્લાક સે પેશ આએ. અચ્છે સુલૂક કા મુઆમલા કરે
ઔર ઉનકી ખતાઓં સે દરગુઝર કરે.

ઇનસબ તાલીમાત કા યે નતીજા હુઆ કે મર્દ વ ઔરત,
વાલીદેન વ ઔલાદ ઔર ભાઈ-બહન કે દરમિયાન તઅલ્લુકાત
બહોત ઝિયાદા મઝબૂત બને.

ઇસ્લામને ઔરત કે તમામ ઇખરાજાત (ખાના-પીના-
રેહના) કી ઝિમ્મેદારી મર્દ પર આઈદ કરકે (ડાલકર) ઔરતોં
કો ઘર કી મલીકા ઔર રાની બના દિયા ઔર મલીકા મહલ્લ કી

जीनत छोती है, न के छोटेलों की, बाजारों की, गुजरगाछों की।
 इसलिये औरत को ये डरगिज जैब नहीं देता के बिना जरूरत
 बाहर निकले। छोटेलों और बाजारों की जीनत में ईजाफा करे।
 अब्दुल के रसूल ﷺ ने इरमाया, “अल मरअतु
 अवरतुन” (तिरमीजी). औरत परदे की थीज है। इसलिये उसे
 अपने परदे को अपने लिये शीआर बनाना चाहिये। उसकी
 लवाँ ईसी में है के वो ईफ्त व पाक हामनी की जिंदगी गुजारे
 और शोहर पर जरूरी है के वो अपनी बीवी की ज़िंदागि जरूरत
 पुरी करे और बीवी के लिये जरूरी है के वो अपने शोहर की
 राहत रसानी के लिये पुरी-पुरी कोशिश करे।

मजहबे ईस्लाम ही वो वाहिद मजहब है जिसने औरत
 के तहफ़्फुज का पुरा-पुरा ज़्यादा रखा है। उन्हें मां-बहन, बेटी
 और बीवी होने के अतबार से ऐसे छुक्क अता किये हैं जिनकी
 रीआयत अगर मुआशरा (समाज) कर लेवे तो ये सिर्फे नाजुक
 (औरत) इन्तिहाई यैन-सुकून की जिंदगी गुजारने पर कादिर
 हो जायेगी और उन्हें मुकम्मल राहत व सुकून मिल सकेगा।

डजरत मवलाना सैयद सुलेमान नदवी (रह.) तहरीर
 इरमाते हैं के ईस्लाम से कबल जितने मजहबीब व अदयान थे
 उन्में औरत जात को और औरत व मर्द के (इज्जतिवाज
 तअल्लुक) को रुखानी व अज्वाकी तरक्की के लिये मानेअ समजा
 जाता था। हिन्दुस्तान में बुद्धमत, जैन, वैदक और जोगी धर्म
 वगैरा का भी यही केहना था। (सिरतुन्नी-१७१/६)

ईसाई मजहब में मुजर्रद जिन्दगी गुजारना और शादी

ન કરના રુહાની તરક્કી કા સબબ સમજા જાતા થા.

લેકિન કુરબાન જાએ મઝહબે ઇસ્લામ પર કે જિસને ઔરતોં કે હુકૂક કી હિફાજત કી. ઉનકે જાન, માલ ઔર ઇજ્જત ઔર આબરૂ કી હિફાજત કે લિએ મુતઅદદ અહકામ કુરઆન મેં અલ્લાહ તઆલા ને નાઝિલ ફરમાએ. ઝિના કો ઇન્તિહાઈ દજૈ કબીહ (બુરા) ગુનાહ કરાર દે કર ઉસકે લિએ સખ્ત સે સખ્ત સઝાએ તજવીઝ કી. તાકે ઝિના કા દરવાઝા બંદ હો જાએ ઔર ઔરતોં કી ઇજ્જત કી મુકમ્મલ હિફાજત હો સકે. ઔરત કે સાથ નાજાઈઝ તઅલ્લુકાત પર પાબંદી લગાતે હુએ ઇસ્લામ ને શાદી બિયાહ કો આસાન કર દિયા. તાકે ઔરતોં કી ઇજ્જત મેં ઇઝાફા હો ઔર ઉનકી શખ્સીયત મેં ચાર ચાંદ લગ જાએ.

અલગર્જ ઇસ્લામ ને ઔરત કો ઇજ્જત વ શરાફત કા આલા મકામ દિયા હૈ. ઉસે ઝમાનાએ જાહીલિયત મે નીચે કે દજૈ કી ચીજ સમજા જાતા થા લેકિન મઝહબે ઇસ્લામ ને ઉસે શરાફત કા તમગા અતા કિયા. ઇસ્લામ ને મા કી ઇતાઅત વ ફરમાંબરદારી પર જન્નત કા વાઅદા કિયા ઔર કહા કે માં કે કદમોં કે તલે જન્નત હૈ.

(જામીઉલ અહાદીષ લિસ્સુયુતિ)

ઇસ્લામ ને બેટીયોં કી સહી તાલીમ વ તરબિયત પર જન્નત કી બશારત સુનાઈ. યુનાન્થે મુહમ્મદે અરબી ﷺ ને ફરમાયા કે જો શખ્સ અપની તીન બચ્ચીયોં કી પરવરિશ કરે. ઉન્હેં અદબ સિખાએ ઔર ઉનકી શાદી કર દે, નીઝ ઉનકે સાથ અચ્છે સુલૂક કા મુઆમલા કરતા રહે તો એસે શખ્સ કે લિયે જન્નત હૈ.

(સુનને અબી દાઉદ: ૭૦૦)

તો આઈયે હમ ઈસ્લામી તાલીમાત, નબીએ કરીમ ﷺ કી હિદાયાત ઔર કુરઆને કરીમ કે અહકામાત કો અપની જિંદગી કા હિસ્સા બનાએ. કુરઆન વ સુન્નાત કી રોશની મેં અપની જિંદગી કો ઢાલ દે. અપની ઔલાદ ઔર બતૌરે ખાસ અપની બેટીયોં કો દીનદાર બનાએ. ઉન્હેં દુન્યવી આલા તાલીમ દિલાઓગે તો માલૂમ નહીં કે વો અચ્છી માં બન સકેગી. લેકિન દીનદાર બનાએગે તો યકીની તૌર પર વો હમારે મઆશરે કી ઈસ્લાહ મેં અહમ કિરદાર અદા કરેંગી.

હર ઝમાને મેં ઈન્સાન કી ઝરૂરિયાત પુરી કરને કે લિયે મઝહબે ઈસ્લામ કી સબસે બડી ખૂબી યહ હે કે ઉસમેં જિંદગી કે હર ગોશે ઔર શોઅબે કે લિયે તાલીમાત વ હિદાયાત મૌજૂદ હે. ઉસને કિસી ભી ગોશે કો પ્યાસા નહીં છોડા, તો યે કેસે હો સકતા હે કે ઔરતોં કે તઅલ્લુક સે ઉસકી તાલીમાત નાકિસ વ નામુકમ્મલ હો.

એક હદીષ મેં હે કે હુઝૂર ﷺ ને અપની દો ઉંગલિયાં મિલાકર ઈશારા કરતે હુએ કહા કે મેં ઔર બચ્ચોં કી સહી તાલીમ વ તરબિયત કરનેવાલા કયામત કે દિન ઈસ તરહ જન્નાત મેં દાખિલ હોંગે. (તિરમીઝી: ૧૩/૨)

દેખિયે, આજ સે ચૌદાસો સાલ પેહલે દુનિયા કી દીગર અકવામ મેં જો બચ્ચી કી વિલાદત પર માતમ હોતા થા, ઉસકી પૈદાઈશ કો આર ઔર બાઈસે ઝિલ્લત સમજા જાતા થા. કુરઆને કરીમ ને ઈસ સોય પર કારી ઝર્ખ લગાઈ. ઈસ્લામને બચ્ચી કી પૈદાઈશ કો બાઈસે રહમત ઔર ઉસકી અચ્છી તરહ તાલીમ વ

તરબિયત કરકે ઉસ કી શાદી કરવાને ઔર ઉસકે સાથ અચ્છે સુલૂક કરનેવાલોં કો જન્નત કા મુસ્તહિક કરાર દિયા હૈ. ઇસ્લામ ને ઇસ પર બસ નહીં ક્રિયા, બલકે લડકી કો શોહર ઔર બાપ કે માલ મેં શરીક ગરદાના.

ઔરતોં કા મકામ

યહાં પર ચંદ અહાદીષ કો બયાન ક્રિયા જાતા હૈ, જિનમેં ઔરતોં કે મકામ વ મરતબે કો બયાન ક્રિયા જાતા હૈ ઔર ઔરત પર કયા ઝિમ્મેદારી હૈ ઉસકો બયાન ક્રિયા જાતા હૈ.

(૧) હઝરત ઉમ્મે સલમા (રદિ.) કી રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા કિ જિસ ઔરત કા ઇસ હાલ મેં ઇન્તિકાલ હો જાએ કે ઉસકા શોહર ઉસસે રાઝી હો તો વો જન્નત મેં દાખિલ હોગી.

(તિરમીઝી: ૨૧૮/૧, મિશકાત: ૨૮૧)

(૨) હઝરત અબૂ હુરૈરહ કી રિવાયત હૈ કિ રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા કે જબ ઔરત પાંચ વક્ત કી નમાઝ અદા કરે, રમઝાન કે રોઝે રખ્મે ઔર અપની શર્મગાહ કી હિફાઝત કરે ઔર શોહર કી ઇત્તાઅત કરે તો વો જન્નત કે જિસ દરવાઝે સે દાખિલ હોના ચાહે, હો સકેગી.

(ઇબ્ને હિબ્બાન: ૩૧૮/૧૭, મુસલમાન ઔરત: ૧૮૧)

(૩) હઝરત અબ્દુર્રહમાન ઇબ્ને ઔફ (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા કે જબ ઔરત

પાંચ વક્ત કી નમાઝ અદા કરે, રમઝાન કે રોઝે રખ્ખે, ઝિના સે બચે ઔર શોહર કી ઇતાઅત કરે તો ઉસસે કહા જાએગા કે જન્નત મેં જિસ દરવાઝે સે દાખિલ હોના ચાહે દાખિલ હો જા.

(મુસલમાન ઔર : ૧૯૧/૨)

(૪) હઝરત હુસેન બિન મોહસિન (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે મેરી કુફી صلی اللہ علیہ وسلم કે પાસ કિસી ઝરૂરત કી વજહ સે તશરીફ લે ગઈ. જખ કામ હો ગયા તો રસૂલુલ્લાહ صلی اللہ علیہ وسلم ને ફરમાયા કે કયા તુમ શોહરવાલી હો? તો મેરી કુફી ને કહા જી હાં. તો રસૂલુલ્લાહ صلی اللہ علیہ وسلم ને ફરમાયા કે શોહર કી ઇતાઅત ગુઝારી કે મુતાલ્લિક તુમ્હારા કયા ખયાલ હે? તો મેરી કુફી ને કહા જિત્ના હો સકતા હે મૈં ઉનકી ખિદમત કો અચ્છે તરીકે સે અંજામ દેતી હું. તો આપને ફરમાયા કે યાદ રખ, તેરા શોહર યા તો તેરી જન્નત હે યા તો તેરી જહન્નમ. (મુસલમાન ઔરત-૧૯૨)

(૫) હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) સે રિવાયત હે કે રસૂલુલ્લાહ صلی اللہ علیہ وسلم ને ફરમાયા કે કામીલ મોમીન વો હૈં જિસકે અખ્લાક અચ્છે હોં ઔર તુમમે બેહતરીન વો લોગ હૈં જો અપની ઔરતોં કે લિયે અચ્છે હોં.

(મીશકાત: ૨૮૬)

(૬) હઝરત આઈશા (રદિ.) ઈરશાદ ફરમાતી હૈં કે રસૂલુલ્લાહ صلی اللہ علیہ وسلم ને ઈરશાદ ફરમાયા કે સબસે કામીલ ઇમાનવાલા વો આદમી હે જિસકે અખ્લાક અચ્છે હોં ઔર જો

अपने अड़लो अयाल के साथ नरमी का मामला करनेवाला हो.
(तिरमीजी शरीफ: ८८/२)

(७) उजरत अबू दुरैर (र.हि.) से रिवायत है के हुजूर صلی اللہ علیہ وسلم ने ईरशाह फरमाया के कौन सी औरत अच्छी है. तो आपने ईरशाह फरमाया के जब शोहर उसे देखे तो ખુश कर दे. जब उसे किसी काम का हुकम दे तो ईताअत करे और अपनी जात और अपने माल में ऐसा तसरुफ न करे जो शोहर को ना-पसंद हो.

(ईप्ने माज: १३३, भीश्कात: २६८)

(८) उजरत उब्बादा ईप्ने कबीर ने उजरत अब्दुल्लाह से और उन्होंने उजरत मयमुना (र.हि.) से रिवायत है के हुजूर صلی اللہ علیہ وسلم ने ईरशाह फरमाया के मेरी उम्मत के मर्दों में से अफजल मर्द वो है जो अपनी औरतों के साथ अच्छा सुलूक करते हैं और मेरी उम्मत की अफजल औरत में से वो औरत अफजलतरीन औरत है जो अपने शोहर के साथ अच्छा सुलूक करती है. ऐसी औरत को रात और दिन में ऐसे उजार शहीदों का सवाब मिलता है जो फुदा की राह में सभ्र के साथ शहीद हुअे हों और मुज्जिस हों और उन औरतों में से हर औरत जन्नत की मोटी-मोटी आंખोंवाली दूरों पर इसी कहर इजीलत रખती हैं जैसे मुहम्मद صلی اللہ علیہ وسلم को तुम में से अदना पर और मेरी उम्मत की औरतों में वो औरत सभसे अफजल है जो अपने शोहर की ખ्वालिश के मुताबिक उसकी फरमांवरदारी करती हैं.

सीवाय एसके जो गुना के काम हैं.

(गुन्यतुल्लाबीबीन, इतावा रहीमीया-१९८८)

(८) औरत अपनी जिम्मेदारी समझकर घर में जाहु देती है और घर का काम करती है तो जिहाद करनावालों के बराबर सवाब हासिल करती है. (बेइस्ते जेवर)

(१०) मोमीन को सलीकामंद और नेकबीबी का मिल जाना उसकी सआदतमंदी की अलामत है.

(बुल्भाते हकीमुल ईस्लाम)

औरतों की जिम्मेदारीयां

अब यहां पर उन अछादीष को बयान किया जाता है जिसमें औरतों की जिम्मेदारी को बयान किया है.

सहाबिया (रहि.) शोहरों की जिदमत को अपना इर्ज समझती थी और घर के सारे कामों को अच्छे तरीके से अंजाम देना और बच्चों की तालीम व तरबियत करना अपनी जिम्मेदारी समझती थीं. जिनकी बहुत सारी उद्दीषें और वाकिआत किताबों में तहरीर हैं.

(१) बुभारी शरीफ की तवील रीवायत में ये वाकिआ नकल किया गया है के हजरत अबुबक सिद्दीक (रहि.) की प्यारी बेटी और हजरत जुबेर (रहि.) की बीवी हजरत अस्मा (रहि.) भुद बयान करती हैं के जब मेरा निकाह हुवा तो में आटा गुंदना भी नहीं जानती थी. अन्सार की औरतें मुज्लिस थीं. वो मेरा

આટા ગુંદ દિયા કરતી થી. હજરત જુબેર કે પાસ ન જમીન થી
 ઔર ન ગુલામ, નોકર. સિફ એક ઊંટની ઔર ઘોડા. ઉનકે ઘર
 કા સારા કામ બજાતે ખુદ હી ક્રિયા કરતી થી. ઉનકી ઊંટની કે
 લિયે બજૂર કી ગુઠલીયાં કુટ કર દાના કે તૌર પર દેતી થી ઔર
 મદીના સે દો મીલ કી દૂરી સે ઉનકે લિયે ચારા લાતી થી. યહાં તક
 કે હજરત અબુ બક્ર સિદીક (રદિ.) ને મેરી ખિદમત કે લિયે એક
 ગુલામ ભેજા ઔર મુઝે જિમ્મેદારીયોં સે આઝાદ ક્રિયા.

(બુખારી શરીફ-૨૪૫, મુસલમાન ઔરતઃ ૨૦૮/૨)

આજ મુસ્લિમ મુઆશરા ઔરત કી ખિદમત કે ઇસ નેક
 જઝબે સે મહરૂમ બનતા જા રહા હે ઇસી બિના પર આજ હમારી
 હાલત બહુત જિયાદા ખરાબ હો રહી હે. હમારી ઔરતેં ફેશન
 પરસ્તી મેં મુબ્તલા હોકર આઝાદાના ઝિંદગી ગુઝાર રહી હે. ઉન્હેં
 ઇસ બાત કા એહસાસ તક નહીં હે કે ઉનકે શોહર અપને એહલો
 અયાલ કા નફકે કા ઇન્તિઝામ કિસ તરહ કર રહે હે. જબ કે
 ઔરત અગર ચાહે તો કૌમ કી હાલત બદલ સકતી હે. લિબાસ,
 શાદી વગૈરહ કે મસારિફ મેં તબ્દીલી લાકર અપને શોહર કી
 કાફી હદ તક મદદ કર સકતી હે. કયૂંકે વો ઘર કી મલીકા હે. ઘર
 કા સારા નિઝામ ઉસકે હાથ મેં હે. ઔરત કી ઝિંદગી ઔર દીનદારી
 પર હી ખાનદાન કી તરક્કી વ તનજ્જુલી કા દારોમદાર હે. લિહાઝા
 ઔરતોં સે દિલી ગુઝારિશ હય કે વો અપને ઘરોં કો મીઠાલી બનાને
 કી કોશિશ કરે. અલ્લાહ તઆલા ઔરતોં કો દૌલતે ઇમાની સે
 નવાઝ કર નેક હિદાયત અતા ફરમાએ...આમીન.

એક અહમ બાત યે હે કે ઇસ્લામી તાલીમાત પર અમલ

કરને કે નતીજે મેં હર શોહર અપની બીવી સે મુહબ્બત કરને લગેગા. ઔરત ઘર કે કામ-કાજ કો એહમિયત દે. શોહર કે હુકમ કો બજા લાએ. લિહાઝા અગર ઔરત નિકાહ કે બાદ શોહર કે ઘર કો અપના ઘર સમજે, ઘર કે સારે કામ ખંધા-પેશાની કે સાથ બજા લાએ. સાસ ઔર સુસર કી ખિદમત કરે, ઉનકા દિલ જીત લે ઔર શરીઅત કે મુતાબિક સારે અહકામ બજા લાએ તો યકીનન ઘર ઉસકે લિયે જન્નત બન જાએગા. ગરીબ ઘરાના હોગા તબ ભી એસા સુકૂન મયસ્સર આયેગા કે દૂસરી ઔરતેં ઉસપર રશક કરેંગી. લેકિન આજ ઇસ્લામી તાલીમ સે લાઈલ્મી કાહિલી ઔર ઘર કે કામોં સે નાવાકફિયત કી હાલત મેં નિકાહ હોતે હેં. લડકીયાં અલગ રેહને કી કોશિશ મેં લગ જાતી હેં. સાસ ઔર સસુર કો અપને લિયે બોજ તસવ્વુર કરતે હેં. ઉનકી નસીહત પર રોને લગતી હેં. ઝગડા કર કે પૂરે મોહલ્લેવાલોં કો જમા કરતી હેં ઔર ઘર કો જહન્નમ કા ઘડા બના લેતી હેં ઔર શોહર ઔર માં-બાપ કો ભી ઔરત કે સાથ બેટી-બહન જૈસા મામલા કરના ચાહિયે. પ્યાર-મુહબ્બત સે રખ્ખે. અચ્છે અખ્લાક પેશ કરે. ઔરત કા દિલ જીતે ફિર દેખના ઔરત ઘર કો જન્નત કા નમૂના બના દેગી.

(૨) હઝરત આઈશા (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે મૈને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ સે દરયાફત ક્રિયા કે ઔરત પર સબસે ઝિયાદા હક કિસકા હૈ? તો આપને ઇરશાદ ફરમાયા કે ઉસકે શોહર કા. ફિર મૈને અર્ઝ ક્રિયા મર્દ પર કિસકા હક હૈ? આપને ફરમાયા કે ઉસકી માં કા.

(તરગીબ વ તરહીબ, ફતાવા રહીમીયા-૧૬૫/૮)

(૩) હઝરત ઈબ્ને અબી અવફા કી એક લખ્ખી રિવાયત હે કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે અગર ઈસ્લામ મેં અલ્લાહ કે અલાવા કિસી કો સજદા કરના જાઈજ હોતા તો મેં ઔરત કો હુકમ દેતા કે વો અપને શોહર કો સજદા કરે. કસમ હે ઉસ જાત કી જિસકે કબ્જે મેં મેરી જાન હે કે ઔરત અપને રબ કે હુકૂક ઉસ વકત તક અદા નહીં કર સક્તી જબતક વો અપને શોહર કે હુકૂક અદા કરે. ઔરત કો ઉસકા શોહર બુલાએ ઔર ઔરત ઊંટ કે ઉપર સવાર હો તબ ભી શોહર કો અપની જાત સે ફાઈદા ઉઠાને કે લિયે ન રોકે.

(ઈબ્ને માજા, મુસલમાન ઔરત: ૧૮૬, મિશકાત: ૨૮૧)

(૪) હઝરત અબૂ ઉમામા (રદિ.) સે રિવાયત હે કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે તીન શખ્સ એસે હે કે ઉનકી નમાઝ ઉનકે કાનોં સે તજાવુઝ નહીં કરતી (કુબૂલ નહીં હોતી) :

- (૧) એસા ગુલામ જો ભાગ ગયા, યહાં તક કે વો વાપસ આ જાએ.
- (૨) એસી ઔરત જો ઈસ હાલ મેં રાત ગુઝારે કે ઉસકા શોહર (ઉસકી નાફરમાની, બદ-અખ્લાકી કી વજહ સે) ઉસસે નારાઝ હો.
- (૩) એસા ઈમામ કે લોગ ઉસકે ફિસ્ક યા કિસી શરઈ ખરાબી કી વજહ સે ઉસે પસંદ ન કરતે હોં.

(મિશકાત-૧૦૦)

(પ) હઝરત કઅબ ઇબ્ને અુજરહ (રહિ.) સે રિવાયાત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા કે કયા મૈં તુમહેં ઐસે મર્હોં કી ખબર ન હું જો જન્નત મેં જાએંગે. હમને કહા, અય રસૂલુલ્લાહ ﷺ કયોં નહીં. તો રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા કે અંબિયા જન્નત મેં હેં. સિદીકીન જન્નત મેં હેં. બચ્ચા જન્નતી હૈ. જો આદમી શહર કે કિસી કિનારે મેં રેહતા હો ઔર અલ્લાહ કી રજા કે લિયે અપને ભાઈ કી મુલાકાત કે લિયે જાએ વોભી જન્નતી હૈ. ફિર અલ્લાહ કે નબી ﷺ ને ફરમાયા કે કયા મૈં તુમહારી ઐસી ઔરતોં કે બારે મેં ખબર ન હું જો જન્નતી હોં ઔર જન્નત મેં જાએંગી. સહાબા ને જવાબ દિયા, અય અલ્લાહ કે રસૂલ કયૂં નહીં. તો આપને ફરમાયા કે વો ઔરત જો અપને શોહર સે બહુત ઝિયાદા મોહબ્બત કરનેવાલી હો ઔર ઝિયાદા બચ્ચે જનનેવાલી હો. જબ ઔરત બદસુલૂકી સે પેશ આયે યા ઔરત કે સાથ બદસુલૂકી કી જાએ તો ઔરત કહે કે મેરા સર તુમહારે હાથોં મેં હૈ. થોડી દેર કે લિયે ભી પલક નહીં ઝપકને હુંગી. જબતક તુમ રાઝી ન હો.

(તબરાની, મુસલમાન ઔરત: ૧૦૯)

(દ) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ (રહિ.) સે રિવાયત હૈ કે એક ઔરત ને આકર કહા કે મુજે ઔરતોં કી તરફ સે નુમાઈન્દા બનાકર ભેજા હૈ. જો ઔરતેં જાનતી હેં ઔર જો ઔરતેં નહીં જાનતી વો સબ યે જાનને કી મુશ્તાક હેં કે અલ્લાહ તઆલા મર્દ ઔર ઔરત દોનોં કા રબ હૈ ઔર મઅબૂદ હૈ ઔર આપ મર્દ ઔર

औरत दोनों के रसूल हैं. अल्लाह ने जिहाद मर्दों पर ફर्ज किया है. वो जिहाद कर के सवाब हासिल करते हैं और अगर शहीद हो जायें तो अल्लाह के यहां द्वाँधी जिंदगी पाकर उनके लिये मुनासिब रिजक दिया जाता है. लिहाजा हमारे लिये कोई ऐसी ईबादत है जिस पर अमल कर के हम उनके बराबर हो सकें. आपने फरमाया के अपने शोहर की ईताअत और उनके हुक्क की अदायगी. मगर ऐसा करनेवाली औरतें बहुत ही कम हैं.

(तबरानी, मुसलमान औरत: १८०)

(७) उजरत अब्दुल्लाह बिन अब्र (र.हि.) रसूलुल्लाह ﷺ से रिवायत करते हैं के अल्लाह तआला ऐसी औरत की तरफ नजर नहीं फरमाते जो अपने शोहर का शुकर अदा नहीं करती. भावजूद के वो अपने शोहर से बेपरवाह भी न हो.

(नसई)

नोध : (अफसोस आज औरतें कपडे और जेवर के मामुली जगडों को लेकर घर से निकल पडी होती हैं. क्या इस्लाम की यही तालीम है? नहीं हरगिज नहीं. ऐसी औरतें इस्लामी तालीमात को जहनाम करती हैं.)

मेरी मांयें और जहनें ! मरा गौर करें !

रसूलुल्लाह ﷺ ने शोहर के हुक्क के मुतअद्विक किस कदर ताकीद फरमाई है. मगर आज मामुली जगडों की बिनापर औरतें शोहर के घर से निकल जाती है और

માં-બાપ ભી લડકી કો સહી રાહ બતાને કે બજાએ કભી કપડે
 ઓર ઝેવર કો લેકર તો કભી શોહર કે માં-બાપ સે અલાહિદા
 રેહને કે મુતઅલ્લિક અપની લડકી કી હોસલા અફઝાઈ કરતે હૈં
 ઓર ઘર હી પર બીઠા રખતે હૈં. કયા યહી ઇસ્લામી તાલીમ હૈં?
 હરગિઝ નહીં. એસી ઓરતેં ઇસ્લામી તાલીમાત કો બદનામ કરતી
 હૈં. હાલાંકે કિસી શરઈ ઉઝર કે બગૈર શોહર કે ઘર ન ભેજના
 હરામ ઓર ગુનાહ હૈં ઓર જો માં-બાપ લડકી કો શોહર કે ઘર
 જાને સે રોકતે હૈં વો ઝાલિમ હૈં. (મુસલમાન ઓરત-૯૪)

લિહાઝા દુનિયા ઓર આખિરત કો આબાદ કરને કા
 યહી તરીકા હૈં કે ઇસ્લામી તાલીમાત કે મુતાબિક હર ગમી ઓર
 ખુશી કે મોકે પર શોહર કી ફરમાંબરદારી કરતે હુએ ઉસકે હુકૂક
 અદા કરકે અલ્લાહ કી રઝામંદી હાસિલ કરને કી કોશિશ કી
 જાએ. યહી શોહર કી ખદમત જિહાદ કે બરાબર હૈં.

(૮) હઝરત અબુ હુરૈરહ (રદિ.) સે રિવાયત હૈં કે
 રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા કે જબ શોહર કે બુલાવે
 પર બિવી ઇન્કાર કર દે ઓર શોહર ગુસ્સે કી હાલત મેં રાત
 ગુઝારે તો ફરીશ્તે સુબહ તક ઉસ ઓરત પર લઅનત કરતે હૈં.
 (બુખારી શરીફ, મિશકાત: ૨૮૦)

(૯) હઝરત મુઆઝ બિન જબલ (રદિ.) સે રિવાયત હૈં
 કે જબ કોઈ ઓરત અપને શોહર કો સતાતી હૈં તો ઉસકી હૂર
 બીવી કો કેહતી હૈં કે ખુદા તુજે હલાક કરે. વો તો તેરે પાસ કુછ હી
 દિનોં કે લિયે આયા હૈં. ઉસકે બાદ તુજે છોડ કર વો હમારે પાસ
 આનેવાલા હૈં. (મિશકાત: ૨૮૧)

અબ હમ કુછ મસાઈલ લિખતે હૈં, જિનકો અચ્છી તરહ સમજ લેં ઔર અમલ કરને કી કોશિશ કરેં.

પાકી કે મસાઈલ

હેઝ કા બયાન

હેઝ કી તઅરીફ

હેઝ વ નિફાસ કા ખૂન ઔરતોં કે લિયે અલ્લાહ કે મુકર્રર કરદા તખ્લીકી નિજામ કા એક હિસ્સા હૈ ઔર બચ્ચાદાની કે અંદર બચ્ચે કી પરવરિશ ભી ઇસી હેઝ કે ખૂન સે હોતી હૈ. ઇસીલિયે ઝમાને હમલ મેં વો ખૂન બંદ હો જાતા હૈ ઔર નાલ કે ઝરિયે બચ્ચે કી પરવરિશ હોતી હૈ. ફિર બચ્ચા પૈદા હોને કે બાદ દુબારા વો ખૂન શરૂ હો જાતા હૈ. ઇસ હેઝ કે ખૂન કા જારી રેહના ઔરત કી સેહત કી અલામત હૈ.

હેઝવાલી ઔરતોં કે લિયે નમાઝ, રોઝહ, તિલાવત કી મુમાનઅત હૈ. ઇન ઇબાદતોં કો અદા ન કરના, વો ઇબાદત કે એહતરામ કી વજહ સે હૈ. ઇસ નાપાકી કે જારી રેહતે હુએ ઇન ઇબાદતોં કા અંજામ દેના મુનાસિબ નહીં હૈ. હઝરત મુઆઝહ (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે એક દિન મૈંને ઉમ્મુલ મોમિનીન હઝરત આઈશા (રદિ.) સે સવાલ કિયા કે કયા બાત હૈ. ઔરત પર નાપાકી કે અય્યામ કે રોઝોં કી કઝા લાઝિમ હૈ. મગર નમાઝ કી

કઝા લાઝિમ નહીં. યે સુનકર હઝરત આઈશા નારાઝ હો ગઈ
 ઔર ફરમાયા કે કયા તુમ ભી ખારજીયો (એક ફિરકા) કી તરહ
 સવાલ કરતી હો. જો દીન મેં તશદુદ (સખ્તી) પેદા કરતે હૈં. હઝરત
 મુઆઝહ ને ફરમાયા કે મેં તો સિફ સવાલ કર રહી થી. તો હઝરત
 આઈશા (રદિ.) ને ફરમાયા કે બાત યે હે કે હમારે સાથ યે હાલત
 જબ પેશ આતી થી તો હમેં રોઝોં કી કઝા કા હુકમ દિયા જાતા
 ઔર નમાઝોં કી કઝા કા હુકમ નહીં દિયા જાતા થા.

(બુખારી શરીફ: ૩૨૧, મુસ્લિમ: ૩૩૫, કિતાબુલ મસાલિહ: ૧૧)

હેઝ વ નિકાસ કે મસાઇલ ચુંકે બારીક વ પેચીદહ હોતે
 હૈં. ઘસલિયે થહાં પર મોટે-મોટે મુખ્તસર મસાઇલ કો બચાન
 કિયા જાતા હૈ.

ઔરતોં કો જો ખૂન આતા હૈ, ઉસકી કિતની કિસ્મેં હૈં.

ઔરતોં કો જો ખૂન આતા હૈ ઉસકી ત્રીન કિસ્મેં હૈં :

(૧) હૈઝ (માસિક, માહવારી)

(૨) નિકાસ

(૩) ઇસ્તિહાઝા

હેઝ ઐસા ખૂન હૈ જિસકો બાલિગા ઔરત (કમ સે કમ
 નવ સાલ કે બાદ સે પચપન સાલ તક) કો આગે કે રાસ્તે બચ્ચાદાની
 મેં સે હર મહિને આદતન નિકલતા હૈ. ઇસકો હૈઝ, માસિક યા
 મહવારી ભી કેહતે હૈં.

મરાકીલ ફલાહ-૭૪, કિતાબુલ મસાઈલ, શરહે વકાયા: ૧૦૮/૧)

હેઝ કે અવ્યામ ચાની દિન કિતને હેં

(૨) હેઝ કી કમ સે કમ મુદત ત્રીન દિન ઔર ત્રીન રાત હે. ઇસસે કમ જો ખૂન આતા હે વો હેઝ નહીં, બિમારી કા ખૂન હે.

(હિદાયા-૬૨/૧, ફતાવા રહીમીયા-૪૬/૪, ઉમ્દતુલ ફિક્ક-૨૯૨/૧)

(૩) હેઝ કી ઝિયાદા સે ઝિયાદા મુદત દસ દિન-રાત હે. ઇસસે ઝિયાદા જો ખૂન આતા હે વો હેઝ નહીં હે.

(૪) પાકી કી મુદત કમ સે કમ પંદરહ દિન હે. ઇસસે કમ મેં જો ખૂન આયેગા વો હેઝ નહીં. (શામી:૪૭૬/૧)

હેઝ કે ખૂન કા રંગ કેસા હોતા હે

(૫) હેઝ કી મુદત મેં જો ખૂન આતા હે ઉસકે કઈ રંગ હોતે હે. (૧) લાલ (૨) ઝર્દ (પીલા) (૩) ખાકી (મટ્ટી જેસા) (૪) ગદલા જિસમેં લીલા રંગ કમ હો. (૫) સીયાહ (કાલા) (૬) સબ્ઝ (લીલા). યે સબ હેઝ કે ખૂન હે. હાં, અગર ખાલિસ સફેદ માદ્દા દેખા તો વો હેઝ નહીં હે. (ફતાવા આલમગીરી-૩૬/૧,

હિદાયા-૬૩/૧, ઉમ્દતુલ ફિક્ક-૨૯૧/૧, બહરૂર રાઈક-૧૯૨/૧)

હેઝ કા ખૂન કબસે શુમાર હોગા

(૬) ખૂન જબ શર્મગાહ સે નિકલ કર બાહર બદન પર આ જાએ તબ સે હેઝ કા ખૂન શુમાર હોગા. અગર કિસી કો ખૂન નિકલા લેકિન બાહર નહીં આયા, અંદર હી રહા યા જો કપડે યા રૂઈ વગેરહ રખ્યા થા ઉસ પર ખૂન કા દાગ, નિશાન દિખાઈ નહીં દિયા તો હેઝ શુમાર નહીં હોગા. જબ ખૂન બહાર નિર્ગલ

જાએ તબ હી હેઝ શુમાર હોગા.

(જુબદુલ ફિકહ-૧૦૬/૨, શરહે વકાયા-૧૦૮/૧, ઉમ્દતુલ ફીકહ-૨૯૧/૧)

કિસી ઔરત કી આદત બદલ જાએ તો કયા કરે

(૭) અગર કિસી ઔરત કો ત્રીન યા ચાર યા પાંચ દિન કી આદત થી. ફિર કિસી મહિને મેં ખૂન દો ચાર દિન ઝિયાદા આ ગયા તો અગર યે ખૂન દસ દિન સે ઝિયાદા ન હો તો યે સબ હેઝ શુમાર હોગા ઔર અગર કિસી ઔરત કો આદત સે ઝિયાદા ખૂન આ ગયા ઔર વો દસ દિન સે ઝિયાદા હો ગયા તો આદત કે અલાવા જો દિન ખૂન આયા વો દિન ઈસ્તિલાઝા-બિમારી કા ખૂન હોગા, તો વો ઔરત આદત કે અલાવા કે દિનોં મેં પાક સાફ હોકર નમાઝ વગૈરહ શુરૂ કર દે. મિસાલ કે તૌર પર કિસી કી આદત સાત દિન કી હૈ, લેકિન ઈસ મહિને નવ દિન તક ખૂન આતા રહા તો પૂરે નવ દિન હેઝ કે શુમાર હોંગે. (શામી, કિતાબુલ ફતાવા: ૧૦૮/૨)

અગર કિસી ઔરત કો પેહલી મરતબા ખૂન આયે ઔર મુસલસલ જારી રહે તો કયા કરે

(૮) અગર કિસી ઔરત કો પેહલી હી મરતબા ખૂન આયા ઔર વો મુસલસલ દસ દિન સે ઝિયાદા જારી રહા, તો શુરૂ કે દસ દિન હેઝ કે શુમાર હોંગે ઔર બાકી કે બીસ દિન પાકી કે. ઈસમેં વો નમાઝ, રોઝા વગૈરહ સારી ઇબાદતેં અદા કરે.

(કિતાબુલ મસાઈલ, બેહિશ્તી ઝેવર)

पाकी की मुद्दत कितनी है

(८) पाकी की मुद्दत कम से कम १५ दिन है। यानी अंकु हैज से पाक होने के बाद दूसरे हैज आने तक कम से कम १५ दिन औरत पाक रहे सकती है। अगर किसी औरत को तीन दिन भून आने के बाद पंद्रह दिन बंद हो गया, फिर उसके बाद भून होबारा शुरू हुवा तो ये वक्फा सही होगा। यानी तीन दिन तो हैज और पंद्रह दिन पाकी के और अगर तीन दिन से कम भून आकर बंद होय गया और पंद्रह दिन या उससे ज़ियादा बंद रहा या भून तो तीन दिन आया और वक्फा यानी भून बंद रहने के (पाकी के दिन) पंद्रह दिन से कम रहे तो ये सारे दिन भून जारी रहने के होंगे। सिर्फ़ फर्क इतना होगा जिसको पेहली भरतबा भून आया वो शुरू के दस दिन हैज शुमार करेगी और बाकी के दिन इस्तिहाज़ा और जिसको छर मछिने आदत मुकर्रर हो वो अपनी आदत के दिनों को तो हैज शुमार करेगी और बाकी दिन इस्तिहाज़ा। (किताबुल मसाईल: २०४, मशकियुल फ़लाह: १४१)

अगर किसी औरत को इर्ज़ नमाज़ के दूरमियान में भून आये तो क्या करे

(१०) अगर किसी औरत को इर्ज़ नमाज़ के दूरमियान भून आ गया तो वो नमाज़ बिदकुल मआफ़ है और अगर नफ़ल नमाज़ शुरू की और भून आया तो उसकी कज़ा करनी होगी।

(शाभी: ४८५/१, किताबुल मसाईल: २०५/१)

**अगर किसी औरत को नमाज़ के
आખिरी वक़्त में ખૂન आये तो क्या करे**

(११) अगर नमाज़ के अखिर वक़्त में હેઝ આ ગયા
और अभी नमाज़ नहीं पढ़ी तब भी उस वक़्त की नमाज़ मआફ
हो જાએगी. (किताबुल मसाईल: २०५, शामी: ४८५)

कितना वक़्त બાકી રેહને से नमाज़ माफ़ होती है

(१२) अगर किसी औरत को દસ દિન से कम में હેઝ
આયા और ऐसे વક़्त में ખૂન બંદ હુવા કે જલ્દી से गुसल कर के
नमाज़ की तकબીરें તેહરીમા કેહ सकती थी तो उस पर नमाज़
उसी वक़्त से ફર્જ है, जिसकी कज़ा करनी होगी और जब ખૂન
બંધ हुआ तो वक़्त ઈત્ના તંગ (કમ) था કે वो गुसल कर के तकबीर
भी नहीं કેહ सकती तो उस पर उस वक़्त की नमाज़ ફર્જ नहीं
હુઈ. अगले वक़्त से नमाज़ પળહે.

(शामी: ४८३/१, किताबुल मसाईल: २०६/१)

(१३) जब હેઝ और निशस का ખૂન અકષર મુદત से
કમ में किसी नमाज़ के शुરૂ वक़्त में બંધ હો જાએ तो અફઝલ યેહ
હે કે गुसल करने में જલ્દી ન કરે, બલકે નમાઝ કે આખરી મુસ્તાહબ
વક़ત तक દેર કરે. એહતિયાત કરે. તાકે દોબારા ખૂન શુરૂ ન હો
જાએ.

(તાતાર ખાન્યા: ૩)

**अगर किसी औरत को रमजानुल मुबारक के
दिनों में भूल बंद हो जाये तो वो क्या करे**

(१४) अगर किसी औरत को रमजानुल मुबारक के दिन में डेरा का भूल बंद हो गया तो वो बक़ीया पुरा दिन जाना-पीना न जाये. शाम तक रोज़ादारों की तरह रेहना जरूरी है. मगर वो दिन रोज़ा में शुमार न होगा. उसकी क़ज़ा लाज़िम है.

(हिदाया: २३०/१, मराक़िल फ़लाह: ६७८, उदयअ ज़वातीन,

किताबुल फ़तावा: ४०६/३)

**अगर किसी औरत को रमजानुल मुबारक में
मुकम्मल दस दिन भूल आने के बाद बंद हो जाये
और वो पाक हो जाये तो वो क्या करे**

(१५) अगर कोई औरत दस दिन मुकम्मल भूल आने के बाद रमजानुल मुबारक की रात के बिल्कुल आख़री हिस्से में पाक दुर्घ के अल्मी सुब्ह सादिक में बंद लम्हात (मिनिट) (सिर्फ़ अल्लाहु अक़बर) केहने के बक़दर वक़त बाकी था तो अगले दिन उसका रोज़ा सही और मोअतबर होगा और अगर तक़बीर केहने के बराबर भी वक़त बाकी न हो तो उस दिन का रोज़ा मोअतबर न होगा और बाद में क़ज़ा लाज़िम होगी.

और अगर किसी औरत को दस दिन से कम में भूल बंद हो गया हो तो अगर रात को गुस्ल करने के बाद तक़बीरे

તહરીમા યાની અલ્લાહુ અકબર કેહને કે બરાબર વકત બાકી હો
તો ઉસકા રોઝા સહી હોગા, વરના સહી ન હોગા. (કિતાબુલ મસાઈલ)

**હાલતે હૈઝ મેં નમાઝ, તરાવીહ
ઔર રોઝે કા કયા હુકમ હૈ**

(૧૬) હાલતે હૈઝ મેં નમાઝ તો બિલ્કુલ મઆફ હૈ.
ઉસકી કઝા ભી નહીં હૈ ઔર રોઝહ ઉસ વકત મેં રખના જાઈઝ
નહી. અલબત્તા ઉસકી કઝા બાદ મેં ભી લાઝિમ હૈ.

(હિદાયા: ૬૪/૧, શરહે વકાયા: ૧૧૪/૧)

(૧૭) હાલતે હૈઝ મેં જો નમાઝેં, તરાવીહ વગૈરહ છુટ
ગઈ હૈં ઉનકી કઝા કરને કી ઝરુરત નહીં. ન કઝા વાજિબ હૈ
ઔર ન મુસ્તહબ. જિસ થીઝ કા સુબૂત હી નહીં, ઉસકા કરના
મુસ્તહબ નહીં. બલ્કે બિદઅત હૈ. હાં, રોઝોં કી કઝા વાજિબ હૈ.
ચુનાન્થે હઝરત આઈશા (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે હમ લોગ
રસૂલુલ્લાહ ﷺ કે ઝમાને મેં યહી કરતે થે કે હાલતે હૈઝ
મેં રોઝોં કી કઝા કરતે ઔર નમાઝ કી કઝા નહીં કરતે થે.

(કિતાબુલ ફતાવા: ૧૦૬/૨, હિદાયા: ૬૩/૧)

હાલતે હૈઝ મેં સજદએ તિલાવત કા કયા હુકમ હૈ

(૧૮) હાલતે હૈઝ યા નિફાસ મેં આયતે સજદા પઞહને

યા સુનને સે પઞ્હનેવાલી ઔરત યા સુનનેવાલી હાએઝા પર સજદા વાજિબ નહીં હોતા.

(બહરૂર રાઈક-૧૧૮/૨,

કિતાબુલ મસાઈલ-૨૦૮, ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૯૬/૧)

અગર હાએઝા ઔરત આયતે સજદા તિલાવત કરે તો સુનનેવાલોં પર સજદા વાજિબ હો જાએઝા.

(કબીરી-૪૬૮, કિતાબુલ મસાઈલ-૨૦૮/૧, શામી-૫૮૧/૨,

અહસનુલ ફતાવા)

**હાલતે હેઝ મેં કુરઆન કો પઞ્હના,
ઉસકો હાથ લગાના કેસા હે**

(૧૮) હાલતે હેઝ મેં તિલાવત કે ઈરાદે સે કુરઆન પઢના જાઈઝ નહીં. (કિતાબુલ મસાઈલ: ૨૦૮, ઉમ્દતુલ ફિકહ: ૨૯૬/૨)

(૨૦) હાલતે હેઝ યા જનાબત મેં કુરઆન મજ્હદ કો બગૈર ગીલાફ કે ધુના જાઈઝ નહીં ઔર ન પઞ્હના. હાં, અલબત્તા વો શખ્સ જિસપર ગુસ્લ વાજિબ ન હો.

હેઝ યા જનાબત કી હાલત મેં ન કુરઆન મજ્હદ કે ગીલાફ કો ધુના જાઈઝ હૈ ઔર ન ઉસકી તિલાવત જાઈઝ હૈ. હાં, વો ઔરત જો હેઝ કી હાલત મેં ન હો ઔર ઈસી તરહ કિસી ઔરત પર ગુસ્લ વાજિબ ન હો તો ઐસી ઔરત કુરઆન મજ્હદ કો હાથ લગાએ બગૈર પઞ્હ સકતી હૈ. માહવારી કી હાલત મેં કુરઆન મજ્હદ પઞ્હને કી મુમાનઅત શરીહ હદીથ સે સાબિત હૈ.

(તિરમીઝી શરીફ કી રિવાયત હૈ કે ગુસ્લ વાજિબ હો તો

વો કુરઆન કો ન પળહે.)

અલબત્તા એક આયત સે કમ કી તિલાવત કરના યા કિસી આયતે કુરઆન કો કુરઆન કી નિઘ્યત સે નહીં બલકે દુઆ કી નિઘ્યત સે પળહના દુરુસ્ત હૈ.

(કિતાબુલ ફતાવા-૧૦૪/૨,
ફતાવા રહીમિયાહ-૪૯/૪, ફતાવા આલમગીરી,
આપકે મસાઈલ ઔર ઉનકા હલ-૭૩/૨, ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૯૭/૨)

(૨૧) હૈઝ કી હાલત મેં હર તરહ કી દુઆએ પળહના જાઈઝ હૈ. હત્તા કે વો દુઆએ પળહના ભી જાઈઝ હૈ જિનકે અલ્ફાઝ કુરઆને કરીમ ઔર અહાદીથે નબવીયા મેં વારીદ હૈં.

(કિતાબુલ મસાઈલ: ૨૧૦/૧)

જિસ પર ગુસ્લ વાજિબ હૈ ઉસકો કુરઆન મજહૂદ છુના જાઈઝ નહીં. હાં, અગર કોઈ એસી કિતાબ જિસમેં ઝિયાદા હિસ્સા દૂસરે મઝામીન યા દુઆઓં કા હો યા કુછ આયતે કુરઆની ભી લીખી હો તો ઉસકો પળહના જાઈઝ હૈ. હાં, જહાં પર આયત લીખી હો વહાં પર હાથ લગાના જાઈઝ નહીં.

(કિતાબુલ ફતાવા)

હાલતે હૈઝ મેં મસ્જિદ મેં આના,
બેઠના ઔર બાતેં કરના કેસા હૈ

(૨૨) હાલતે હૈઝ મેં મસ્જિદે શરઈ કે અંદર જાના જાઈઝ નહીં હૈ. મસ્જિદ કે બાહર કામોં કા યે હુકમ નહીં હૈ.

(શામી-૪૮૬/૧, કિતાબુલ ફતાવા-૯૬/૨,
ફતાવા આલમગીરી, ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૯૭/૨)

મસ્જિદ કોઈ ભી હો દાખલ હોના, બેઠના બિલ્કુલ હરામ
હે. ઈસી તરહ બઅઝ મસ્જિદોં મેં કમરે છત કે ઉપર હોતે હેં. તો
એસે કમરોં મેં ભી દાખલ હોના, આના, જાના જાઈઝ નહીં.

(આલમગીરી-૩૫)

**હાલતે હૈઝ કે દિનોં મેં ઓરત
નમાઝ કે અવકાત મેં કયા અમલ કરે**

(૨૩) હાલતે હૈઝ મેં નમાઝ, તિલાવત કે અલાવા
અવરાદ વ વઝાઈફ કા એહતમામ કરે. બલ્કે મુસ્તહબ અમલ યે
હે કે હર નમાઝ કે વકત વુજૂ કરકે મુસલ્લે પર બેઠ કર નમાઝ
પણ્હને કી મિકદાર સુબહાનલ્લાહ યા અસ્તગફિરલ્લા હલ્લમી
લા ઇલા-હ ઇલ્લા હુવલ હક્યુલ કચ્યૂમ વ અતૂબુ ઇલચહ
પણ્હે. તો ઉસકે આમાલનામેં મેં હઝાર રકાત લિખી જાતી હે ઓર
સત્તર હઝાર ગુનાહ મુઆફ હોતે હે ઓર દરજાત બઢ જાતે હેં.
ઈસ્તિગ્ફાર કે હર લફઝ પર એક નૂર મિલતા હે ઓર જિસ્મ કે
હર રંગ કે એવજ હજ વ ઉમરાહ લીખા જાતા હે.

(ફતાવા રહીમીયા-૪૯, મજલીસુલ અબરાર-૫૬૭,

કિતાબુલ મસાઈલ-૨૦૬, ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૯૫/૧)

**હાલતે હૈઝ મેં સોહબત (હમબિસ્તરી) કરના,
બીવી સે ફાઈદા ઉઠાના, ઘસ કા કયા હુકમ હે**

(૨૪) હાલતે હૈઝ યા નિફાસ મેં જિમાઅ કરના

(સોહબત) બિલ્કુલ હરામ વ નાજાઈઝ છે. કુરઆન કરીમ મેં
 ઉસકી મુમાનઅત વારિદ હુઈ છે. યહાં તક કે બાઝ ફુકહા ને ઈસ
 હાલત મેં સોહબત કો હલાલ સમજનેવાલે પર ફુફ કા ફતવા દિયા
 હે.

(કિતાબુલ મસાઈલ-૨૧૨/૧)

(૨૫) ફતવા રહીમીયા મેં હે કે હેઝ કી હાલત મેં
 સોહબત કરના હરામ છે. ગંદગી ઔર પલ્લીદી હે ઔર સખ્ત ગુનાહ
 કા કામ છે. ઉસ કી હુરમત કુરઆન સે સાબિત છે. કુરઆન મેં
 સુરએ બકરા મેં હે જિસકા ખુલાસા યે હે કે અય નબી ﷺ
 યે લોગ આપ સે હેઝ કે બારે મેં સવાલ કરતે હે. આપ કેહ દીજિએ
 કે વો ગંદી ચીઝ છે. તુમ હેઝ કી હાલત મેં અપની ઔરતોં સે દૂર
 રહો ઔર જબ તક વો પાક ન હો જાએ ઉનસે સોહબત ન કરો.

હદીષ મેં હે મિશકાત શરીફ મેં હે કે અલ્લાહ કે નબી
 ﷺ ને ફરમાયા કે જો કોઈ હાઈઝા ઔરત કે પાસ યા
 ઔરત કે દુબુર (પિછલેવાલે હિસ્સે) મેં યા કાહીન કે પાસ જાએ
 તો વો દીને મુહમ્મદી કા મુન્કીર છે.

(મિશકાત-૫૬)

કુતુબે ફિકહ મેં સરીહ હુરમત વારીદ હે માલાબુદ મેં
 લિખ્યા હે કે હેઝ કી હાલત મેં સોહબત કરના હરામ છે.

ઔર ફુકહા ને યે ભી વઝાહત કી હે કે હલાલ સમજકર
 સોહબત કરના ફુફ છે.

(ફત્વુલ કદીર)

અગર કિસી બદનસીબ સે યે ગુનાહે કબીરા હો જાએ તો

અલ્લાહ સે તૌબા, ઇસ્તિઝ્કાર કરે. ખુબ આહોઝારી સે દુઆ કરે
 ઔર ઉસકે સાથ-સાથ સદકા વ ખૈરાત ભી કરે. કયૂંકે ગુનાહે
 કબીરા કે કરને કી વજહ સે અલ્લાહ કા ગુસ્સા જોશ મેં આતા હે
 ઔર વો સદકા સે ટલ સકતા હે. (ફતાવા રહીમીયા: ૪૮/૪)

હાલતે હૈઝ મેં સોહબત કરના સખ્ત હરામ હે. બલ્કે નાફ
 સે લેકર ઘુટનોં તક કે હિસ્સે કા બગૈર પદે કે શોહર કો હાથ
 લગાના ઔર ધુના ભી જાઈઝ નહીં.

(આપકે મસાઈલ ઔર ઉન્કા હલ-૬૮/૨)

હૈઝ વ નિફાસવાલી ઔરત સે સોહબત કરના, ફાઈદા
 ઉઠાના હરામ હે ઔર ઇસકો જાઈઝ ઔર હલાલ જાનના કુફ હે.

(ઉમ્દતુલ ફિક્હ-૨૮૭/૧, મરાકીબ ફલાહ-૧૪૫)

હાલતે હૈઝ મેં ખાના-પિના

ઔર પકાના કેસા હે

(૨૬) હાલતે હૈઝ મેં ઔરત કા ખાના, પકાના, આટા
 ગુંદના વગૈરહ કામ જાઈઝ હે. ઐસી ઔરત કે મહઝ હાથ લગાને
 સે કોઈ ચીઝ નાપાક નહીં હોતી. ઉસકા પકાયા હુઆ ખાના
 ઇસ્તેમાલ કરના બિલા કરાહત દુરુસ્ત હે ઔર હાલતે હૈઝ મેં
 મહેંદી લગાના જાઈઝ હે ઔર બાદ મેં ઉસકા રંગ બાકી રેહને કે
 બાવજૂદ પાકી હાસિલ હોને મેં કોઈ શુબ્હ નહીં.

(કિતાબુલ મસાઈલ-૨૧૪, કિતાબુલ ફતાવા-૧૫૦,

ફતાવા મહમૂદિયહ-૨૦૮/૫)

**એતેકાફ કી હાલત મેં ઔરત કો હેઝ કે
અલાવા કોઈ દૂસરા ખૂન આએ તો કયા કરે**

(૨૭) અગર કિસી ઔરત ને એતકાફ કિયા ફિર હેઝ કે અલાવા બીમારી કા દૂસરા ખૂન આ ગયા ઔર ઉસને હેઝ સમજ કે એતકાફ તોડ ડાલા ઔર એતકાફ કી જગા સે નિકલ ગઈ તો એતકાફ ફરસિદ હો ગયા, કઝા ઝરૂરી હે. (શામી)

ઇસ્તિહાઝઠ કા ખયાન

ઇસ્તિહાઝઠ કી તઅરીફ

હેઝ યા નિફાસ કે અલાવા બિમારી કી વજહ સે જો મુસલ્સલ ખૂન આતા હૈં ઉસે ઇસ્તિહાઝઠ કેહતે હૈં. જો હેઝ મેં ત્રીન દિન સે કમ ઔર દસ દિન સે ઝિયાદા ઔર નિફાસ મેં ચાલીસ દિન સે ઝિયાદા આનેવાલા ખૂન ઇસ્તિહાઝા કેહલાતા હે.

(શામી, મરાકીલ ફલાહ-૧૪૮,

ઇમ્દતુલ ફિકહ-૨૯૪/૧, હિદાયા-૬૭, શરહે વકાયા-૧૧૮/૧)

મુસ્તહાઝઠ ઔરત કા કયા હુકમ હૈ

(૧) મુસ્તહાઝા ઔરત વો માઝૂર કી તરહ હે, લિહાઝા જિન દિનો મેં ઇસ્તિહાઝા કા ખૂન જારી હોગા. ઉન દિનો કી નમાઝ

કો નહીં છોડેગી. બલ્કે માઝૂર કી તરહ હર હર નમાઝ કે લિયે અલગ વુઝૂ કરે કે નમાઝ કો અદા કરેગી ઔર ઇસ્તિહાજા કે ઝમાને મેં શોહર કે લિયે બીવી સે ફાયદા ઉઠાના હલાલ હોગા.

(શામી-૪૯૫/૧, શરહે વકાયા-૧૨૦/૧)

ઔરત મુસ્તહાજહ કબ કંદલાતી હૈ

(૨) લડકીયાં કમ સે કમ નવ સાલ કી ઉમ્ર મેં બાલીગ હોતી હૈ. લિહાજા નવ સાલ મેં કમ મેં આનેવાલા ખૂન ઇસ્તિહાજા હોગા, હૈઝ ન હોગા.

(શામી-૪૯૫/૧, બદાએઅ-૧૫૭/૧)

૫૫ સાલ કી ઉમ્ર મેં ખૂન આયે તો ઉસ કા કયા હુકમ હૈ

(૩) ૫૫ સાલ કી ઉમર કે બાદ અકષર હૈઝ નહીં આતા. લિહાજા અગર ઉસ ઉમ્ર કે બાદ ઔરત કો ખૂન આયે તો ફિર ખૂન કો દેખા જાએગા, યાની સુખીં યા સિયાહી હો તો વો હૈઝ હૈ. અગર દૂસરા કોઈ રંગ હો તો વો હૈઝ નહીં હૈ. હાં, અગર ઉસ ઔરત કી આદત પેહલે સે ઉસ દૂસરે રંગ કે ખૂન આને કી થી તો વો ખૂન ભી હૈઝ શુમાર હોગા.

(શામી-૫૦૩/૧, ફતાવા આલમગીરી-૩૬/૧, ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૯૧/૧)

**હાલતે હમલ મેં ઔરત કો ખૂન
આયે તો ઉસ કા કયા હુકમ હૈ**

(૪) અગર કિસી ઔરત કો હાલતે હમલ મેં જો ખૂન આતા હૈ વો હેઝ નહીં હૈ, ઇસ્તિહાજા હૈ તો વો ઔરત ઇન દિનોં નમાઝ, રોઝા વ સારી ઇબાદતેં અદા કરેગી.

(શામી, હિદાય-૬૯/૧, ફતાવા આલમગીરી-૩૬/૧)

**હાલતે હૈઝ ઔર નિફાસ મેં
એતકાફ કા કયા હુકમ હૈ.**

હેઝ યા નિફાસ કી હાલત મેં ઔરત કો એતકાફ કરના જાઈઝ નહીં ઔર અગર એતકાફ કે દરમિયાન હૈઝ યા નિફાસ શુરૂ હો ગયા તો એતકાફ ટુટ જાએગા.

અગર યે એતકાફ નફલ થા તો ઉસકી કઝા લાઝિમ નહીં.

ઔર અગર મસ્નુન (રમઝાન કે આખરી અશરે કા) એતકાફ થા તો પાક હોને કે બાદ સિર્ફ ઉસી દિન કી કઝા કરે, જિસ મેં ખુન આયા થા. ટુટને કે બાદ યે એતકાફ નફલ હો ગયા. યાહે ઉસકી કઝા રમઝાન હી મેં કર લે યા રમઝાન' કે બાદ નફલ રોઝહ કે સાથ કર લે. (બદાએઅ-૧૦૮, અહસનુલ ફતાવા-૫૦૧, ૪)

નિકાસ કા બચાવ

નિકાસ કિસે કેહતે હૈ

(૧) નિકાસ બચ્ચે કી પૈદાઈશ કે બાદ આગે કે રાસ્તે સે જો ખૂન આતા હૈ ઉસકો કેહતે હૈ.

(નુરુલ ઇઝાહ, શામી-૪૮૬/૧, હિદાયા-૬૮/૧, ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૮૩/૧)

નિકાસ કી મુદત કિતની હૈ

(૨) નિકાસ કી કમ સે કમ કી કોઈ મુદત નહીં હૈ. થોડી દેર ભી ખૂન આકર બંદ હો સકતા હૈ ઓર નિકાસ કી અકસર મુદત ૪૦ દિન હૈ ઓર યે ભી મુમકિન હૈ કે કિસી ઓરત કો બિલ્કુલ ખૂન ન આયે ઓર ૪૦ દિન સે ઝિયાદા ખૂન આયે તો વો નિકાસ નહીં હૈ.

(શામી-૪૮૭/૧, હદયએ ખ્વાતીન-૮૦,

હિદાયા-૭૦/૧, ફતાવા આલમગીરી-૩૭/૧)

અગર કિસી ઓરત કો ખૂન ૪૦ દિન સે ઝિયાદા આ જાયે તો કયા કરે

(૩) અગર કિસી ઓરત કો ખૂન ચાલીસ દિન સે બળ્હ ગયા તો અગર યે પેહલા હી બચ્ચા હૈ તો ચાલીસ દિન નિકાસ કે

હેં ઔર ચાલીસ દિન સે જિત્ના ઝિયાદા ખૂન આયા હે વો બિમારી કા ખૂન હે. લિહાઝા ચાલીસ દિન કે બાદ ન્હાએ ઔર નમાઝ પઞ્હના શુરુ કર દે ઔર ખૂન બંધ હોને કા ઇન્તિઝાર ન કરે.

(૪) અગર યે પેહલા બચ્ચા નહીં હે, ઇસસે પેહલે ભી બચ્ચે જન ચુકી હે ઔર ઉસકી આદત ભી માલુમ હે તો ઇતને દિન નિફાસ કે હેં ઔર જો આદત સે ઝિયાદા હેં વો બિમારી કા ખૂન હે.

(ખ્વાતીન કે ફીકહી મસાઈલ,

ફતાવા આલમગીરી-૩૭/૧, શામી-૪૯૮/૧)

અગર કિસી ઔરત કા બચ્ચા આધે સે
ઝિયાદા નિકલ આયા લેકિન પુરા નહીં નિકલા,
ફિર જો ખૂન આયે તો ઉસ કા કયા હુકમ હે

(૫) અગર કિસી ઔરત કા આધે સે ઝિયાદા બચ્ચા નિકલ આયા લેકિન અભી પુરા બચ્ચા બહાર નહીં નિકલા તો ઉસ વક્ત જો ખૂન આયેગા વો ભી નિફાસ હે. અગર આધે સે ઝિયાદા નિકલા અકષર આઝા બહાર નહીં આયે તો જો ખૂન નિકલેગા વો બિમારી કા ખૂન હે. અગર હોશ વ હવાસ હો, હિમ્મત હો તો નમાઝ પઞ્હ લે વરના ગુનેગાર હોગી. અગર ન હો સકે તો ઇશારે સે પઢ લે, કઝા ન કરે. લેકિન નમાઝ પઞ્હને સે બચ્ચે કે ઝાએ હોને કા ડર હો તો બાદ મેં પઞ્હ લે. (શામી, કિતાબુલ મસાઈલ, હદયે ખ્વાતીન-૯૦,

ફતાવા આલમગીરી-૩૭/૧, ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૮૩/૧)

નિકાસ કા ખૂન કબ સે શુમાર હોગા

(૬) અગર કિસી ઔરત કા ઓપરેશન કરકે બચ્ચે કો નિકાલા તો ખૂન આગે કે રાસ્તે સે નહીં નિકલા તો નિકાસ શુરુ ન હોગા. હાં, અગર ખૂન આગે કે રાસ્તે સે નિકલા તો ઔરત નિકાસવાલી શુમાર હોગી.

(કિતાબુલ મસાઈલ-૨૧૬/૧, આલમગીરી-૩૧/૧)

અગર કિસી ઔરત કો બચ્ચા પૈદા
હોને કે બાદ ખૂન ન આયે તો કયા કરે

(૭) અગર કિસી ઔરત કો બચ્ચા પૈદા હોને કે બાદ ખૂન ન ભી આયે તો ભી ગુસ્લ વાજિબ હૈ ઔર જબ ખૂન આયે તો ઉસકે બાદ ગુસ્લ કરના જરૂરી હૈ.

(આલમગીરી-૩૭/૧, ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૮૩/૧)

અગર કિસી ઔરત ને અપના હમલ ગિરા દિયા
યા ઉસ કા હમલ ગિર ગયા, ફિર ઉસ કે બાદ
જો ખૂન આયે તો ઉસ કા કયા હુકમ હૈ

(૮) અગર કિસી ઔરત કા હમલ (બચ્ચા) ગિર ગયા
યા ગિરા દિયા તો અગર ચાર માહ યા ઉસસે ઝિયાદા કે હમલ કો
સાકિત કરને પર (ગિરાને પર) જો ખૂન આયેગા વો નિકાસ સમ જા

જાએગા. ચાહે હમલ ગિર જાએ યા દવા યા કોઈ દૂસરે તરીકે સે ગિરા દે વો ખૂન નિકાસ હી સમજા જાએગા.

(દુર્રે મુખતાર શામી-૫૦૦/૧)

(૯) અગર જિસ હમલ કો ગિરાયા હૈ યા ગિર ગયા હૈ અગર વો ચાર માહ સે કમ હૈ, ઉસકે બાદ જો ખૂન આતા હૈ અગર વો મુસલ્સલ ત્રીન રોઝ તક હો યા દસ દિન કે અંદર હો તો હૈઝ શુમાર હોગા. બશર્તે કે ઉસસે પેહલે ૧૫ દિન પાકી કી હાલત મેં રહી હો તો હૈઝ શુમાર હોગા વરના બિમારી કા ખૂન હોગા.

(ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૮૩/૧)

(૧૦) અગર બચ્ચે કા કોઈ ઉઝૂવ ઝાહિર નહીં હુવા થા યાની કોઈ ઉઝૂવ નહીં બના થા તો જો ખૂન આયા થા વો બિમારી કા હૈ વરના હૈઝ હૈ.

**અગર બચ્ચા પૈદા હોને સે પેહલે
ખૂન આયે તો ઉસ કા કયા હુકમ હૈ**

(૧૧) અગર બચ્ચા પૈદા હોને સે પેહલે ખૂન આયા ઔર બાદ મેં ભી ઔર બચ્ચે કે આઝા બન ગયે થે તો જો ખૂન પૈદાઈશ સે પેહલે આયા બિમારી કા હોગા ઔર જો બાદ મેં આયેગા વો નિકાસ કા હોગા.

(ફતવા આલમગીરી-૩૭/૧, ઉમ્દતુલ ફિકહ-૨૮૩/૧)

લિકોરીયા કિસે કેહતે हैं और लिकोरीया का क्या हुकम है

(૧૨) ઔરતો કો બિમારી યા કમઝોરી કી વજહ સે આગે કે રાસ્તે સે સફેદ ચિકના પાની નિકલતા રેહતા હે. જિસે સેલાને રહમ ઔર ડોક્ટર લીકોરીયા કેહતે હે. વો પાની નાપાક હોતા હે. ઉસકે નિકલને સે વુજૂ દૂટ જાતા હે. અગર કપડે પર લગ જાએ તો ઉસે પાક કરના જરૂરી હે. જિસ ઔરત કો કભી-કભી યે બિમારી લાહિક હો વો વુજૂ કરકે નમાઝ, રોઝા અદા કરે. ઉસ પર ગુસ્લ વાજિબ નહીં હે.

(દુર્રે મુખ્તાર શામી-૫૧૫/૧)

(૧૩) અગર કિસી ઔરત કો ઇત્ની કષ્ટ રત સે યે પાની નિકલે કે કિસી નમાઝ કા પુરા વકત ભી એસા ન મિલે કે જિસ મેં યે ફર્ઝ નમાઝ અદા કર સકે તો ફિર યે માઝૂર કે હુકમ મેં હે. અબ ઉસકે લિયે એક નમાઝ કે પુરે વકત મેં એક વુજૂ કાફી હોગા. સફેદી નિકલને સે બારબાર વુજૂ કરના જરૂરી નહીં.

ઔર એસી માઝૂર ઔરત કે હક મેં યે સફેદી નાપાક ન સમજી જાએગી ઔર યે હુકમ ઉસ વકત તક બાકી રહેગા જબ તક કે હર નમાઝ મેં એક મરતબા યે ઉઝર પાયા જાએ.

(ફતાવા મહમૂદિયા-૨૨૪/૫, હદયે ખ્વાતીન-૯૯, ફતાવા ઉસ્માની-૩૬૬/

૧, મરાકિલ ફલાહ-૧૪૮, દુર્રે મુખ્તાર શામી-૫૦૪/૧)

હેઝ, નિફાસ ઓર ઇસ્તિહાઝકે અલકામ

(૧) હાલતે હેઝ મેં નમાઝ પઞહના જાઈઝ નહીં, બિલ્કુલ મઆફ હે. બાદ મેં કઝા ભી નહીં.

(૨) અગર ફર્જ નમાઝ પઞહતે-પઞહતે હેઝ આ જાએ તો નમાઝ હી મઆફ હો જાએગી. ઉસકી કઝા ભી નહીં હે.

(૩) નફલ યા સુન્નત મેં હેઝ આ ગયા તો ઉસકી કઝા જરૂરી હે.

(૪) હાલતે હેઝ મેં રોઝા રખના જાઈઝ નહીં. લેકિન પાક હોને પર ઉસકી કઝા જરૂરી હે.

(૫) આધે રોઝે મેં હેઝ આ ગયા તો વો રોઝા ટુટ જાએગા, બાદ મેં કઝા જરૂરી હે.

(૬) અગર નફલ રોઝે રખ્મે થે ઓર હેઝ આ ગયા તો ઉસકી કઝા જરૂરી હે.

(૭) અગર રમઝાન શરીફ મેં કિસી ઓરત કો દિન મેં ખૂન બંદ હુઆ. ઉસકે લિયે ખાના-પીના દુરુસ્ત નહીં. શામ તક રોઝાદારોં કી તરહ રેહના જરૂરી હે. લેકિન યે રોઝે મેં શુમાર ન હોગા. બાદ મેં કઝા જરૂરી હે.

(૮) અગર કિસી ઓરત કો રાત કો ખૂન બંદ હુઆ ઓર પુરે દસ દિન ખૂન આયા, અગર સુબ્હ સાદિક હોને મેં સિર્ફ ઈતના વક્ત બાકી હે કે એક મરતબા ભી અલ્લાહુ અકબર નહીં કેહ સક્તી તબ ભી રોઝા લાઝીમ હે.

(૯) અગર દસ દિન સે કમ ખૂન આયા તો અગર ઈતની રાત બાકી હે કે જલ્દી સે ગુસ્લ કર લેગી લેકિન ગુસ્લ કરને કે

બાદ એક મરતબા ભી અલ્લાહુ અકબર ન કેહ પાએ તો રોઝા લાઝિમ છે.

(૧૦) અગર કોઈ ઔરત એસે વક્ત મેં પાક હુઈ કે જલ્દી સે ગુસ્લ કર લેતી એક લમ્હા હી પા લેતી. લેકિન ઉસ્ને ગુસ્લ નહીં કિયા તો ભી રોઝા રખના જરૂરી છે. બાદ મેં ન્હા લેવે. (નમાઝ બગૈર ગુસ્લ કે જાઈઝ નહીં છે, લેકિન રોઝા બગૈર ગુસ્લ કે જાઈઝ છે.)

(૧૧) અગર કોઈ ઔરત એસે વક્ત મેં પાક હુઈ જિસમેં ઈતના વક્ત ભી નહીં છે કે ગુસ્લ કર લેવે તો રોઝા રખના જાઈઝ નહીં છે. લેકિન દિનભર કુછ ખાના પીના દુરુસ્ત નહીં. રોઝાદારોં કી તરહ રહે ઔર બાદ મેં ઉસકી કઝા કરે.

(૧૨) હેઝવાલી ઔરત કે લિયે કુરઆન કી તિલાવત તિલાવત કી નિય્યત સે કરના હરામ છે. યાહે એક આયત હો યા પુરી આયત હો.

(૧૩) અગર તિલાવત કી નિય્યત ન હો બલ્કે દુઆ યા સના કી નિય્યત હો તો દુરુસ્ત છે.

(૧૪) કુરઆન કા તરજુમા પઞ્હ સકતી છે લેકિન કુરઆન કરીમ કો હાથ ન લગાએ. કુરઆન કી આયતોં પર હાથ લગાના જાઈઝ નહીં.

(૧૫) કુરઆન કી આયતોં કો દુઆ કી નિય્યત સે પઞ્હના જાઈઝ છે. જૈસે આયતુલ કુરસી, રખ્બના આતિના વગૈરહ.

(૧૬) અઝાન કા જવાબ દેના ઔર દુરુદ શરીફ, ઈસ્તિઝ્કાર વગૈરહ વઝીફા પઞ્હના ભી જાઈઝ છે. અલબત્તા ઈન

સારી ચીજોં કો કુલ્લી કરકે પજ્હના બેહતર હે ઔર ઐસે ભી પજ્હે તબ ભી જાઈઝ હે.

(૧૭) હાલતે હેઝ મેં મસ્જિદ મેં આના-જાના, બેઠના હરામ હે. વહાં સે ગુઝરના ભી હરામ હે ઔર હેઝવાલી ઔરત કો મસ્જિદ કી છત કે ઉપર સે ભી ગુઝરના જાઈઝ નહીં હે.

(૧૮) હાલતે હેઝ મેં ઔરતેં રોઝએ અકદસ કી ઝિયારત કર સકતી હે ઔર દુરુદ પજ્હ સકતી હે. લેકિન મસ્જિદ સે બાહર.

(૧૯) ઈદગાહ, મદ્રસા, ખાનકાહ યા જનાઝહગાહ યા જો જગહ ઘર મેં નમાઝ કે લિયે મુકરર હો વો મસ્જિદ કે હુકમ મેં નહીં હે, ઉન મેં દાખિલ હોના જાઈઝ હે.

(૨૦) હાલતે હેઝ મેં ઔરત સજદાએ તિલાવત સુને ઉસ પર સજદા વાજિબ નહીં ઔર ખુદ પજ્હે તો ભી સજદા વાજિબ નહીં.

(૨૧) લેકિન કોઈ દૂસરા આયતે સજદા સુન લેવે તો ઉસપર વાજિબ હોગા.

(૨૨) હેઝ કી હાલત મેં રોઝા રખના હરામ હે. અલબત્તા બાદ મેં ઉસકી કઝા જરૂરી હે.

(૨૩) હેઝ કી હાલત મેં બીવી સે સોહબત કરના હરામ હે. અલબત્તા સાથ મેં સો સકતા હે.

(૨૪) હેઝ કી હાલત મેં બીવી કે સાથ સોને મેં ગુનાહ મેં પડને કા ડર હો તો સાથ મેં ભી ન સોએ.

નોટ : એ સારે અહકામ હદિથએ ખવાતીન કિતાબ સે લિયે ગયે હૈં.

ઇદત કે અલકામ

(૧) જિસ ઔરત કો હાલતે હેઝ મેં તલાક દી જાએ તો ઉસકી ઇદત ત્રીન હેઝ (માસિક) હે.

(શામી, હિદાય-૪૨૨/૨, ફતાવા આલમગીરી-૫૨૬/૧)

(૨) અગર ઇત્ની છોટી ઔરત કો જિસકો હેઝ ન આતા હો યા એસી બુઢી ઔરત ઉમરવાલી જિસકો હેઝ બંદ હો ગયા હો તો ઉસકો તલાક દી જાએ તો ઉસકી ઇદત ત્રીન મહિને હે.

(હિદાય-૪૨૩/૨, દુર્રે મુખ્તાર શામી-૧૮૪/૩)

(૩) અગર જવાન ઔરત કો હેઝ આના બંધ હો જાએ તો તલાક કી ઇદત ગુઝારને કે લિયે ઇલાજ કરાકર હેઝ સે ઇદત પુરી કરે ઔર અગર ઇલાજ સે ભી હેઝ ના આતા હો તો શદીદ જરુરત કે વકત એક સાલ ઇદત કા ફતવા દિયા જા સકતા હે. ઇસ મસલે કો મોઅતબર ઉલમા સે માલૂમ કર લે.

(હદયએ ખ્વાતીન, અહસનુલ ફતાવા-૪૩૫/૫)

(૪) હાલતે હેઝ મેં તલાક દેના ગુનાહ હે, લેકિન તલાક વાકેઅ હો જાએગી ઔર જિસ હેઝ મેં તલાક દી ઉસકા એતબાર નહીં. ઉસકે અલાવા ત્રીન હેઝ ઇદત ગુઝારેગી.

(શામી-૧૮૨/૩, ફતાવા આલમગીરી-૫૨૭/૧)

(૫) જિસ ઔરત કો હમલ કી હાલત મેં તલાક દી જાએ તો તલાક વાકેઅ હો જાતી હે. ઔર ઉસકી ઇદત યે હે કે જબ બચ્ચા જન જાએ તો ઇદત પુરી હો જાએગી. અગરયે એક દિન

હો યા એક મિનિટ હો. જબ ભી વો બચ્ચા જન દેગી ઉસકી ઈદત પુરી હો જાએગી. (આપકે મસાઈલ ઔર ઉનકા હલ-૪૧૧/૫,

હિદાય-૪૨૩/૨, ફતાવા આલમગીરી-૫૨૮/૧)

(દ) જબ કિસી ઔરત કો તલાક હો જાએ યા ઉસકે શોહર કા ઈન્તિકાલ હો જાએ, તો જબ તક ઉસકી ઈદત પુરી ન હો વહાં તક વો દૂસરા નિકાહ નહીં કર સકતી. માસિકવાલી ઔરત કે લિયે ત્રીન હૈઝ ઔર જિસકો હૈઝ ન આતા હો ઉસકી ઈદત ત્રીન મહિને પુરે કરના ઔર જિસકે શોહર કા ઈન્તિકાલ હો ગયા હો વો ચાર મહિને દસ દિન તક (૧૩૦ દિન) પુરા કરના જરૂરી હૈ. વહાં તક દૂસરા નિકાહ નહીં કર સકતી.

(આલમગીરી-૫૩૪/૧, દારુલ ઉલૂમ-૫૨/૧)

ઇદત મેં ચે બાતેં ઝરૂરી હેં

(૧) ઈદત ગુઝારને કે લિયે ઘર મેં ખાસ જગા બેઠના જરૂરી નહીં હૈ. ઘર મેં જહાં ભી જી ચાહે બેઠ સકતી હૈ.

(૨) ઈદત મેં ઔરતોં કો બનાવ-શિંગાર કરના, ચુડીયાં પહેનના, ઝેવર પહેનના, ખુશ્બુ લગાના, સુરમા લગાના, પાન ખા કર મુંહ લાલ કરના, સર મેં તેલ ડાલના, કંગી કરના, મહેંદી લગાના, રેશમી ચમકદાર કપડે પહેનના જાઈઝ નહીં. એસે દરમિયાની કપડે પેહને જિસમેં ઝીનત ઝાહિર ન હો.

(૩) સર ધોના-નહાના ઈદત મેં જાઈઝ હૈ ઔર સર મેં દર્દ હો તો તેલ લગાના જાઈઝ હૈ. જરૂરત કે વક્ત કંગી કરના ભી જાઈઝ હૈ.

(૪) ઈક્ત કે દરમિયાન ઘર સે નિકલના જાઈઝ નહીં. હાં, અગર વો ઈતની ગરીબ હૈ કે ઉસકે પાસ ગુઝારે કે લિયે ખર્ચ નહીં તો વો પદે કે સાથ મહેનત કે લિયે જા સકતી હૈ. લેકિન રાત અપને ઘર પર હી ગુઝારે દિન મેં કામ સે ફારિગ હોકર ફોરન આ જાએ. બિલા જરુરત બાહર રહના જાઈઝ નહીં.

(૫) ઈસી તરહ બિમાર હો જાએ તો દવા-ઈલાજ કે લિયે હકીમ યા ડોક્ટર કે પાસ જાના જાઈઝ હૈ. (આપકે મસાઈલ ઔર ઉનકા હલ-૪૧૦/૫, ફતાવા આલમગીરી-૫૩૩/૧)

(ઔરતોં કે મુતફરિક મરાઈલ)

ઔરતોં કા ઘતર લગાના કેસા હૈ

(૧) ઔરત અગર અપને શોહર યા મહરમ કે સાથ હો તો ઈતર લગા સકતી હૈ. અગર ગૈર-મરહમ કે દરમિયાન હો યા ઘર સે બાહર સફર પર હો તો અલ્લાહ કે રસૂલ ને ઉસે ઈતર લગાને સે મના ફરમાયા હૈ. ઈસલિયે ઈસસે બચના ચાહિયે ઔર આજ કે ઈસ ફિત્ને ફસાદ કે ઝમાને મેં તો ઔર ભી ઈસસે બચના ચાહિયે.

(કિતાબુલ ફતાવા-૭૩/૬, અબુ દાઉદ શરીફ-૫૬૦)

જો ભી ઔરત ખુશબુ લગાકર બન સંવરકર મદર્ો કે પાસસે ગુઝરે તાકે લોગ ઉસકી ખુશબુ સુંઘે તો વો ઔરત ઐસી હૈ જેસે ઝીના કરાનેવાલી (ઝાનીયા) હૈ.

(ઈબ્ને માજા, મિશકાત-૩૭૫)

औरतों का जदीद (मोर्डन) तरीके पर बाल कटवाना कैसा है

(२) औरतों का बाल कटवाना सभ्त मना है. बाल ज्वातीन की जीनत व हुसन का जरिया है और बाल से उनके औरत और मर्द होने की शनाहत होती है. इसलिये औरतों को बाल काटने में मर्द की मुशाबहत होती है और मर्दों से मुशाबहत इप्तिहार करने से रसूलुल्लाह ﷺ ने मना करमाया.

(किताबुल मसाईल)

(३) अगर शोहर औरत के बाल केशन के तौर पर कटवाये तो ये सभ्त गुनाह है और हराम है और गुनाह के काम में शोहर की इताअत नहीं की जायेगी.

(ज्वातीन के इकडी मसाईल-२२८, कतावा रडीमियह-१२०/१०, दुर्रे मुफ्तार शामी-५८३/८)

औरतों का सर मुंडाना, बाल कटवाना हराम है.. उदीष में लअनत आई है.

(कतावा रडीमीया-१२०/१०)

औरतों का बगैर उजूर के बाल काटना जाईज नहीं. बाल काटने का गुनाह होगा.

(आपके मसाईल और उनका जल-१३२/७)

औरतों का ब्युटी पार्लर में मेकअप कराना कैसा है

(४) औरतों का ब्युटी पार्लर में जाकर मुंड धुलवाना

और मेकअप करवाना मर्हों के पास शरअन नाजाईज और हराम है और अगर ओरत हो तो इसमें ये बात है, ब्यूटी पार्लर में जाकर नये-नये केशन और नये-नये तरीके से चेहरों पर और बालों में जो केशन की जाती है, इससे कुदरती हुस्न ખત્म हो जाता है. जिससे बहुत नुकसान होते हैं और दूसरा नुकसान ये होता है के ब्यूटी पार्लर में जो औरतें मेकअप करती हैं वो अकबर बेनमाजी, बेपरदा, आजाद भयाल अद्लाह के अहकाम के बागी और रसूलुल्लाह ﷺ को नाराज करनेवालीयां होती हैं. उनसे मेकअप कराने से उनके अघरात हमारे अंदर मुत्तकिल होते हैं.

(ज्वातीन के किक्की मसाईल, आपके मसाईल और उनका हल-१३१/७)

लिप-स्टीक, नाभुन पोलीश लगाना कैसा है

(प) लिप-स्टीक और नाभुन पोलीश लगाने से नमाज नहीं होती है. इसलिये के ये दोनो चीजें लगाने से उज्व पर जम जाती हैं. जिससे वुजु का पानी अंदर तक (बदन तक) नहीं पहुँचता और आहिर है के वुजु में किसी भी छिस्से पर पानी न पहुँचे तो वो वुजु दुरुस्त नहीं होता और वुजु नहीं होगा तो नमाज भी नहीं होगी.

(किताबुल इतावा-८१/६, इतावा आलमगीरी-४/१, आपके मसाईल और उनका हल-१३७/७)

આથ બ્રો કરાના કેસા હે

(૬) આજ કલ ઓરતે ભવે (આઈબ્રો) કો ખૂબસુરત બનાવે કે લિયે આઈબ્રો કે આસપાસ સે ચંદ બાલ કાઢતે હૈ. જિસસે ગોલ બારીક લકીરે બન જાતી હે તો ઐસા કરના શરઅન જાઈઝ નહીં. ક્યૂંકે યે જિસ્મ અલ્લાહ કી અમાનત હે. જિસમેં કિસી શરઈ ઔર ફીતરી ઝરુરત કે બગૈર અપની તરફ સે તબ્દીલી દુરુસ્ત નહીં હે. ઈસી વજહ સે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ખુબસુરતી કે લિયે દાંતો કે દરમિયાન જગા રખને કો ઔર જિસ્મ કો ગુદને યા ગુદવાને કો નાજાઈઝ, મુજબે લાઅનત ઔર અલ્લાહ તઆલા કી ખિલકત મેં તગય્યુર (તબ્દીલી) કરાર દિયા હે.

(હદયએ ખ્વાતીન-૨૨૩, અબુ દાઉદ શરીફ-૫૭૪,
ખુબારી શરીફ-૮૭૮/૨, આપકે મસાઈલ ઔર ઉનકા હલ-૧૨૭/૭)

મઈ ઔર ઔરતોં કા સિયાહ ખિઝાબ યા બાલ કાલે કરવાના કેસા હે

(૭) ઔરતોં કા બાલ કાલે કરવાના ઈસકી હદીષે પાક મેં સપ્ત વઈદ આઈ હે. મશહુર મુહદિથ તબરાની ને હઝરત અબુ દરદા (રદિ.) કે હવાલે સે હદીષ નકલ કી હે કે હુઝૂર ﷺ કા ઈરશાદ હે કે જો સિયાહ ખિઝાબ ઈસ્તેમાલ કરેગા, કયામત કે દિન ઉસકે ચેહરોં કો સિયાહ કર દેંગે.

(તોહફતુલ અહવાલી-૩૫૫/૫)

સિયાહ બિઝાબ કે લગાને કે બારે મેં યે હદીષ ભી આઈ હે કે સિયાહ બિઝાબ લગાનેવાલા જન્નત કી ખુશ્બુ ભી ન સુંઘ સકેગા. ઇસ લિયે સિયાહ બિઝાબ કા ઇસ્તેમાલ મકરુહે તહરીમી હે. લેકિન યે મુમાનઅત એસે બિઝાબ કી હૈ જો મુકમ્મલ તૌર પર સિયાહ હો. અગર બિઝાબ સિયાહી માઈલ હો યા મુકમ્મલ સિયાહ ન હો ઔર કોઈ દૂસરે રંગ કા હો તો જાઈઝ હૈ. અગર કેમીકલ મીલી હુઈ કાલી મહેંદી બાલોં કો બિલ્કુલ સિયાહ કર દેતી હૈ તો ઉસકા લગાના દુરુસ્ત નહી હૈ.

(કિતાબુલ ફતાવા-૭૭/૬)

સુખ મહેંદી લગાના બિલા કરાહત દુરુસ્ત હૈ. સિયાહ બિઝાબ જિસસે બાલોં કી સિયાહી અસલી સિયાહી માલુમ હો મકરુહે તહરીમી હૈ.

(ફતાવા મહમૂદિયા-૪૫૬/૧૮)

ફતાવા દારુલ ઉલૂમ મેં હૈ કે અકષર ઉલમા સિયાહ બિઝાબ કો મકરુહે તહરીમી ફરમાતે હૈં ઔર મુરતકિબે મકરુહે તહરીમી કા મિસ્લ મુરતકિબે હરામ કે ફાસિક હો જાતા હૈ.

(ફતાવા દારુલ ઉલૂમ-૨૪૧/૧૬, ૨૪૩/૧૬)

સર ઔર દાઢી મે સિયાહ બિઝાબ હરામ હૈ. કયૂં કે ઇસકે બારે મેં કુલ્લિયતન ઔર જુઝિયતન વઈદ આઈ હૈ.

(ઈમ્દાદુલ ફતાવા-૨૧૭/૪)

સિયાહ બિઝાબ કિસી ભી ચીઝ સે કરે નાજાઈઝ હૈ. સિયાહ કે સિવા દુરુસ્ત હૈ. (બાકિયાત ફતાવા રશીદિયા-૩૭૮)

(જવાહિરુલ ફિકહ-૧૬૮/૭, ફતાવા આલમગીરી-૭૫/૫)

લિબાસ કે બારે મેં કુછ ઝરૂરી બાતેં ઓર મસાઇલ

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ફરમાતે હેં કે રસૂલુલ્લાહ
 ﷺ ને ફરમાયા કે દો કિસ્મ કે લોગ જહન્નમી હેં, જિन्हેં
 મૈને નહીં દેખા.

ઉનમેં સે એક વો હેં જો એસી ઓરતેં હોંગી જો કપડે પહનને
 કે બાવજૂદ નંગી હોંગી. દૂસરોં કો અપની તરફ માઈલ કરેંગી
 ઓર ખુદ દૂસરોં કી તરફ માઈલ હોંગી. ઉનકે સર બુખ્તી ઊંટ કી
 કોહાન કી તરહ હોંગે. એસી ઓરતેં જન્નત મેં નહીં જાએંગી ઓર
 ન હી જન્નત કી ખુશ્બુ પા સકેંગી. હાલાંકે ઉસકી ખુશ્બુ કઈ મીલ
 કી દૂરી સે ભી મહસૂસ હોગી.

(મુસિલ્મ શરીફ-૨૦૫/૨, મિશ્કાત શરીફ-૩૦૬)

એસા લિબાસ પહેનના જો બદન કો ઘૂપાનેવાલા ન હો,
 દૂસરોં કો અપની જાનિબ માઈલ કરના, દૂસરોં કી જાનિબ ખુદ
 ભી માઈલ હોના ઓર ઈસી તરહ ફેશન કરના હૈ. સર બિલ્કુલ
 બુખ્તી ઊંટ કી તરહ માલૂમ હો, યે તમામ નાજાઈઝ ઓર હરામ
 હૈ. અગર કોઈ ઓરત ઈસે હલાલ સમઝેંગી તો દીને ઈસ્લામ સે
 ખારિજ હો જાએંગી. (નવવી, સહીહ મુસ્લિમ, મુસલમાન ઓરત-૮૧)

લિબાસ મેં તીન ચીઝેં હરામ હેં

(૧) મદ્દોં કા ઓરતોં જૈસા ઓર ઓરતોં કા મદ્દોં જૈસા
 લિબાસ પેહનના હરામ હૈ.

(૨) લિબાસ કી બનાવટ ઔર તરીકે (સ્ટાઈલ) મેં ફાસિકો ઔર બદકારોં કી મુશાબહત ઈખ્તિયાર કરના.

(૩) તફાબુર વ તકબ્બુર (ગુરુર) કે અંદાઝ મેં લિબાસ પેહનના.
(આપકે મસાઈલ ઔર ઉંનકા હલ-૧૬૨/૭)

**લિબાસ કે બારે મેં ઇસ્લામ ને
ચંદ હુદૂદ કાયમ કી હૈં**

લિબાસ જિસ તરહ કા ભી પેહના જાએ જાઈઝ હૈ, બશર્ત કે ઈનમે યે બાતેં ઝરૂરી હૈં :

(૧) ઔરતોં કા લિબાસ ઈતના છોટા યા બારીક ઔર યુસ્ત ન હો જિસસે ઉંનકે જિસ્મ કી બનાવટ ઔર વો આઝા ઝાહિર હો જાએ જિન્હેં છુપાના વાજિબ હૈ. કુરઆન મેં અલ્લાહ કા ઈરશાદ હૈ કે અય આદમ કી અવલાદ, હમને તુમ્હારે લિયે એસા લિબાસ ઉતારા જો તુમ્હારી પોશીદા ઔર શર્મ કી ચીઝોં કો છુપાતા હૈ ઔર જો તુમ્હારે લિયે ઝીનત કા સબબ બનતા હૈ ઔર તકવા કા લિબાસ તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ.

(૨) લિબાસ મેં ગૈર-મુસ્લિમોં ઔર કાફિરોં જેસી મુશાબહત ન હો કે ઉસ લિબાસ કો દેખે તો કોઈ ખાસ કૌમ કા લિબાસ સમજ મેં આયે.

(૩) જિસ લિબાસ સે ગુરુર વ તકબ્બુર પૈદા હોને કા અંદેશા હો યા ઉસકે પેહનને સે ઈસરાફ હોતા હો તો ઉસસે બચના જરૂરી હૈ. ઈસલિયે કે હુઝૂર ﷺ કા ઈરશાદ હૈ કે જો

શપ્સ દુનિયા મેં શોહરતવાલા લિબાસ પેહનેગા કયામત કે દિન અલ્લાહ તઆલા ઉસકો વહી લિબાસ પેહનાએગા ઔર જહન્નમ મેં ડાલેગા.

(અબૂ દાઉદ-૫૫૮, ઇબ્ને માજા-૨૫૭, મિશકાત શરીફ-૩૭૫)

(૪) બારીક કપડા જિસસે બદન કે અંદર કા હિસ્સા વ જિસ્મ નઝર આયે, જૈસે શયફુન, નાયલોન યા બારીક લિબાસ પહેનના ઉસી વક્ત જાઈઝ હોગા જબ અંદર ભી કુછ પહેના હુઆ હો. વરના ઈસ તરહ કા કપડા પહેનના નાજાઈઝ હૈ ઔર યે કપડે પહેનકર નમાઝ ભી નહીં હોતી. (હદયએ ખ્વાતીન)

(૫) માલી ઈસ્તીતાઅત સે ઝિયાદા કિંમત કે લિબાસ કા એહતેમામ ન કરે.

(૬) માલદાર શપ્સ ઈતના ઘટિયા લિબાસ ન પેહને કે દેખનેવાલા ઉસે મુફલિસ સમજે.

(૭) મઘોં કા અસલી રેશમ કા લિબાસ પેહનના હરામ હૈ.

(૮) ખાલિસ સુર્ખ લિબાસ પેહનના મઘોં કે લિયે મકરુહ હૈ. કિસી ઔર રંગ કો ભી મિલા લેવે.

(મિશકાત-૩૭૫, આપકે મસાઈલ ઔર ઉનકા હલ-૧૪૭/૭)

﴿ અંદ ડીમતી અહમ બાતે ﴾

હકીકી મુફલિસ કૌન હૈ ?

સવાલ : જૈદ કે ઝિમ્મે બકર કા એક ડોલર બાકી હૈ, લેકિન બકર કે મૌજૂદ ન હોને યા ઉસ કે તલાશ ન કર સકને કી વજહ સે જૈદ વહ ડોલર અદા નહીં કર સકતા યા જૈદ કિસી મજબુરી ઔર મસ્લેહત કી વજહ સે બકર કે સામને જાના નહીં યાહતા, તો અબ કયામત કે દિન જૈદ સે એક ડાલર કે એવઝ કિતની નેકીયાં દિલવાઈ જાએગી? યાની કિસ તરહ હિસાબ કિતાબ હોગા. ઈસ કી કોઈ હદ મુકર્ર હૈ? એક ડોલર કે બદલે એક નેકી હોગી યા દસ હોંગી યા પચાસ હોંગી? નીઝ બકર કિસ તરહ ઔર કિતની નેકીયોં પર રાઝી હોગા? નીઝ અગર જૈદ કો મઝીદ કઈ લોગોં કા હિસાબ દેના હો તો એક દો હી કે હિસાબ કિતાબ મેં નેકીયાં ખત્મ હો જાએ તો બાકી હકદારોં કી અદાયગી કિસ તરહ હોગી ઔર ઉનકે રાઝી હોને કી કયા સૂરત હોગી? કિતાબ વ સુન્નત કી રોશની મેં રહનુમાઈ ફરમાકર શુક્રિયા કા મૌકા ઈનાયત ફરમાએ.

જવાબ : સહીહ મુસ્લિમ મેં સૈયદના અબુ હુરૈરહ (રદિ.) સે એક રિવાયત ઈસ તરહ મરવી હૈ કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને એક મરતબા સહાબાએ કિરામ સે દરયાફત ફરમાયા કે તુમ જાનતે હો કે મુફલિસ કૌન હૈ? બાઝ સહાબા ને અઝ ક્રિયા હ..

હમ મેં મુફલિસ હેં વો શખ્સ હૈ જિસ કે પાસ દિરહમ વ દીનાર (રુપયા પૈસા) ન હો ઔર ન કુછ સામાન વ અસ્બાબ (યાની સહાબાએ કિરામ ને મુફલિસ ઉસ શખ્સ કો કરાર દિયા જો માલ વ દૌલત સે તહી દસ્તા હો, જૈસા કે આમ તૌર પર સમજા જાતા હૈ) રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે મેરી ઉમ્મત મેં (હકીકી) મુફલિસ વો શખ્સ હૈ જો કયામત કે દિન નમાઝ, રોઝા ઔર ઝકાત (કે અજર કા બહુત બડા સરમાયા) લાએગા, મગર હાલ યે હોગા કે ઉસને દુનિયા મેં કિસી કો ગાલી દી થી, કિસી પર ઝિના કી તોહમત લગાઈ થી, કિસી કા માલ ખાયા થા, કિસી કો કતલ કિયા થા યા કિસી કો મારા પીટા થા, તો અબ ઉસકી નેકીયો કા સવાબ મઝલૂમોં કો દે દિયા જાએગા ઔર અગર ઉસ કી નેકીયાં ખત્મ હો ગઈ, લેકિન અભી મઝલૂમોં કે હુકૂક બાકી રહે તો ઉનકે ગુનાહ (યાની મઝલૂમોં ઔર હકદારોં કે ગુનાહ) ઉસ શખ્સ પર ડાલ દિયા જાએગે. ફિર ઉસે દોઝખ મેં ફેંક દિયા જાએગા.

સહીહ બુખારી મેં સૈયદના અબુ હુરૈરહ (રદિ.) હી સે એક ઔર હદીષ ઇસ તરહ મરવી હૈ. વો ફરમાતે હેં કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જિસ શખ્સ કે ઝિમ્મે અપને કિસી મુસલમાન ભાઈ કા કોઈ હક હો યાહે વો ઉસ કી આબરુરેઝી કા હો યા કિસી ઔર ચીઝ કા (યાની ગીબત વ બુરાઈ ઔર જિસ્માની વ રુહાની ઈઝારસાની કી સૂરત મેં હો યા કિસી ભી કિસ્મ કા માલી મુતાલબા વગૈરહ હો) તો ઉસકો ચાહિયે કે વો ઉસ હક કો આજ હી (યાની દુનિયા મેં) મઆફ કરાલે. ઇસસે

पेड़ले को वो दिन आये, जिस दिन उस के पास न दिरहम होगा
 और न दीनार (यानी क़्यामत का दिन जिस दिन किसी के पास
 दिरहम व दीनार नहीं होगा के हकदारों को दे कर उन्हें राजी व
 भुश कर लिया जाये) फिर उस (आलिम शम्स) के आमाલनामे
 में नेकीयां होंगी। उसके जुल्म के बकदर नेकीयां लेकर मजलूम
 और हकदार को दे दी जायेंगी। अगर उसके पास नेकीयां नहीं
 होंगी तो मजलूम से (उस पर किये गये जुल्म के बकदर) गुनाह
 ले कर उस आलिम पर लाद दिये जायेंगे।

इन दोनों उद्दीर्षों से छुक्कल ईबाद की अहमियत का
 अंदाज़ा होता है के इस का दुनिया में किस कदर ખયાલ रખा
 जाना चाडिये। दुनिया में औश व राहत का आखिरी सभब आम
 तौर पर माल व दौलत की इरावानी और साओसामान की कषरत
 को समझा जाता है। ईसलिये अहले दुनिया उस शम्स को मुफ़लिस
 समझते हैं जिस के पास रुपया-पैसा का सरमाया न हो। लेकिन
 हकीकत ये है के ये दुनिया इनी है। यहाँ की तकलीफ़ व राहत
 और मुफ़लिसी व सरमायादारी सब कुछ इनी है। नीज़ कभी
 दुनिया का ईफ़लास जिन्दगी ही में ખत्म भी हो जाता है। लेकिन
 आખिरत का ईफ़लास ખत्म होनेवाला नहीं। वहाँ मुफ़लिसी सખ्त
 तकलीफ़द होगी। उस दुनिया (आખिरत) में रुपया-पैसा तो
 किसी के पास होगा नहीं और न ही वहाँ किसी के काम आयेगा।

वहाँ का सरमाया तो ईस दुनिया में की गइ नेकीयां और
 अल्वाह तआला की ईताअत व इरमांभरदारी का अजर व
 सवाब होगा। जिस के आमालनामे में नेकीयां गादिब होंगी व

કામિયાબ સુખરુ હોગા ઔર જિસ કા આમાલનામા ઇસસે ખાલી
 યા બુરાઈયાં ઔર નાફરમાનીયોં કે મુકાબલે મેં હલકા હોગા વો
 શખ્સ નાકામ વ નામુરાદ હોગા. ફિર ચુંકે વો દિન હિસાબ વ
 કિતાબ, બદલા ઔર ઇન્સાફ પાને કા દિન હોગા ઔર અદલાહ
 રબ્બુલ આલમીન બંદોં કે દરમિયાન ફેસલે ફરમાએંગે, લિહાઝ
 વહાં હર સાહિબે હક કો ઉસકા હક દિલવાયા જાએગા. ઇસકી
 શકલ યહી હોગી કે સાહિબે હક કો ઉસકે હક કે બકદર યા મઝલૂમ
 કો ઉસ પર કિયે જુલ્મ કે બકદર આલિમ સે નેકીયોં કા સરમાયા
 દિલવાયા જાએગા. અગર કિસી શખ્સ કે જિમ્મે કઈ લોગોં કે હુકૂક
 હોં ઔર એક-દો હકદારોં કે હિસાબ કિતાબ હી મેં નેકીયોં કા
 સરમાયા ખત્મ હો જાએ, તો બાકી હકદારોં કે ગુનાહ (ઉનકે હક
 કે બકદર) આલિમ પર લાદ દિયે જાએંગે ઔર ઉસે ઉસકી સઝા
 ભુગતને કે લિયે જહન્નમ મેં ફેંક દિયા જાએગા.

લિહાઝ હકીકી માના મેં મુફલિસ વહી શખ્સ હૈ જો મૈદાને
 હશર મેં ઇસ હાલ મેં હાજિર હો કે ઉસકે પાસ યા તો નેકીયોં કા
 સરમાયા ન હો, યા યે સરમાયા તો હો લેકિન સાથ હી સાથ લોગોં
 કે હુકૂક ભી ઉસકે જિમ્મે વાજિબુલ અદા હોં. ઇસલિયે અકલ વ
 ખુદ ઔર દાનિશમંદી કા તકાઝા યહીહે કે દુનિયા મેં નેક આમાલ
 કી અંજામદહી કે સાથ હુકૂકુલ ઇબાદ કે મુઆમલે મેં મુહતાત
 રહા જાએ. કિસી કા કોઈ હક બાકી હો યા કિસી કે સાથ કભી
 કોઈ જિયાદતી હો જાએ તો દુનિયા હી મેં સાહિબે હક સે માફી
 માંગ લી જાએ, તાકે આખિરત મેં નેકીયોં કે સરમાયે સે મહરુમ
 હોકર ઉસકી સઝા ભુગતની ન પડે. ઇસ દુનિયા મેં અદાયગીએ

હક યા મઝલૂમ ઔર સાહિબે હક સે માફી માંગને કે સિલસિલે મેં મજબૂરી, મસ્લેહત, નદામત, શર્મિદગી ઔર બદનામી વગેરહ કે ખોફ કો રૂકાવટ બનને દેના દુનિયા વ આખિરત કે લિહાઝ સે બડી મહરૂમી ઔર અઝાબ કા સબબ હોગી. હાં, અગર વાકઈ કોઈ હકીકી રૂકાવટ હો જૈસે ઝાલિમ ઉસ વકત ખ્વાબે ગફલત સે બૈદાર હો જબ કે મઝલૂમ ઇસ દુનિયા મેં નહીં યા ઉસકા કોઈ પતા નહીં કે ઉસકો તલાશ કરકે ઉસકા હક અદા ક્રિયા જા સકે, યા ઉસસે માફી માંગી જા સકે તો ઐસી સૂરત મેં મઝલૂમ કે લિયે દુઆએ મગફિરત ઔર અલ્લાહ તઆલા સે કસરત સે તૌબા વ ઇસ્તિગ્ફાર કરના ચાહિયે. ઐસી સૂરત મેં અલ્લાહ કી કરીમ ઝાત સે યે ઉમ્મીદ હૈ કે વો અપને ફઝલ સે મુજરિમ કો ભી માફ ફરમા દે ઔર સાહિબ હક કો ભી અપને ખઝાને સે અજર વ સવાબ ઔર નેઅમતોં સે નવાઝ દે.

જહાં તક કમિય્યત વ કેફિયત કે લિહાઝ સે નેકીયોં ઔર બુરાઈયોં કી મિકદાર ઔર ઉનકે મવાઝિનહ કા તઅલ્લુક હૈ, તો જાનના ચાહિયે કે ઇસકા હકીકી ઇલ્મ અલ્લાહ તઆલા હી કે પાસ હૈ. યે મઅનવી ઔર ગૈર મહસૂસ અશયા હૈં. ઇસ દુનિયા મેં હમારી મહદૂદ વ નાકિસ અકલેં ઇસકા સહીહ ઇદરાક નહીં કર સકતીં. લિહાઝા અલ્લાહ તઆલા હી બેહતર જાનતા હૈ કે ઇન નેકીયોં ઔર ગુનાહોં કા મવાઝિનહ ઔર તબાદલા કિસ તરહ હોગા.

એહલે ઇમાન કે લિયે ઇસ અમ્મ મેં કિસી શક ઔર શુબા કી ગુંજાઈશ નહીં કે વહાં કિસી પર ઝર્આ બરાબર ભી સુલ્મ નહીં

કિયા જાએગા. બલ્કે અહકમુલ હાકિમીન કી તરફ સે હર એક કો મુકમ્મલ ઈન્સાફ મિલેગા. મઝકૂરહ બાલા હદીષ મેં ભી સરાહત હે કે જાલિમ સે મઝહૂમ પર કિયે ગયે જુલ્મ કે બકદર હી નેકીયાં દિલવાઈ જાએગી. ન કે ઉસસે જિયાદા. લિહાજા જૈદ કે જિમ્મે બકર કા એક ડોલર બાકી હે તો ઉસ ગુનાહ કે બકદર હી નેકીયાં જૈદ સે લે કર બકર કો દિલવાઈ જાએગી, ન કે ઉસસે જિયાદા. અબ યે હિસાબ કિતાબ કિસ તરહ હોગા.

તો જૈસા કે હમને અભી કહા કે ઈસકા હકીકી ઈલ્મ અલ્લાહ તઆલા હી કો હે. વહ અપને ઈલ્મ વ ઈન્સાફ સે ફેસલા ફરમાએગા. વહાં કિસી પર ઝર્ા બરાબર ભી જુલ્મ નહીં હોગા.

મસાઇલ મેં હિમ્મત ન હારે

કલ કયામત કે દિન જબ ઈન દુન્યવી આઝમાઈશોં કે અજર વ સવાબ કા મુઆમલા હોગા તો હમ કહુંગે કે કાશ, દુનિયા કી ઝિન્દગી મેં ઔર ભી આઝમાઈશ હોતીં.

સવાલ : મેરે દો હી બચ્ચે હેં ઔર દોનોં મઅજૂર હેં. ઉનકી પૈદાઈશ કેબાદ હમ મીયાં-બીવી એક દૂસરે સે દૂર હી રહને લગે ઔર અબ હાલત ય હે કે નાઉમ્મીદી ઔર માયૂસી કી ઝિન્દગી ગુઝર રહી હે. લોગ કેહતે હેં કે આઝમાઈશ હે ઔર નજાને કયા કુછ હે. લેકિન મેરી સમજ મેં નહીં આતા કે આખિર હમારી યે આઝમાઈશ કયું હે.

યહાં આને સે કબ્લ હમ દોનોં મિયાં-બીવી (દોનોં કે ઘરાને આઝાદ ખયાલ કે હેં જો કિસી ભી કિસ્મ કી મઝહબી પાબન્દી

કુબુલ નહીં કરતે) કી હાલત આઝાદના ખયાલ વ અમલ કી થી. યહાં આને કે બાદ ઔર ખુસુસન ઈન દોનોં બચ્ચોં કી પૈદાઈશ કે બાદ હમ દોનોં ને થોડી બહુત દીનદારી કુબુલ કી. એક સાહબ ને આપકે કેસેટ દિયે. જિન્હેં સુનકર મૈંને નમાઝ ઔર પઢેં કી પાબંદી કુબુલ કર લી. અબ હમ દોનોં નમાઝ ભી પપ્પહતે હૈં ઔર હરમ ભી જાતે હૈં. લેકિન દોનોં બચ્ચોંને હમૈં વાકઈ બહુત માયૂસ કર દિયા ઔર હમ શાયદ હિમ્મત હાર ચુકે હૈં.

સવાલ : હમારે એક રિશ્તેદાર કે જવાંસાલ બેટે કા ગુઝિશ્તા દિનોં ઈન્તેકાલ હો ગયા. અપને બેટે કે ઈન્તેકાલ કે બાદ વાલિદ કા હાલ યે હે કે દીન સે બાગી હો ગયે હૈં ઔર નમાઝ, રોઝા તર્ક કર દિયા હે કે અલ્લાહ તઆલા ને મેરે સાથ યે ઝિયાદતી કયું કી.

જવાબ : કિસી ભી કિસ્મ કે હાલાત કયું ન હોં, મુસલમાન કભી હિમ્મત નહીં હારતા ઔર અપને મૌલા કી ઝાત સે નાઉમ્મીદ નહીં હોગા. દુનિયા કી ઝિન્દગી મેં હર કિસ્મ કે હાલાત આતે હૈં. અલ્લાહ તઆલા મુખતલિફ તરીકોં સે અપને બંદોં કી આઝમાતા હે. કુરઆને પાક કી મુખતલિફ આયાત મેં ઈસ બાત કો બાર-બાર બયાન કિયા ગયા હે કે તુમ લોગોં કી આઝમાઈશ ઝરૂર હોગી ઔર તુમ્હેં મુખતલિફ તરીકોં સે આઝમાયા જાએગા. અવલાદ કા ન હોના યા અવલાદ કા બીમાર, મઅઝૂર હોના, મુલાઝિમત વ તિજારત મેં નુકસાન વ કમી, ખુદ અપને બદન મેં બીમારી, દુશ્મનોં ઔર હાસિદોં કી તરફ સે મુખાલિફત ઔર પરેશાની, અપને ઈર્દ-ગિર્દ કે સખ્ત ઔર મશક્કતવાલે હાલાત

और दूसरे बाज मधूस मुआमलात ये सब आजमाईश के तरीके हैं.

ईमानवाला मर्द और ईमानवाली औरत कभी भी छालात की वजह से अल्लाह तआला की रइमत से मायूस नहीं होते, बल्के आजमाईश पर उनके ईमान में ईजाफा होता है. सध्र और शुक्र के जरीये ये न सिर्फ अपने दरजात की बलन्दी हासिल कर लेते हैं बल्के ओक वकत ऐसा आता है के ये अल्लाह तआला के मडभूब बंटे बन जाते हैं. हमें ईस जिन्न में ये बात अपने जहन में बिठा लेनी चाहिये के दुनिया और दुनिया की जिन्दगी मशक्कतों और आजमाईशोंवाली जिन्दगी है. सुरते ईन्शिकाक आयत नंबर ६ में ईरशादे बारी तआला है : अय ईन्सान, तुजे तकलीफ व मशक्कत उठानी है, अपने रब तक पछोयने में सह सह कर फिर उससे मिलना है.

हम अगर अपनी पैदाईश, उससे कबूल और फिर पैदा होने के बाद दुनिया की जिन्दगी के मुभतलिक मराहिल पर गौर करें तो ये अन्दाजा लगाने में कोई दुशवारी नहीं होगी के ये सब के सब मराहिल यकीनन सप्त और मुश्किल हैं. हमेशा हमेशा की राहत और आराम आभिरत में है. वहां किसी भी किस्म की मशक्कत और सप्ती नहीं. नीज वहां कोई आजमाईश नहीं. लिहाजा मोमिन होने की हैसियत से हम सबको हमेशा आजमाईश या सप्ती से द्यार होना पड़े तो हमें चाहिये (दुनिया के) ईम उमूर में अपने से कम पर नजर डालें. उलमाने ईरशाद करमाया : दुनिया या दुन्यावी बातों में हमेशा अपने से कम पर

નઝર ડાલેં કે ઈસસે દિલ મેં શુક પૈદા હોગા. જબ કે દીન ઔર નેકીયોં કે મુઆમલે મેં હમેશા અપે સે બરતર ઔર દીનદાર પર નઝર ડાલો તાકે દિલ મેં ઉન જેસા બનને કી ખ્વાહિશ પૈદા હો.

શૈખ સઅદી (રહ.) ને અપને ફારસી કલામ મેં જિન અહમ નસીહતવાલે ઉમૂર ઔર ઈબરતવાલે વાકિઆત કો બયાન કિયા હૈ, ઉન મેં એક યે હૈ કે એક મરતબા દૌરાને સફર ઉનકે જૂતે ફટ ગયે ઔર બેકાર હો ગયે. શૈખ સઅદી કો કઈ મીલ તક પૈદલ બગૈર જૂતે કે સફર કરના પડા. હતાકે ઉનકે પૈર ઝખ્મી હો ગયે. ફરમાતે હૈં કે મૈંને ઈસ હાલત મેં અલ્લાહ તઆલા સે ગિલા શિકવા કિયા કે અય અલ્લાહ મૈં કિતના બેબસ ઔર મુફલિસ હું કે તુને મુજે જૂતે તક નહીં દિયે ઔર મૈં નંગે પૈર સફર કર રહાહું. થોડી દૂર ચલને કે બાદ શૈખ સઅદીને દેખા કે એક દરખ્ત કે સાયે મેં એક શખ્સ બેઠા હુઆ હૈ. જો દોનોં પૈરોં સે મહરુમ હૈ. શેખ સઈદ ફરમાતે હૈં કે મૈંને ફૌરન દોનોં હાથ અલ્લાહ તઆલા કે સામને ફેલા દિયે ઔર ઝબાન સે બાર-બાર શુક કે અલ્ફાઝ નિકલને લગે કે મૌલાએ કરીમ, તેરા શુક હૈ કે તૂને જૂતે નહીં દિયે મગર પૈર તો સલામત હૈં, જિનસે ચલ ફિર સકતા હું.

સહીહ મુસ્લિમ કી એક રિવાયત મેં રસુલે કરીમ કા ઈરશાદે ગિરામી હૈ કે તુમ લોગ અપને સે કમ દર્જે કે લોગોં કો દેખો ઔર અપને સે ઉપર (અપને સે ઝિયાદા અચ્છી હાલત) વાલોં કી તરફ ન દેખો તાકે તુમ અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમતોં કી નાકદરી ન કરો.

અગર હમ ઈસ હદીથ પર અમલપૈરા હો જાએ તો હર

લમ્હા હમારી ઝબાનોં સે શુક વ હમ્ હી કે જુમ્લે વ કલ્મે અદા હોં કે કિતને વો લોગ હેં જોહમસે ઝિયાદા કડી ઔર સખ્ત આઝમાઈશ મેં હેં ઔર હમ બહમ્દલિલ્લાહ ફિર ભી (ઇન લોગોં કી નિસ્બત) અચ્છી હાલત મેં હેં. ઈસી કેફિયત મેં ઝબાન સે હમ્ વ શુક અદા હોગા જો કે મતલૂબ હેં.

ઇસ કે સાથ સાથ હમારે સામને વો કુરઆની આયાત ઔર વો અહાદીષ ભી હોં, જિન મેં ઈમાનવાલોં કો આઝમાઈશ મેં સખ્ત કરને પર બડે ઔર અઝીમ અજર વ સવાબ કી ખુશખબરીયાં સુનાઈ ગઈ હેં. કુરઆને પાક મેં સખ્ત કરનેવાલોં કે લિયે જો બડી ખુશખબરીયાં હેં ઉનમેં એક મઈય્યતે ઈલાહી હે કે એસે મુસલમાન કો અલ્લાહ તઆલા કી મઈય્યત નસીબ હો જાતી હે, જેસા કે સુરએ બકરહ આયત નંબર ૧૫૩ મેં ઈરશાદ હે : જબ કે સુરએ અલઝમર આયત નંબર ૧૦ મેં ઈરશાદ હે કે : સખ્ત કરનેવાલોં કે લિયે ઉનકા અજર વ સવાબ બેહિસાબ હે. ઈમામ કરતબી (રહ.) ને ઈસ આયત કી તફસીર મેં સૈયદના અલી (રહિ.) સૈયદના હુસૈન બિન અલી (રહિ.) ઔર બાઝ દૂસરે અસ્હાબ કા કૌલ નકલ ક્રિયા હે કે વો લોગ જો દુનિયા કી ઝિન્દગી મેં મુસીબતોં ઔર આઝમાઈશોં મેં સખ્ત કરતે હેં કયામત કે દિન ઉનકે લિયે બિલાહિસાબ જન્નત મેં દાખિલા હે.

કિસી ભી કિસ્મ કે હાલાત મેં સખ્ત કરના ઔર હર હાલત મેં શુક અદા કરના એક બડી નેકી હે કે ઈસસે ઈન્સાન કા અલ્લાહ તઆલા કી ઝાત પર યકીન પુખ્તા હોતા હે ઔર ઈમાન કામિલ હોતા હે. અલબત્તા યે ઈન્સાન સખ્ત કરનેમેં અજર વ સવાબ કે

હુસૂલ કે સાથ સાથ રાત્રી બરઝાએ ઇલાહી કી ઐસી તસ્વીર બન જાએ કે દિલ ભી ઇસ સબ્ર પર ગવાહી દે રસૂલે કરીમ ﷺ ને ઇરશાદ ફરમાયા : મોમિન કે લિયે હર હાલ મેં ખૈર હી ખૈર હૈ, અગર ઉસે ખુશી મિલે ઔર યે શુકીયા અદા કરે તબ ભી ખૈર હૈ ઔર અગર ઉસે તકલીફ વ તન્ગી મિલે ઔર સબ્ર કરે તબ ભી ખૈર હૈ.

એક હદીષ મેં ઇરશાદ હૈ કે : મુસલમાન કો દુનિયા કી ઝિન્દગી મેં જો તકલીફ ભી મિલતી હૈ ખ્વાહ યે ગમ હો, અઝિયત હો યા દૂસરી કોઈ આઝમાઈશ હો યહાં તક કે અગર ઉસે પાઉં મેં કાંટા ભી ચુભ જાએ તો ઉસ પર ભી ઉસકે લિયે અજર વ સવાબ હૈ.

એક ખાતૂન સહાબિયહ (રદિ.) કે બારે મેં હદીષ મેં આતા હૈ કે એક મૌકે પર સૈયદના અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ (રદિ.) ને અતાઅ બિન અબી રબાહ (રહ.) સે ફરમાયા : કે મેં તુમ્હેં એક ઐસી ઔરત કે બારે મેં બતાના ચાહતા હું જો એહલે જન્નત મેં સે હૈ. ફિર ઇરશાદ ફરમાયા : કે યે જો કાલી ઔરત હૈ ઉસે મીરગી વાલી બીમારી થી. ઉસને રસૂલે કરીમ ﷺ કી ખિદમત મેં અર્જ કિયા કે મુજ પર ઇસ બીમારી કે દૌરે પડતે હૈં ઔર કભી ઐસા ભી હોતા હૈ કે મેરા પર્દા ખુલ જાતા હૈ ઔર મેં બેપર્દા હો જાતી હું. મેરે લિયે દુઆ ફરમાએ. સરકારે દો આલમ ﷺ ને ઇરશાદ ફરમાયા કે અગર તુમ ચાહો તો સબ્ર કરકે જન્નત હાસિલ કર લો ઔર અગર ચાહો તો મેં અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ માંગુગા કે વો તુજે શિકા વ આફિયત સે નવાઝ

દે. ઉસ ઔરત ને અર્ઝ ક્રિયા કે મેં સબ્ર કરના ચાહતી હું. અલબત્તા
 યે દુઆ ફરમા દીજીએ કે મેરા પદાં ન ખુલે. ઇસ પર રસૂલુલ્લાહ
 ﷺ ને ઉસ કે લિયે દુઆ ફરમા દી.

હસ સબ કે લિયે ઉમુમન ઔર મુસલમાન ખ્વાતીન કે
 લિયે ખુસુસન ઇસ હદીષ મેં નસીહત હૈ કે હમ સબ્ર કી ઇખતિયાર
 કર કે અલ્લાહ તઆલા સે ઉસકી રઝા માંગતે રહેં. અલ્લાહ
 તઆલા ને આપકો જિસ આઝમાઈશ મેં ડાલા હૈ યે ઉસકી આપ
 સે મુહબ્બત કી નિશાની હૈ. રસૂલે કરીમ ﷺ ને ઇરશાદ
 ફરમાયા : અલ્લાહ તઆલા જબ કિસી સે મુહબ્બત ફરમાતા હૈ
 વો ઉસકો આઝમાતા હૈ. કિસી મુસીબત વ પરેશાની, બીમારી,
 નુકસાન વ ખસારે ઔર કિસી અઝીઝ કી મૌત યા જુદાઈ પર
 સબ્ર કરના ઇમાન કી નિશાની ઔર યકીન કા સુબૂત હૈ. કયા હમ
 ઔર આપ યે નહીં ચાહતે કે હમારા રબ હમ સે રાઝી હો.

યકીનન હમ સબ કી યહી આરઝુ ઔર તમન્ના હૈ કે
 અલ્લાહ તઆલા હમ સે રાઝી રહેં તૌ ઇસ રઝામંદી ઔર કુર્બ
 ઇલાહી કે લિયે સબ્ર સીદી હૈ. ઇસ સીદી કો ઇસ્તેમાલ કર કે
 અલ્લાહ તઆલા કા કુર્બ હાસિલ ક્રિયા જા સકતા હૈ. અલ્લાહ
 તઆલા કો અપને ઐસે બન્દે બહુત હી અચ્છે લગતે હેં. જો અલ્લાહ
 તઆલા કી તરફ સે કિસી ભી કિસ્મ કી આઝમાઈશ પર સબ્ર કરેં
 ઔર તરબીહ વ તહમીદ કે ઝરિયે અપની ઝબાન સે ઉસકી તારીફ
 કરેં. અલ્લાહ તઆલા અપની મખ્લૂક મેં કિસી પર ભી ઝિયાદતી
 નહીં કરતા. દુનિયાવી આઝમાઈશ જો ઝાહિરી તૌર પર કભી
 હમેં ઝિયાદતી નઝર આતી હૈ, કલ કયામત કે દિન જબ ઇસ કે

અજર વ સવાબ કો મુઆમલા હોગા તો હમ કહેંગે કાશ કે દુનિયા કી ઝિન્દગી મેં મઝીદ આઝમાઈશ હોતીં ઔર ઇસ સબ કા અજર આજ હમેં મિલતા. સૂરએ બકરહ આયત નંબર ૨૧૬ મેં ઇરશાદે બારી તઆલા હે કે : હો સકતા હે કિસી ચીઝ કો તુમ નાપસંદ કરો ઔર વો તુમ્હારે લિયે બેહતર હો ઔર હો સકતા હે કે કિસી ચીઝ કો તુમ પસંદ કરો હાલાંકે વો તુમ્હારે લિયે બેહતર ન હો અલ્લાહ જાનતા હે, તુમ નહીં જાનતે.

મોમિન કભી ભી હાલાત સે નહીં ઘબરાતા, બલકે મોમિન ઔર મોમિનહ અલ્લાહ તઆલા કી ઝાત પર યકીને કામિલ કે સાથ એક નવે અઝમ વ વલ્વલે સે અપને કામો કો અંજામ દેતે હેં. રસૂલે કરીમ ﷺ ને સુસ્તી વ કાહિલી ઔર બુઝદિલી સે પનાહ માંગી હે.

ઈસી તરહ કઈ દૂસરી અહાદીષ મેં રસૂલે કરીમ ﷺ કી દુઆઓ મેં હિમ્મત હાર દેને સે ઔર માયૂસી સે ભી પનાહ માંગી ગઈ હે. રસૂલે કરીમ ﷺ ને ઇરશાદ ફરમાયા (મઝબૂત કુવ્વતે ઇરાદીવાલા) કવી મોમિન અલ્લાહ તઆલા કો ઝિયાદહ પસંદ હે, એક કમઝોર મોમિન સે લેકિન દોનોં મેં ખેર હે. યાની દોનોં બહરહાલ ઇમાનવાલે હેં. ઇસી હદીષ મેં ઇરશાદ ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા સે મદદ માંગો (ઔર ઉસી કે ભરોસે વ એતેમાદ સે અપને સારે કામ કરો, આજિઝી મત દિખાઓ, હિમ્મત ન હારો.)

પરેશાનિયોં કે અસ્ખાબ ઓર ઉત્તકા હલ

સવાલ : નજાને કયોં આજ કલ જિસસે મિલો, વહી પરેશાન દિખાઈ દેતા હૈ. બાઝ લોગોં કો અચ્છે રિશ્તે નહીં મિલતે, કુછ લોગ રોઝગાર, મુલાઝિમત, તિજારત, દુકાનદારી ઓર દૂસરે લેન-દેન કી વજહ સે પરેશાન રેહતે હૈં. કુછ વો હૈં જો આમ હાલત કો દેખ દેખ કર કુઢતે હૈં. ઐસે ઘરાનેં ભી હૈં જહાં એક નાલાઈક બેટા, નાફરમાન ભાઈ યા ઝાલિમ શોહર પુરે ઘર કો પરેશાન કિયે હુએ હૈ. બાઝ નૌજવાન પરેશાન હૈં કે વાલિદૈન અવલાદ મેં બાઝ કો બાઝ પર ફૌકિયત દે કર અપની હી અવલાદ પર ઝુલ્મ કર રહે હૈં. પડોસી અપને પડોસીયોં કી અઝિયત ઓર તકલીફ કા ગિલા કર રહા હૈ. ઝિન્દગી મેં સુકૂન ઓર બરકત બાકી નહીં રહી, આખિર કયા વજહ હૈ.

જવાબ : ઈન્સાન કો દુનિયા કી ઝિન્દગી મેં યુંહી અહસને તકવીમ નહીં બનાયા ગયા, ન હી ઉસે ફુઝૂલ ઓર અબષ પૈદા કિયા ગયા હૈ. જૈસા કે સૂરએ મોમિનૂન આયત નંબર ૧૧૫ ઓર સૂરએ અન્કબૂત આયત નંબર ૨ મેં ઈરશાદ હૈ, બલકે ઉસકી ઝિન્દગી કા મક્સદ ઈબાદતે રબ હૈ. સૂરએ ઝારિયાત આયત નંબર ૫૪ મેં ઈસી મક્સદે ઝિન્દગી કી તરફ વાઝેહ ઈરશાદ મૌજૂદ હૈ. વો લોગ યાની વો મુસલમાન જો દુનિયા કી ઝિન્દગી મેં ઈસ અહમ મક્સદ સે ગાફિલ હોકર દુનિયા ઓર દુનિયા કી ઝાહિરી આરઝી ઓર ચંદ રોઝાહ ઝિન્દગી હી કો સબ કુછ સમજ બેઠે હૈં, ખુદ ઉન કી ઝિન્દગી મેં એક વકત ઐસા આતા હૈ જબ

ઉનહું અપની ઇસ જિયાદતી કા શિદત સે અહસાસ હો જાતા હે
 ઔર જાન લેતે હૈં બલકે એતેરાફ કર લેતે હૈં કે હમને અપની પુરી
 જિન્દગી ઝાએઅ કર દી. અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ
 ﷺ કે અહકામાત ઔર તરીકોં પર ચલને મેં કામિયાબી
 હે. દુનિયા કી કામિયાબી વ તરકકી, સયાદત વ કયાદત બલકે
 અમન વ સુકૂન યે સબ કુછ ઇસી ઇબાદત મેં હે. જિસે ઇતાઅત
 કહા જાતા હે. જો શખ્સ જિતના જિયાદા અલ્લાહ તઆલા ઔર
 ઉસકે રસૂલે ﷺ કી ઇતાઅત કરનેવાલા હોગા ઉસકી
 જિન્દગી મેં ઇસી કદર ઇમાન વ સુકૂન, ચૈન વ આરામ ઔર
 રાહત વ ખુશી હોગી. જિસ કિસી કે હાં મુઆમલે ઇસકે બર અક્સ
 હોગા, ઉસકા વહી હાલ હોગા જો હમારે મઆશરે કી અકષરિયત
 કા હાલ હૈ. હલાકત વ બરબાદી ઔર નુકસાન વ ઘાટે મેં હે, વો
 ઇન્સાન જો અપની જિન્દગી કો શરીઅત કે ખિલાફ ગુઝાર રહા
 હે.

કુરુન અવલા કે મુસલમાન, સહાબાએ કિરમા (રદિ.),
 તાબિઈન (રહ.) ઔર સલ્ફે સાલિહીન (રહ.) કી જિન્દગી ઔર
 ઇસ મઆશરે કી હાલત દેખિયે, જિસ મેં યે લોગ રેહતે થે તો
 માલૂમ હોગા કે ઉસ ઝમીન કે ઉપર સબ સે જિયાદા પુર સુકૂન
 ઔર મુબારક બલકે ખુશ હાલ મુઆશરા ઉન હી લોગોં કા
 મુઆશરા થા. હાલાંકે ઝાહિરી આરામ વ આસાઈશ કી કઈ અહમ
 ચીઝેં ઉનકે વહાં મૌજૂદ ન થીં. મિટ્ટી કે મકાન મેં રહ કર ઔર
 રૂખી-સુખી ખાકર સાદહ જિન્દગી બસર કરનેવાલે લોગ દુનિયા
 કે ખુશ હાલ તરીન લોગ કેસે બન ગયે.

ઇસ સવાલ કા જવાબ હમે ખુદ ઉન લોગોં કી ઝિન્દગી ને દે દિયા. જહાં અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ ﷺ કી ઈતાઅત કી ગઈ. જહાં તમામ અખ્લાકી ઈકદાર કા વુજૂદ હી નહીં. કમાલ હે, જહાં હર એક ફર્દ દૂસરે કે લિયે અપના સબ કુછ નોછાવર કરને કા સિર્ફ જઝબા હી નહી રખતા, અમલી સુખૂત ભી ફરાહમ કરતા હે. જહાં હર એક વાકઈ એક દૂસરે કા હકીકી ભાઈ હે, હર બાત મેં ઓર હર કામ મેં એઅતેદાલ વ અદલ હે, અફરાદ વ કૌમ સબ કે સબ બન્દગીએ રબ કે આલા મરાતિબ પર ફાઈઝ હેં.

ઇસકે મુકાબલે મેં અપની હાલત ઓર અપને મુઆશરે કી હાલત દેખિયે, તો આપ કો હર સવાલ કા જવાબ, હર પરેશાની ઓર હર મુસીબત કા સબબ ઓર હર બેયકીની વ બેઈત્મિનાની કી વજહ સમજ મેં આ જાએગી. આજ હમ ઈજતિમાઈ અઝાબ સે દોચાર હેં ઓર વૈલ કી લાઠી હમ સબ પર બરસ રહી હે.

કુરઆન મેં વૈલ દુનિયા કે બદતરીન અઝાબ ઓર જહન્નમ કે સબ સે ઝિયાદા હૌલનાક ઓર તકલીફદેહ મકામ કે લિયે ઈસ્તેમાલ કિયા હે. એક મકામ પર ઉન લોગોં કે લિયે ખાસ તૌર પર વૈલ કા અઝાબી લફઝ ઈસ્તેમાલ હુઆ હે, જો અપના હક હર એક સે પુરા વુસૂલ કરતે હોં યા પુરા હક વુસૂલ કરના ચાહતે હો, જબ કે અપની હાલત યે હો કે ખુદ ઉસ પર દૂસરોં કે જિતને હુકૂક હેં, ઉનમેં સે કિસી હકદાર કો ભી ઉસકા હક દેના ન ચાહતા હો. કયા ઈજતિમાઈ દૌર પર હમ સબ કી યહી હાલત નહીં હે.

હમ મેં સે હર એક ફર્દ સિર્ફ અપની જાત, અપને ઘર
 ઔર અપની બિરાદરી બલ્કે અપને મસ્લક ઔર અપની પાર્ટી કે
 લિયે જિન્દા હે. ન કૌમ કી ફિક, ન મુલ્ક કા ખયાલ, ન દીન વ
 મજહબ કે તકદુસ કી પરવા, ન દૂસરી કોઈ કેદ વ પાબંદી યા કમ
 અઝ કમ અખલાકી પાબંદી ગવારા, બલ્કે સિર્ફ અપની ઔર
 અપનોં કી ફિક ઔર ઇસી ફિક કે લિયે તમામ તાકત ઔર સારી
 તવાનાઈ લગાઈ જા રહી હે.

જબ કૌમ ઇજતિમાઈ તરીકે પર હુકૂક મેં કમ-બેશી ઔર
 નાપ તૌલ મેં કમી-ઝિયાદતી યાની હુકૂક કી અદાયગી મેં ડંડી મારતા
 હે તો વૈલ કે અઝાબ મેં મુબતલા કર દી જાતી હે. આજ પૂરે
 મઆશરે મેં બદઅમની, કતલ વ ગારતગિરી, ઝુલ્મ વ ઝિયાદતી
 ઔર દૂસરે જરાઈમ કી ભરમાર હે. ઇસ બાત કા સુબૂત હે કે યે
 ઇજતિમાઈ અઝાબ હે. ઔર જબ તક ઇજતિમાઈ તૌબા ન કી
 જાએગી. ઉસ વક્ત તક યે સઝા ઔર યે અઝાબ જારી રહેગા.
 ઉલમા ઔર એહલે ઇલ્મ વ કલમ ઔર તાલીમી ઇદારોં સે
 વાબસ્તા લોગ નીઝ મુઆશરે કે દૂસરે જિમ્મેદાર લોગ જબ તક
 મિલ જુલ કર અફરાદ કી ઇસ્લાહ કે લિયે મૈદાને અમલ મેં નહીં
 આતે ઔર ઇજતિમાઈ બુરાઈયોં સે કૌમ કો નહીં છુડાતે, ઉસ
 વક્ત તક ઇસ્લાહ કી તમામ કોશિશેં કામિયાબ સાબિત નહીં હો
 સકતી. કાશ કે જિમ્મેદાર લોગ ઇસ નાઝુક મૌકે પર ઇસ હસ્સાસ
 મસ્અલે કી એહમિયત કો જાનેં ઔર સમજેં ઔર અપની
 તવાનાઈયાં જલ્સે જુલૂસ ઔર દૂસરે ફુરઈ મસાઈલ પર સર્ફ
 કરને કે બજાએ બુનિયાદી ઇસ્લાહ પર તવજજુ દે.

ઇસ પરેશાન કુન માહોલ ઓર અઝાબ સે નિકલને કે લિયે ચંદ અમલી સૂરતોં ઓર અમલી કામ એસે હેં કે અગર હમ સબ ફૌરન ઉન પર અમલ બરઆમદ શુરુ કરેં તો અલ્લાહ તઆલા કી ઝાત સે ઉમ્મીદ હેં કે ઉસકી રહમત કા નુઝૂલ હોગા ઓર કૌમ કી હાલત બદલ જાએગી.

(૧) ઇજતિમાઈ તૌબા, યાની હર એક મુસલમાન મર્દ વ ઓરત સબ કે સબ અપને તમામ ગુનાહોં કે બારે મેં સિદક દિલ સે તૌબા કરેં ઓર આઈન્દા કબીરા ગુનાહ ન કરને કા અઝમ વ ઇરાદા કરેં.

(૨) બુનિયાદી અકાઈદ કી ઇસ્લાહ કરેં, નમાઝોં કી પાબંદી કરેં ઓર રોઝાના કુરઆને પાક કા કમ અઝ કમ એક રુકુઅ પાબંદી સે તિલાવત કરેં.

(૩) અપને મુઆમલાત, લેન-દેન વગૈરહ મેં કિસી ભી મુસલમાન કે સાથ ઝિયાદતી ન કરેં. રિશ્વત ન લેં, જૂઠ, ધોખા વ ફરૈબ ઓર દૂસરી અખલાકી બુરાઈયોં સે દૂર રહેં. ગીબત, હસદ, કીના, બુઝ, અજબ વ ખુદપસંદી ઓર દૂસરી બીમારીયોં સે દૂર રહેં. અપની ઓર અપને ઘરવાલોં કી સહીહ દીની તરબિયત કરેં.

(૪) બેહયાઈ ઓર બપર્દગી સે અપને ઘરવાલોં કો ભી રોકેં, બલ્કે પર્દે કા પાબંદ કરેં ઓર અપને ખાનદાન વ મુહલ્લે મેં દૂસરી મુસલમાન બહનોં કો ભી ઇસકી રગ્બત દિલાએ.

(૫) જિસ કિસી કા હક હો ઉસે ફૌરન અદા કર દેં ઓર હર એક મુસલમાન કે સાથ નરમી વ ઇકરામ ઓર ઇઝ્જતવાલા મુઆમલા કરેં.

(૬) અપની ઝબાન ઔર હાથ સે કિસી મુસલમાન કો તકલીફ ન પહોંચાએ. કિસી કો ગાલી ન દે. કિસી કો બુરા-ભલા ન કહે, કિસી કા મઝાક ન ઉડાએ, કિસી કો બે ઈઝ્જત ન કરે, હર એક કો અપને સે અચ્છા સમજ કર ઉસકા ઈકરામ કરે.

(૭) જો ઉલમાએ ઔર દીનદાર, બાઅમલ ઔર બાસીરત હેં, ઉનકા સાથ દે ઔર ઉનકે સાથ તઆવુન કરે, સાલિહીન ઔર દીનદારોં કા સાથ દેને સે મુઆશરે મેં દીન ઔર દુનિયાવાલોં કા ગલ્બા હોગા ઔર ઉસી સે તમામ બુરાઈયાં ખતમ હો સકતી હેં.

(૮) યતીમોં, બેવાઓ, નાદારોં ઔર ગરીબોં કી મદદ કરે ઔર ઉનકે લિયે ખાને, કપડે, રહાઈશ, તાલીમ, ઈલાજ ઔર દૂસરી ઝરુરિયાત કે લિયે દૂસરોં કો ભી રઘબત દિલાએ. અપને માલ મેં સે ભી હસ્બે ઈસ્તિતાઅત સદકા કરતે રહે.

(૯) દીન કે બુનિયાદી મસાઈલ ઔર ઝરુરી બાતોં કા અમલ હાસિલ કરે. કિસી મુસ્તનદ આલીમે દીન કી ખિદમત મેં હાઝિરી દે ઔર જો મુસલમાન દીન સે બહુત દૂર હેં ઉનકો દીન સે કરીબ કરને ઔર કુરઆન વ દીની બાતેં સિખાને કે લિયે વક્ત કી કુરબાની દે.

(૧૦) સુબહ વ શામ કી દુઆએ ઔર દૂસરી અહમ દુઆએ જો અહાદીષ સે સાબિત હોં ઉન કો મુસ્લસલ પઢતે રહે. અલ્લાહ તઆલા કા ઝિક્ર કસરત સે કરે ઔર રસુલે કરીમ ﷺ પર કસરત સે દુરુદ વ સલામ પઢતે રહે. ઈસ્તિઝ્ફાર કસરત ભી મુફીદ ઔર બાઈસે ખૈર વ બરકત હે.

શોહર બીવી, વાલિદૈન, અવલાદ ઔર દૂસરે રિશ્તેદાર
 ઇન સબ કે લિયે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.)
 ને હુકૂક મુકરર કિયે હૈં. હર એક કો દૂસરે કે હુકૂક અદા કરને
 ચાહિયે. વાલિદૈન કે અપને હુકૂક હૈં. ઇસી તરહ અવલાદ કે ભી
 હુકૂક હૈં. બીવી કે લિયે ભી હુકૂક મુકરર હૈ. જબ કે શોહર કે ભી
 હુકૂક હૈં. કિસી ભી મુસલમાન કે લિયે જાઈઝ નહીં કે કોઈ કિસી
 દૂસરે કે સાથ ઝિયાદતી કરે ઔર હુકૂક અદા ન કરે, બલ્કે હર
 એક કો દૂસરે કે હુકૂક અદા કરને ચાહિયે ઔર આખિરત કી
 ફિકર કરની ચાહિયે. કુરઆને પાક કો સમજ કર પઢને, ઉલમા
 ઔર અચ્છે લોગોં કી મજાલિસ મેં જાને ઔર અચ્છી દીની કિતાબેં
 પઢને સે ઇસ કિસ્મ કી તમામ કમઝોરિયાં આહિસ્તા આહિસ્તા
 ખત્મ હો જાતી હૈં. ઇસ્લાહ ઔર તઝકિયએ નફસ કા એહસાસ
 બઢતા હૈ ઔર ઝિન્દગી મેં અચ્છી તબ્દીલી આતી હૈં. ઇન તમામ
 બાતોં કે સાથ સાથ હમેં યે અહમ નુક્તા ભી સમજ લેના ચાહિયે કે
 દુનિયા કી ઝિન્દગી દારુલ ઇમ્તિહાન હૈ યહાં હર એક કી
 આઝમાઈશ હોતી હૈ ઔર આઝમાઈશ હોગી. અલ્લાહતાલા
 અપને હર એક બંદે ઔર હર એક બંદી કો ઉસકી તાકત વ
 આહવાલ કે મુતાબિક આઝમાતા હૈં. જિન સે ગુનાહ મઆફ હોતે
 હૈં દરજાત બલન્દ હોતે હૈં ઔર બંદા અલ્લાહ તઆલા કે કરીબ
 તર હો જાતા હા. બશર્તે કે ઇમાન કે સાથ સખ્ર ભી હો ઔર સખ્ર મેં
 રાઝી બરઝાએ ઇલાહી હો. હમેં હર હાલ મેં સખ્ર કરના ચાહિયે
 ઔર અલ્લાહ તઆલા સે બકસરત દુઆ માંગની ચાહિયે.

દિલોં કી નરમી કે અરબાબ

દિલોં કી નરમી ઔર ઉનકી અચ્છી સિકાત કે હુસુલ કે લિયે ચંદ અહમ બાતેં તહરીર કી જા રહી હેં. ઉન પર મુસલ્સલ અમલ કરને સે ઈશ્આ અલ્લાહ તઆલા દિલ નર્મ હો જાએગે.

(૧) કુરઆને પાક કી કસરત સે તિલાવત (એસી તિલાવત જો તરજુમા વ તફસીર કે સાથ હો) કરના દિલોં કી નરમી કા અહમ સબબ હે. જિસ તરહ કુરઆને પાક કી તિલાવત કરને સે દિલ નરમ હો જાતે હેં, ઉસી તરહ કુરઆને પાક કી તિલાવત સુનને સે ભી દિલોં મેં નરમી પૈદા હોતી હે. કુરઆને પાક કી કઈ આયાત ઈસ બાત કી તરફ ઈશારા કર રહી હેં. મસલન સૂરએ અન્ફાલ આયત નંબર ૨ મેં ઈરશાદ હે : ઈમાનવાલે તો વો હેં જિન કે દિલ કુરઆને પાક કી તિલાવત કે વક્ત નરમ હોકર ઈતાઅતગુઝાર બન જાએ. સુરએ હદીદ આયત નંબર ૧૬ મેં ઈરશાદ ફરમાયા : કયા ઈમાનવાલોં પર અભી વહ વક્ત નહીં આયા કે ઉનકે દિલ નરમ પડ જાએ અલ્લાહ તઆલા કે ઝિક્ર સે ઔર હક કે સાથ નાઝિલ હોને વાલે સે (યાની કુરઆન સે).

(૨) નબી કરીમ ﷺ કી મુકમ્મલ ઈતાઅત ભી દિલોં કી નરમી કા બાઈસ હે. કુરઆને પાક મેં અલ્લાહ તઆલા ને ઈસા (અલૈ.) કી મુતાબઆત (મુકમ્મલ ઈતાઅત) કરનેવાલોં કે બારે મેં સુરએ હદીદ આયત નંબર ૨૭ મેં ફરમાયા : ઔર હમને ઉન લોગોં કે દિલોં મેં નરમી વ રહમત ડાલ દી, જિનહોંને ઈસા (અલૈ.) કી મુતાબઆત કી. જબ ઈસા (અલૈ.) કી ઈતાઅત

કરને સે દિલ નરમ હો સસતે હૈં તો નબી કરીમ ﷺ કી
મુકમ્મલ ઇતાઅત બદજએ ઉલા દિલો કી નરમી કા બાઈસ હે.

(૩) રસૂલે કરીમ ﷺ ને એક હદીષ મેં ઇરશાદ
ફરમાયા : કયા તુમ ચાહતે હો કે તુમ્હારે દિલ નરમ હોં ઔર
તુમ્હારી ઝરિયાત પુરી હોં તો યતીમ પર રહમ વ શફકત કરો,
ઉસ કે સર પર શફકત સે હાથ ફેરો ઔર ઉસે વહી ખાના ખિલાઓ
જો તુમ ખાતે હો. ઇસસે તુમ્હારા દિલ નરમ હો જાએગા ઔર
તુમ્હારી ઝરતેં પુરી કી જાએગી.

(૪) મૌત કી કસરત સે યાદ ઔર આખિરત કી ફિક સે
ભી દિલ નરમ હોતે હૈં. ગાહે બગા હે કબ્રસ્તાન જાના ભી દિલોં કી
નરમી કા એક અહમ સબબ હે.

(૫) અચ્છી દીની મજાલિસ મેં ઔર ઉલમાએ હક,
અલ્લાહવાલો કે વહાં કી મુસલ્સલ હાઝિરી સે ભી દિલ નરમ
હોતા હે. ઇસી તરહ અચ્છી દીની, ઇસ્તિલાહી કુતુબ કે મુતાઅલે
સે ભી ફાઈદા હોતા હે.

(૬) દિલોં કી નરમી સે મુતાલ્લિક અહમ દુઆએ એસી
હૈં જો સહીહ અહાદીષ સે સાબિત હૈં. લેકિન તિવાલત કી વજહ સે
ઉન્હેં અખબાર મેં શાએઅ કરના મુમકિન નહીં હે.

(૭) રસૂલે કરીમ ﷺ કી સીરત કા મુતાલઆ
કરને સે ભી દિલ પર ગેહરા અસર હોતા હે ઔર દિલોં કી કેફિયત
બદલ જાતી હે. ઇસી તરહ સહાબાએ કિરામ કી ઝિન્દગી કે
વાકિઆત પઢને સે ભી દિલ નરમ હોતા હે. ઇસી સિલ્સીલે મેં
ખુસુસન “હયાતુસ્સહાબા” નામી કિતાબ નિહાયત હી મુફીદ

કિતાબ છે.

(૮) નમાઝે તહજજુદ ઔર ઈસ નમાઝ મેં ખૂબ કુરઆન પઢના ભી દિલોં કો નરમ કર દેતા હૈ ઔર એસે બંદે કા શુમાર ગાફિલોં મેં નહીં હોતા. રસૂલે કરીમ ﷺ ને ફરમાયા : જિસ કિસી ને રાત કો દસ આયાત પઢ લીં વો ગાફિલોં મેં સે નહીં હૈ.

(૯) શેખુલ ઈસ્લામ ઈમામ ઈબ્ને તયમીમા (રહ.) ને દિલોં કી બીમારીયોં કા ઈલાજ ઔર ઉસકી નરમી કે લિયે જિન બાતોં પર ઝિયાદા ઝોર દિયા હૈ વો યે હૈં : કુરઆને પાક કી કસરત સે તિલાવત કરના યા કુરઆને પાક કી તિલાવત સુનના, સદકા કરના, તમામ ગુનાહોં સે સચ્ચે દિલ સે તૌબા કરના, અપને હર મુઆમલે મેં અદલ વ એઅતેદાલ કો કાઈમ રખના, જબ ભી કોઈ ગુનાહ હો જાએ ઉસ પર નદામત કા ઈઝહાર કર કે ઉસકે ફીરન બાદ કોઈ નેકી કર લેના... યે અહમ નેકીયાં હૈં જિન કી વજહ સે દિલ નરમ હો જાતા હૈ.

હરમૈન કી મુસલ્સલ હાઝિરી ઔર વહાં જાકર યકીન કે સાથ દુઆ કરના ભી ઈસ સિલસિલે મેં નફામંદ હૈ. આપ હરમૈન શરીફૈન હાઝિરી દે કે વહાં ખૂબ દુઆએ માંગીયે, ઝમઝમ પીતે હુએ ભી દિલ કી નરમી વ રિક્કત કી દુઆ માંગીએ, કુબૂલ હોતી હૈ. સાલિહીન કી મજલિસ મેં મુસલ્સલ હાઝિરી દીજીએ, કુરઆન કો તરજુમા વ તફસીર સે પઢીએ, યતીમોં બેવાઓં ઔર નાદારોં કી મદદ કીજીએ, સિલાહરહમી કો અપનાઈયે ઔર અપની ઝબાન ઔર આંખોં કો કિસી ભી કિસ્મ કે ગુનાહ મેં પડને સે બચાઈએ.

અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમતોં પર હર લખ્હા ઔર હર વક્ત
ઉસકા શુક અદા કીજીએ, ઉમ્મીદ હૈ કે ઈન નસીહતોં પર અમલ
કરને સે આપ કે દિલ કી કૈફિયત બદલ જાએગી ઔર દિલ નરમ
હો જાએગા.

(અઝ - ખ્વાતીન કે ફીકહી મસાઈલ)

મુફતી મુહંમદ ઉસ્માન

અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ઈન સારી બાતોં પર
અમલ કરનેકી ઔર દૂસરોં તક પહોંચાને કી તૌફીક દે
આમીન.. યા રબ્બલ આલમીન.

﴿ એક બેહતરીન જામે દુઆ ﴾

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلَكَ مِنْهُ نَبِيُّكَ
 مُحَمَّدٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَنَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
 مَا سَتَعَاذَ مِنْهُ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ وَاَنْتَ الْمُسْتَعَانُ وَعَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَلَا حَوْلَ
 وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ

અલ્લાહુમ્મ ઇન્ના નસ્અલુ-ક મિન ખયરી મા સ-અલ-ક મિન્હુ
 નબિય્યુ-ક મુહમ્મદુન સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ વ નબિયુ બિ-
 ક મિન શર્ઝ મસ્તઆ-ઝ મિન્હુ નબિય્યુ-ક મુહમ્મદુન સલ્લલ્લાહુ
 અલયહિ વ સલ્લમ વ અન્તલ મુસ્તઆન વ અલૈકલ બલાગ વ લા
 હવ-લ વ લા ફુવ્વ-ત ઇલ્લા બિલ્લાહ.

તરજુમા : અય અલ્લાહ! હમ તુજસે વો ભલાઈ કા સવાલ કરતે હૈં જિસકા આપસે
 આપકે નબી હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ને સવાલ ક્રિયા.
 ઔર ઉસ થીઝ કે શર (બુરાઈ) સે પનાહ ચાહતે હૈં જિસસે આપકે નબી હઝરત
 મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને પનાહ માંગી ઔર આપહી સે મદદ
 માંગી જાતી હૈં ઔર આપ ઝઝરત કી થીઝે અતા કરમાયા કરતે હૈં ઔર ગુનાહ સે
 ફેરના ઔર નેકી પર લગાના બસ અલ્લાહ હી કી તાકત હૈ.

(તિરમીઝી)

نُعَايَ حَاجَاتِ

يَا اللَّهُ يَا أَحَدِيَا وَاحِدِيَا مَوْجُودِيَا جَوَادِيَا بَاسِطِيَا كَرِيمِيَا وَهَابِيَا
يَا ذَا الطَّوْلِ يَا غَنِيَّ يَا مُغْنِيَّ يَا فَاتِحَ يَا رَزَاقِيَا عَلِيمِيَا حَكِيمِيَا سَمِيَّ
يَا قَيُّوْمِيَا رَحْمَنِيَا رَحِيمِيَا بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ يَا حَنَّانِيَا مَنَّانِيَا فَخْرِي مِنْكَ بِنَفْعَةٍ خَيْرَ تَعْنِينِي بِهَا
عَمَّنْ سِوَاكَ إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ إِنْ أَتَيْتُمْ آلَكَ فَتَحْنَا
قَمِيْنًا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ وَقَتَحْ قَرِيْبُ اللَّهُ يَا غَنِيَّ يَا حَمِيدِيَا مَسِيْدِي
يَا مُعِيْدِيَا وَدُوْدِيَا الْعَرْشِ الْمَجِيْدِيَا فَعَالَ لِمَا يُرِيدُ الْفَنِيَّ مَحَلَّكَ
عَنْ حَرَامِكَ وَاعْنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ وَاحْفَظْنِي بِهَا حَفِظْتَ
بِهِ الذِّكْرَ وَانصُرْنِي بِمَا انصَرْتَ بِهِ الرُّسُلَ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

يا अल्लाहु या अहदु या वाहिदु या भवबूदु या जवाबूदु या वासितु या करीमु या वरहमबू या अरतीवी या अनीयू
या मुनी या इत्ताबू या रज़ाकु या अक़ीमु या हकीमु या हक्कु या कय्युम या रहमानु या रहीमु या वाही
अस्तमावाती पस अदी या अस जवाली पस सकराम. या हन्नालु या मन्नालु नद़ि हिली भिन्त हिनइहिल
अथरिन तुअमिनी हिल आमन सिवा-क हन दस्तइतीहु इकद अअकुमुस इतदु हन्ना इतदन्ना ल-क इतदमुनी-न
नअरुम भिनल्लाहि व इतदुन करीद. अल्लाहुमवा अनीयू या हनीदु या मुवहिदि वा मुहदु या वदू या अस
अरिख भअदु या इय आवुस शिमा बुरीद. इकदिनी भिहवाविस-क अल हसमि-क व अममिनी भिइहविस-क
अमन सिवा-क पद इरानी शिमा इकिम-त भिहिय् भिन्त पन बुरीनी शिमा नअर-त भिहिय्-स हन्ना-क अल
कुलि शयहन कदीर

જન્મત મેં કૌન લોગ રહેંગે

હઝરત અનસ બિન માલિક (રદિ.) નબી કરીમ (સ.અ.વ.) કા ઇરશાદ નકલ કરતે હૈં : જન્મત મેં એસે સાફ-શફફાફ બાલાબાને હૈં, જિન કા ઝાહિર અન્દર સે બાતિન બાહર સે નઝર આતા હૈ. કિસી ને કહા, ઇન મેં કૌન લોગ રહેંગે..

ફરમાયા :

(૧) લોગોં કો ખાના ખિલાનેવાલે (અલ્લાહ કે લિયે) યાની અલ્લાહ કે લિયે મુખીર (લોગોં કે સાથ ખૈર ખ્વાહી કરનેવાલે).

(૨) ખન્દા પેશાની કે સાથ એક દૂસરે સે મુલાકાત કરનેવાલે.

(૩) હમેશા રોઝહ રખનેવાલે.

(૪) સલામ કો આમ કરનેવાલે.

(૫) રાત કો જિસ વકત આમ લોગ આરામ કરતે હોતે હૈં, નમાઝ પઢનેવાલે (તહજજુદગુઝાર).

(૬) સહાબાને અર્ઝ કિયા : યા રસૂલુલ્લાહ, ઇન સબ પર અમલ કરના તો બહુત દુશ્વાર હૈ, ફિર યે મકામ કેસે હાસિલ હોગા, ફરમાયા :

(૧) એહલો અયાલ પર ખર્ચ કરનેવાલા મુખીર હૈ.

(૨) મુબ્હાનલ્લાહિ વલ હમ્દુલિલ્લાહિ વ લા ઘલા-હ ઘલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર -કા પઢના તૈયબ કલામમેં દાખિલ હૈ.

(૩) જિસને રમઝાન કે રોઝે રખે, ગોયા હમેશા રોઝહ રખનેવાલા.

(૪) જિસને અપને ભાઈ કો સલામ કિયા, વો સલામ કા ફૈલાનેવાલા હૈ.

(૫) જિસને ઇશા ઓર ફજર કી નમાઝ જમાઅત સે પઢી, ગોયા ઉસને સારી રાત ઇબાદત કી.

(શૈઝતુસ્સાલિહીન:૬૮/૨)

❧ ખોફે ખુદા કી અલામત ❧

ફકીહ અબુ લૈસ સમરકંદી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે અલ્લાહ કા ખોફ સાત (૭) બાતોં સે ઝાહિર હોતા હૈ :

(૧) મુબાન : (અલ્લાહ કે ખોફ કી વજહ સે જૂઠ, ગીબત, યુગલી ઔર ફુજૂલ બાતોં સે રુક જાતી ઔર ઝિક વ તિલાવત મેં લગ જાતી.)

(૨) પેટ : આદમી અપને પેટમેં હલાલ રોઝી દાખિલ કરતા ઔર હરામ સે બચાતા, બલ્કે હલાલ ભી બકદરે ઝરુરત.

(૩) આંખ : હરામ સે એઅરાઝ કરતી ઔર હલાલકી જાનિબ ભી ઈબરત કે લિયે દેખતી, રગબત કે લિયે નહીં.

(૪) હાથ : હર ઉસ હરકત સે રુક જાતા હૈ જો અલ્લાહ કો નાપસંદ હૈ. ઉસકી હરકત સિફ અલ્લાહ કી રઝા કે લિયે હોતી હૈ.

(૫) કદમ : ઉસ કામ કી તરફ નહીં ઉઠતા જિસમેં અલ્લાહ કી નાફરમાની હો. અલ્લાહ કી રઝા કે લિયે તેઝી સે ઉઠતા હૈ.

(૬) કલ્બ : અલ્લાહ સે ડરનેવાલે દિલ મેં બુગ્ઝ વ અદાવત વ હસદ વગૈરહ કી જગહ મુહબ્બત, હમદઈ ઔર તવાઝુઅ એહતરામ હોતા હૈ.

(૭) ઘખ્લાસ : અલ્લાહ સે ડરનેવાલા ઈખ્લાસ કી તલાશ મેં રેહતા હૈ, કે કહીં ઈખ્લાસ ન હોને કી વજહ સે સારે આમાલ હી બરબાદ ન હો જાઓ.

(રૌઝમુસ્સાવિહીન:૧૧૧/૨)

શૌહર-બીવી કે હુકૂક

મીના મેં ખુત્બા દેતે હુએ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને
ઈરશાદ ફરમાયા :

લોગો તુમહારી બીવીયોં પર તુમહારે ઔર તુમપર ઉનકે હુકૂક
હેં. ઔરતોં પર વાજિબ હે કે ઘર મેં એસે શખ્સ કો ન બુલાએ જિસકા
આના ઉનકે શૌહર કો નાપસંદ હો. શૌહર કે અલાવા કિસી મર્દ કી
જાનિબ માઈલ ન હોં. અગર ઔરત ઈન બાતોં કા ખયાલ ન રખે તો
મર્દ કો ડાંટ-ડપટ કા હક હે ઔર મર્દોં પર ઔરતોં કે હુકૂક યે હેં કે વો
ઔરતોં કે લિયે અપની હૈસિયત કે મુતાબિક બેહતર સે બેહતર
નાન-નફકે (ખાને-પીને-રેહને) કા ઈન્તિઝામ કરે ઔર હર તરહ ઉનકી
જાઈઝ ખ્વાહિશાત કા એહતેરામ કરે.

રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે ચાર ખર્ચો
કા હિસાબ નહીં હોગા :

- (૧) વાલિદૈન પર કિયા જાનેવાલા ખર્ચા
 - (૨) રોઝે કે ઈફતાર કા ખર્ચા
 - (૩) જો કિસી મકરુઝ યા મુકદ્દમેમેં ફંસે હુએ કો દિયા
જાએ.
 - (૪) બીવી-બચ્ચોં કી જાઈઝ ઝરુરિયાત પર કિયા જાનેવાલા
ખર્ચા
- ઔર સબસે બેહતર ઔર બાઈસે અજ વ સવાબ, એહલો
અયાલ પર કિયા જાનેવાલા ખર્ચા હે.

(રૌઝતુસ્સાવિહીન: ૧૨૫/૩)

﴿ દુઆ કી કુબૂલિયત કે અવકાત ﴾

ઇન તમામ આમાલ ઔર દુઆઓ કા એહતેમામ ઉન અવકાત મેં કરના ચાહિયે, જિન અવકાત મેં દુઆએ કુબૂલ હોતી હેં.

અલ્લામા જઝરી (રહ.) ને યે અવકાત દુઆ કી કુબૂલિયત કે બયાન કિયે હેં, જો હદીસે પાક સે સાબિત હેં. ઇન વક્તોં મેં દુઆએ કુબૂલ હોતી હેં :

- (૧) શબે કદ્ર મેં
- (૨) અરફા કે દિન
- (૩) માહે રમઝાન
- (૪) શબે જુમ્આ મેં
- (૫) યૌમે જુમ્આ મેં
- (૬) શબે આખિર મેં
- (૭) સહર કે વક્ત મેં
- (૮) બવક્તે જુમ્આ ઇમામ કે ખુત્બા કે લિયે જાને સે ખત્મે

નમાઝ તક.

- (૯) જુમ્આ કી નમાઝ સે સલામ તક
- (૧૦) જુમ્આ અસર સે મગરિબ તક
- (૧૧) જુમ્આ કા આખિરી વક્ત
- (૧૨) જુમ્આ કે દિન તુલૂએ ફજર સે ગુરુબે આફતાબ

તક

(ખવાતીન કે ફીકહી મસાઈલ: ૩૧૦)

﴿ તલબે ઇલ્મ કી એહમિયત ﴾

طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ (مشكوة : ۳۴)

(ઇલ્મ કા હાસિલ કરના હર મુસલમાન

મર્દ-ઔરત પર ફર્જ છે.)

તો ઇલ્મ કી તલબ જિસ તરહ મર્દ કે લિયે લાઝમી હૈ, ઈસી તરહ ઔરત કે લિયે ભી લાઝમી હૈ. બલકે યે આજિઝ તો યું કેહતા હૈ કે અગર કિસી આદમી કે દો બચ્ચે હોં, એક બેટા ઔર એક બેટી ઔર ઉસ કે વસાઈલ ઇતને હોં કે દોનોં મેં સે એક હી કો દીની તાલીમ દિલવા સકતા હૈ તો ઉસે ચાહિયે કે વો બેટી કો તાલીમ પેહલે દિલવાએ. ઇસલિયે કે મર્દ પઢા તો ફર્દ પઢા ઔર ઔરત પઢી તો ખાનદાન પઢા.

જબ ઔરતોં મેં દીની તાલીમ આમ હોગી તો ફિર આઈન્દા નસ્લોં કી તરબિયત અચ્છી હોગી. બલકે આપ ગૌર કરેં તો ઇસ ઉમ્મત કો હર કામિયાબ મર્દ કે પીછે આપ કો એક ઔરત કા કિરદાર નઝર આયેગા. કભી બીવી કી શકલ મેં, કભી બહન કી શકલ મેં, કભી માં કી શકલ મેં ઔર કભી બેટી કી શકલ મેં.

અલ્લાહ તઆલા અમલ કી તૌફીક અતા ફરમાએ..આમીન.

દવાએ દિલ :

હઝરત મૌલાના ગુલ્ફિ કાર અહમદ સા. નકશબંદી મ.

ਆਭਿਰ ਮੇਂ ਅਵਲਾਭ ਤਆਵਾ ਸੇ ਫੁਆ ਛੇ ਕੇ ਮਯਕੁਰਾ ਭਾਵਾ
 ਤਮਾਮ ਅਭਕਾਮਾਤੇ ਖੁਦਾਵੰਦੀ ਔਰ ਈਰਸ਼ਾਦਾਤੇ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ
 ﷺ ਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨੇ ਕੀ ਤੌਫੀਕ ਨਸੀਭ ਫ਼ਰਮਾਓ.. ਔਰ
 ਆਈਂਦਾ ਭੀ ਅਪਨੇ ਦੀਨੇ ਮਤੀਨ ਕੀ ਖ਼ਿਦਮਾਤ ਕੇ ਮਵਾਕੇਅ ਨਸੀਭ
 ਫ਼ਰਮਾਓ..

ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم وتب
 علينا انك انت التواب الرحيم
 و صلى الله على خير خلقه محمد و آله و صبحه اجمعين

يا رب صل وسلم دائما ابدا
 على حبيبك خير الخلق كلهم

الله اكبر كبيرا والحمد لله كثيرا
 وسبحان الله بكرة واصيلا (الحديث)

ان كان صوابا فمن الله وان
 كان خطا فمن تلقاء نفسي

ਫੁਆ ਕਾ ਤਾਲਿਭ,

(ਮੁਫ਼ਤੀ) ਮੁਹੰਮਦ ਫ਼ਤਵਾ ਫ਼ਲਾਹੀ

મઝાબીઝ વ મરાજેઅ

(૧) કુરઆને કરીમ	(૨) મઝાહિફુલ કુરઆન
(૩) આસાન તર્જુમા	(૪) તફસીર ઇબ્ને કધીર
(૫) બુખારી શરીફ	(૬) અબુ દાઉદ શરીફ
(૭) મુસ્લિમ શરીફ	(૮) તિરમીઝી શરીફ
(૯) ઇબ્ને માજા	(૧૦) નસઈ શરીફ
(૧૧) મુઅત્તા ઇબ્ને માલિક	(૧૨) કબુલ ઉમ્માલ
(૧૩) દુર્રે મન્સૂર	(૧૪) તરગીબ વ તરહીબ
(૧૫) રીયાઝુસ્સાલિહીન	(૧૬) મિસ્કાત
(૧૭) દુર્રે મુખ્તાર	(૧૮) દુર્રે મુખ્તાર-શામી
(૧૯) ફતાવા આલમગીરી	(૨૦) બદાએ-સ-સનાએ
(૨૧) હિદાયા ૧, ૨	(૨૨) શરહે વકાયા
(૨૩) તહતાવી	(૨૪) મિસ્કાત શરીફ
(૨૫) ફતાવા રહીમિયહ	(૨૬) ફતાવા મહમૂદિયહ
(૨૭) આપકે મસાઇલ	(૨૮) અહસનુલ ફતાવા
ઓર ઉનકા હલ	(૨૯) કિતાબુલ મસાઇલ
(૩૦) બાકીયાત ફતાવા રશીદિયહ	
(૩૧) ઉમ્દતુલ ફિકહ	(૩૨) ઇમ્દાદુલ ફતાવા
(૩૩) ફતાવા દારુલ ઉલૂમ	(૩૪) તોહફતુલ અલમઘ

(૩૫) ખ્વાતીન કે ફિક્કી	(૩૬) મુસલમાન ઓરત
મસાઇલ	(૩૭) મુબ્દતુલ ફિક્ક
(૩૮) જવાહિરુલ ફિક્ક	(૩૯) હૃદયએ ખ્વાતીન
(૪૦) રાહે સુકૂન	(૪૧) અનવારો વઝાઈફ
(૪૨) કામ કી બાતેં	(૪૩) સિરતુન્નબી
(૪૪) મુફીદ દુઆઓ કા	(૪૫) બિખરે મોતી
ગુલદસ્તા	(૪૬) દવાએ દિલ
(૪૭) કબીરી	

મેરે દોસ્ત દુનિયાકી નેઅમતોં કે ઘોકે મેં ના પડ,
 ઉમ્ર ખત્મ હોતી જા રહી હૈ,
 ઓર યે નેઅમતેં સબ ખત્મ હો જાયેગી.
 જબ તુ સોચતા રહા કર કે તેરા ભી એક દિન
 ઘસ તરહ જનાઝા ઉઠાયા જાયેગા.
 એ અઝીઝ યે દુનિયા ફાની હૈ ઓર બેવફા હૈ,
 ઓર બેવફા મેં સબ ચકસા હૈ.
 લગ્નત કે લિએ ગુનાહ ન કર,
 લગ્નત જાતી રહેગી ગુનાહ બાકી રહેગા,
 મશક્કત સમજકર નેકી ન છોડ,
 મશક્કત જાતી રહેગી, નેકી બાકી રહેગી.